

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

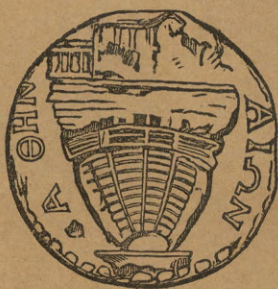
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΤΕΤΧΟΣ ΙΔ'.

ΠΙΝ. 52, 53, 54.

Ἐξέδθη 40 Ἀπριλλου 1870.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Βορρέως).

1870.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 1870.

ΤΕΥΧΟΣ ΙΔ΄

Ἀριθ. 413.

Ἀγαθῆ τύχῃ ἐπι(ι) αὐτοκράτορος Καίσαρος Θεοῦ
 Οὐεσπα(σ)ιανοῦ υἱοῦ Δομετιανοῦ (ὑ)σεβαστοῦ
 Γερμανι(κοῦ) Διδος ἐλευθερίου (ἄρχο)ντος
 ὁ κοσμη(τῆ)ς Στ(ράτ)ων, Ἐ(πικηφεί)σιος τοὺς
 5 ὑφ' ἐαυτ(ῶ) παιδ(ε)υ(τάς); καὶ τοὺς ὑφ' ἐ(αυτῶ) ἐφή-
 βους ἀν(έγρ)αψ(εν.) Ἰησείων ἀ-
 χθέντων (ἠγωνοθέτουν) Στ(ράτ)ων, Ἐ(πικηφεί)-
 σιος (καὶ Μένανδρος;) Στ(ράτ)ωνος Ἐ(πι-
 κηφείσιος καὶ τὴν ἐν Σ(αλαμῖνι ναυμαχίαν ἐνί)κων ἐγυμασ(ιάρ-
 10 χουν Στράτων, Ἐ(πικηφείσιος καὶ) Μαρά παιδοτρίβης
 Μένανδρος Στράτωνος Ἐ(πικηφείσιος Βον) Μαρά παιδευ(τ.
 Ἀπελλῆς, Ἐρχιεὺς (Πυαο) ἀνδ. ου Με.
 Ἀλκιμος, Βησαιεὺς (Μαιμα) αε Χαρικλ. Διοφάν
 Ἀρτέμων Κορινθ(. Πο)σει Ἀ(πολ)λώνιος Δρό(σ)ος κος Εὐτυ
 15 Παγχάρης Ἀσκ(ληπ) Γα)μνηλ (παιδοτ)ρίβης Λεονᾶς Εὐδο Ἐλευσίνιος Ἐπ
 Γά Ὀράριος Ἀνθε(τήριος) ος (Ἀνθε)στη (. σ)τρατος Θε Ζήνων Ἰερω= Ἀγάθων,
 Παράμονος, υεύς (Ἐλαφ)ηθο Ε. λος Θεοδω Ἐρμογένης Ἐπι Εὐφραντίδη(ς)
 Φιλήμων Σ. οθέου Ε. Ις Μουμι Ἀ(λ)έξανδρος Εἰσι Συμφέρων Δη Σωτήριχος
 Ζώ(σιμος, Σ)φῆττιος Θαρρη Ἀ(σκληπιάδης, Ὑγείνος Νεικο Διοκλῆς
 20 Σ(τρά)των(καὶ) Μένανδρος Ἐ(π)ικηφείσιος Σκιρο Μένανδρος Βαθίπ Φιλουμενός Α
 Ἀλκίμου Βησαιεὺς Ἐκατομ Ποσᾶς Πρίμου Παράμονος,
 Ἀλκίμου Βησαιεὺς Μεταγιτονιδῶνα Πρίμος, Ἀριστόβουλος,
 Π)ολεῖται Μετλήσιοι Ζώσιμος Πρίμου Πρίμος Ἐπικτή
 ος Μενάνδρου Φαλη Αὐφίδιος Διόδοτος Μηνᾶς Πλοκάμου Ὀνήσιμος Ἀφρ
 25 ονος, (Π)αλληνεύς Μένανδ(ρ)ος Ἀθήναϊς Ἀπολλω Ἀμιάγτος Ἀσα

...	Βωσι νεύς	Πομπών(τι)ος Κλάρος	Εύδοος Ἡρακλεί	Μύστης Φίλιπ
	Αὔ)λος Σ ανός Χολλεί	Εὐτυχίδης Ἀσκληπι	Ζώσιμος Ἡρακλ	Κλ. Ἀφροδίσιος
	. . . ρίζω(ν Ζωπ)ύρου Πειραι	Ἴταλός,	Ἐλευσίνιος Εὐδο	Διονύσιος Δη
 εοκρίτου Πειραι	Μηνόδωρος Ἴταλοῦ	Ἀφροδείσιος,	Στάχως Φαυσ
30 , Βερνεϊκίδης	Νικίας,	Ἀρίστων Αἰγαίου	Ἵονήσιμος Διο
 χος, Σουნიεύς	Εὐτυχίδης	Ἀττικὸς Θεογε	Εἰσίδωρος Λυσ
 οδίνιος (Ε)ὐέλπιστος	Τ. Φλ. Συνέγδημος	Ἀπολλώνιος Εὐφο	Πάμφιλος Μ . .
	Α ς, Ἀναφλύστιος	Εὐγένης Μουσέρω	Λυσίας Εἰσίδωρου	Διόδωρος
	Σ)ωισθένης Ἀν(τι)όχου Ἀναφ	Εὐτυχος Κρίτωνος	Σώστρατος Καλλιφ	Εὔδοος
35	Ἀφροδ ε ι ο ς Ζωσίμου Λαμ	Εἰσίδωρος Εὐπόρου	Δαμῆς Παμφίλου	Εὐ μη
	Διονύσιος Ζωσίμου Λαμ	Σωκράτης Δημητρί	Συμφέρων Ἄνθου	(Ἄρι)στοκλῆς Α
	Ἄνθος Εὐφράνορος Λαμ	Τ. Κλ. Φιλοκράτης	Διονύσιος Ἐρμίου	Νικίας, ΩΙ
	Ἀθήνας, Παμβωτάδης	Ἡρακλέων Διονυσίου	Διονύσιος Εὐ . .	Σέμονος Ἀλεξ Διο
			Ἐπίκτητος . .	Πρεΐμος Στεφ]
			Χάρης . .	Διόδωρος Πτο Ἀφρεγα . .
40	Παγκράτης Εὐαρέστου Ἄρα	Πρωτογένης,	Ἄνθ(εστῆρι)ς,	Ἐμπορικὸς Εὐ
	Πόπλιος, Ἀγγελήθην	Διονύσιος Πρωτογέ	(Πόπ)λιος Ἐρμῆς	Εἰρηναῖος Δείου
	Μούσαις, ἐκ Μυρι	Σκηνηκὸς Ἀπελλοῦ	(Ἀπο)λλώνιος Δημη	Σκίρος Θεοφίλου
	Ἀρτέμιων Καλλίου Γαργήτ	Ἀσκληπιόδωρος Εὐκτη	(Κτ)ήσων Φιλήμο	Πάγκαρπος Συμ
	Γάιος, Γαργήτιος	Βίων Εὐκαρπίδου	Τε ρ φ ἰ χ ο ρ ο ς Μοσχί	Ἀγαθήμερος Ἡρα
45	Εὔδοος Ἐρμίου Κυδαθη	Διονύσιος,	Λύσιππος Ζήθου	Γραφικὸς Ἀπελλ
	Ἐσπερος Ζωπόρου Παιανι	Τρύφων Διονυσίου	Ἵονησῆς Ἀρχελάου	Ζώσιμος Νίγρο
	Ἀσιατικὸς Ζωπόρου (Ἐ)πικτήτου	Συμφέρων Αἰγαί	Πρόσδεκτος Νί
	Νουμή(ν)ιος Συμμάχου ου	Ἐράτων Αἰγαίου	Ζώσιμος Ἴσιδώ
	Εὐςπ(ο)ρος, Εὐπυρί (Γρ)αφικῶ	Ἀντέρως Ἀσκλη	Διονύσιος Δωρο
50	Ἐρά(τω)ν Εὐπόρου Εὐπυρί ς Παμφίλου	Ἀττικὸς Φίλωνος	Κράτων Ἀριστια
	Στά(σιμ)ος, Δειραδιώ ύφορος	Ἵονησῆς Αὔλου	Σύμφωρος Δημη
	Φω(σφ)όρος Διονυσίου Κολω τος Μοσχίω	Ζώσιμος Σωκρα	Ἐλευσίνιος Διο
	Ἔωλιος Δόλλιος Ἀττικὸς Ἀζη κος Ἀθηνίω	Πόπλιος Βήρυλλας	Τράφιμος Διαδό
	Ἀγαθόπους Ἀφροδείσιου Σκαμ ς Μνησιθέου	Μουσαῖος Καλλιστ	Σεραπᾶς Διαδότ
55	Βακχ(ύλ)ιος Νεικίου Φλυ ντος Ἀπελλ	Εὐμένης Π α λ α τ ῖ ω	Εὐχάριστος Λε
	Πολύ(βι;)ος Φαύστου Φλυ Ἀπελλοῦ	Ἐλεύθερος Παλατί	Πάμφιλος Ζην
	Ζώσ(ι)μος Διονυσίου Φλυ	Ἀφροδείσι(ος)	(Διο)νύσιος Θεο
	Ἀφρο(δ)είσιος Πολυκλείτου Θορί	Α άδης, Δαμπτ	Δημήτριος(ς)
	Ἀπολλόδωρος, Ἄχαρ	Βάσσος Ἀσκληπιάδου Λαμ	==Βεργίλιος
60	Διονύσιος Ἀπολλοδώρου Ἄχαρ	Πρίμος, Ααμπτρεὺς	Δημήτριος
	Παράσιος, Φυλάσι	Μακαρεὺς, ἐκ Μυρινο	Ἰούνιος Δη
	Ζώπυρος, Φυλάσι	Σώστρατος, Ἐρχιεὺς	Σωτῆς Εὐπόρου
	Εὐδουλίδης Ἀφροδισίου Περι	Δ ρ ι μήτριος Σ ω τ ρ ά τ ο υ Ἐρ	Πρεΐμος Καλλικλ
	Ἀπολλώνιος, Ἀλαιεύς	Πόπλιος Ἀριστίδου Φιλα	Ἀπολλώνιος Ἀφρο
65	Ἀσκληπιάδης Συβαλήτ	Ε ὕ β λ α σ τ ο ς (Δ)ιοτεΐμου Γαρ	Χαρίτων Ἀθηνίων(ος
	Ἀντίπ(α)τρος Ἄλωπε	Ζώσιμος Ἐσπέρου Παια	Ἀριστόμαχ(ος	Κ
	Ἐπίγονος Ἀλεξάνδρου Παλλη	Ῥόδιππος Σπόρου Χολλεί	Ἀφροδείσ(ιος) ει	Ι
	Καρπέδωρος, ΣΩνι	Στράτων Ζωσίμου Πειρ	Πίστος (Λύσι;)δος
	Γλαυκ(ι)ας Ἀφροδισίου Πει	Ζώσιμος Ἐπικτήτου Παιο		

70 Κράτων, Μαρα	Ζωΐλος 'Επικτήτου Παιο	'Ονήσιμ(ο)ς 'Επικτ
Σωτᾶς Κράτωνος Μαρα	Διόδωρος, Φλυ(ύ)ς	Φλ. Εὐέλπιστος
'Απολλωνίδης, Τρικο	'Αντίοχος, Φλυ(εύς)	Εἰς(ιγᾶ)ς Βασιλε
Βίο; τις Εὐκτῆμονος Σου	Ζώσιμος, Σφή(ττι)ος	'Ερμ
'Αφροδείσιος 'Αλκαμένου Παια	Βάσσος 'Αφροδει(σίου) Σου	Αι
75 'Ικεσις 'Αλκαμένου Παιανι	'Ελευσίσιος Μην φ
'Αττικὸς 'Απελλοῦ 'Ερχιεὺς	'Αλυσ 'Ηρακλέωνος 'Αζη	
Παράμονος, Λαμπτρεὺς	Βλάστος Διονυσίου . .	
Φιλήμων 'Αμύντου 'Αναφλύστιος	Ποσειδώνιος, 'Αν . .	
Φίλω(ν,) Μαραθῶνιος	Κόρινθος, 'Αναφλ	
80 Εὐδο(δος,) 'Αραφή	'Ισίδωτος, Σου	
'Ηρ(ακλέ)ων 'Αριστείδου 'Ραμνού		

Τὸ ἄνω κείμενον ἐφηβικῆς ἀναγραφῆς ἐνομίσασμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐκδώσωμεν οὕτω μικροῖς μόνον γράμμασιν, ὅπως καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα πρὸ ἐτῶν ἐν τῷ Φιλίστορι ἐξεδώκαμεν. Ἔχει αὐτὸ στήλη λίθου Ὑμηττείου εὐρεθεῖσα πρὸ ὀκτώ ἐτῶν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ, ἣν ἡ ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν ἐταιρεία ἔκαμεν ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις θέσει τοῦ Κατηφόρη. Εὐρέθη δὲ ἡ στήλη συντετριμμένη εἰς 14 κομμάτια, τὰ ὁποῖα συναρμολογηθέντα κατὰ τὸ δυνατὸν κεῖνται νῦν ἐν τινι τῶν ὑπογείων δωματίων τοῦ Βαρθακείου, τῷ τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας, καὶ παρέχουσιν ἐν ὅλῳ ὕψος 1,17, πλάτος 0,70, πάχος 0,18. Ἡ σημαντικώτερα ἔλλειψις τῆς στήλης εἶναι ἄνω ἐν τῷ μέσῳ περίπου τοῦ πλάτους, ἔνθα ἦσαν οἱ γυμνασι-αρχήσαντες ἀναγεγραμμένοι καὶ τινες παιδευταί, εἶτα δὲ καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ τῷ θεωμένῳ, ἔνθα ἡ πέμπτη βραχεῖα σελίς (colonne) τῶν ὀνομάτων ἐκολοβώθη, τὸ δὲ τέλος τῆς ὁμῶς σώζεται ἐν τῷ ὀνόματι Ὑ γ ἰ ν ο ς Ν ι κ . . , ἐπεὶδὴ μετ' αὐτὸ ἱκανὸν ἐκεῖ τόπον βλέπομεν ἄγραφον· τὰ δὲ ἀνωτάτω ταύτης τῆς σελίδος τεθέντα παρ' ἡμῶν ὀνόματα ἐν 7 στίχοις ἐτέθησαν εἰς τὴν ὡς ἔγγιστα θέσιν των κατὰ πιθανὸν λόγον, ὅχι κατὰ βεβαιότητα. Ἔχει δὲ ἡ στήλη ἄνω γεῖσον ἐπὶ κυματίου κεκοσμημένον μὲ ἀναγλύπτους ὀρθοκεράμους τρεῖς καὶ δύο μεταξὺ στάμνους καὶ ἓνα κλάδον φοίνικος. Ὑπ' αὐτὸ εὐθὺς ἄρχεται ἡ ἐπιγραφή μὲ τὸν α' στίχον, ἐφεξῆς δὲ ἑπτὰ στίχοι, κατέχοντες ὀλιγώτερον πλάτος, εἶναι ἐντὸς ἀναγλύπτου πινακιδίου ἢ δελτίου περιελημμένοι, ἐκατέρωθεν τοῦ ὁποίου εἶναι ἀναγεγλυμμένον ἔνθεν μὲν ἀγγεῖον, ἔνθεν δὲ κεραυνὸς ἴσως· λέγω ἴσως, διότι ἡ γλυφὴ δὲν σώζεται ὀλόκληρος ἐκεῖ.

Εἰκάζω, ὅτι τὰ ἀγγεῖα ἐν ταύτῃ τῇ στήλῃ, ὡς καὶ ἐν ἄλλαις τοιαύταις ἐφηβικαῖς προεκδοθείσαις, ὑποδηλοῦσι τοῦ ἐλαίου τὴν χρῆσιν ἐν τοῖς γυμνασίοις, ὁ δὲ κεραυνός, ἂν εἶναι κεραυνός, ἐτέθη ἴσως ὡς σύμβολον τοῦ Διός, οὗ τὸ ὄνομα ἰδιοποιήθη ὁ Καῖσαρ Δομετιανός, ὅστις ἐν τῷ τρίτῳ στίχῳ καὶ ἄρχων, ἐπώνυμος βεβαίως τῶν Ἀθηναίων, λέγεται, ὅπερ μέχρι τοῦδε ἐγνωρίζομεν μόνον ἐκ τοῦ Φιλοστράτου ἐν βίῳ Ἀπολλωνίου Τυανέως 8,16. Πίπτει λοιπὸν ἡ στήλη εἰς ἐν τῶν μετὰ Χριστὸν ἐτῶν 81 ἕως 96, ὅτε ἐδέσποζεν ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ κράτει ὁ τύραννος οὗτος. Ὁ Westermann γράψας τὸ ἄρθρον Attica τὸ καταχωρισθὲν ἐν τῇ β' ἐκδόσει τοῦ α. τόμου τῆς τοῦ Pauly Realencyclopädie der Alterthumswissenschaft, ἔνθα ἐνέθηκε τὸν πληρέστατον τῶν μέχρι τοῦδε κατάλογον τῶν Ἀθήνησιν ἐπωνύμων ἀρχόντων, θέτει τὴν ἀρχοντίαν τοῦ Δομετιανοῦ ἐν ἔτει 93 μ. Χρ. προστιθεὶς ὁμῶς καὶ ἐν ἐρωτηματικὸν ὡς σημεῖον ἀμφιβολίας, καὶ καλῶς ἴσως ποιεῖ.

Ὅπου ἐτέθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ κειμένῳ ὑποστιγμῇ, αὕτη εἶναι καὶ ἐπὶ τοῦ λίθου κεχαραγμένη, καὶ δηλοῖ (ἵνα εἴπωμεν τοῦτο χάριν τῶν ἀπειροτέρων ἐν τοῖς τοιούτοις) τὸ ὁμώνυμον τοῦ πατρός, ὡς ἐν τοῖς μετὰ Χριστὸν Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις ἐσυνειθίζετο χάριν συντομίας· τὰ δὲ συντετριμμένα κύρια καὶ δημοτικὰ ὀνόματα ὡς καὶ τὰ τῶν μηνῶν ἄφησα ἄνευ συμπληρώσεως καὶ ἄνευ τινὸς σημείου ἀποκοπῆς, ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ λίθου ὀρῶνται. Μόνον εἰς δύο κύρια, τὸ ἐν δημοτικὸν καὶ τὸ ἄλλο ἀνθρώπου, ἐν τῷ ἄνω μέρει τῆς δ' σελίδος (στίχ. 11 καὶ 16) ἔχει ὁ λίθος σημεῖα ἀποκοπῆς, ἃ καὶ ἐγὼ ἀπέδωκα· ὅπου δὲ ἔθεσα στιγμάς, ἐκεῖ ὁ λίθος ἐκλείπει ἢ εἶναι πολὺ τετριμ-

μένος τὴν ἐπιφάνειαν. Ἐτήρησα καὶ τὰς ἀνορθογραφίας ἢ ἀνωμαλίας ἢ σφάλματα τοῦ λιθοξόου, δηλώσας αὐτὰ διὰ κεκλιμένων γραμμάτων. Ἄραιογράφησα δὲ πρωτοφανῆ τινα κύρια ὀνόματα κατὰ τὴν ἀνεκαθεν συνήθειάν μου. Περὶ δὲ τῆς ἐν στίχῳ 9 συμπληρώσεώς μου λέγω, ὅτι τὴν δικαιολογεῖ ἀρκούντως τὸ ἐν τῷ κατωτάτῳ μέρει τῆς στήλης ὀρώμενον ἀνάγλυπτον πλοῖον, οὗ δὲν σώζονται μὲν ὅλα τὰ μέρη, ὃ δὲ πρῶτος εἶναι ἐστεμμένος ὡς νικητής. Παρὰ βληθῆτω ὁμοία παράστασις ἢ ἐν Ἀρχαιολογικῇ ἐφημερίδι Ἀθηνῶν, τεύχ. ἡ. τοῦ 1862, πίν. κθ'.

Δύναται τις ἐπιστῶν τὴν προσοχὴν εἰς τὸ περιεχόμενον πολλάκινα νὰ εἴπῃ· ἀλλ' ἡμεῖς εἰς τὰ ἀναγκαιότατα περιοριζόμεθα. Καὶ δὴ παρατηροῦμεν ὅτι παρὰ τὰ ἐν ἄλλαις ὁμοίαις ἀναγραφαῖς εἰθισμένα οἱ πολεῖται ἔφηβοι ἀνεγράφησαν ὄχι κατὰ φυλὰς διε-

σταλμένοι, ὅθεν καὶ τὰ προσθεθειμένα δημοτικά των ὀνόματα εἶναι ἀναμιξῆ ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν κατ' οὐδεμίαν τάξιν· ἔπειτα, ὅτι Μειλήσιοι προφανῶς λέγονται ἐν ταύτῃ τῇ στήλῃ, ἀντιτασσόμενοι τοῖς πολεῖταις, πάντες ἐκεῖνοι οἱ ἔφηβοι ὅσοι ἀνεγράφησαν ἄνευ δημοτικοῦ, καὶ εἶναι τοιοῦτοι οἱ ἐν 32 στίχοις τῆς β' σελίδος (ἀπὸ 24—56) ἀναγεγραμμένοι, ὡς καὶ πάντες οἱ τῆς γ'. δ'. καὶ ε'. σελ. Ὅτι δὲ Μιλήσιοι καὶ ἐπέγγραφοι εἶναι οἱ αὐτοί, ἴδε τὰ σημειωθέντα μοι ἐν Φιλίστορος τόμ. γ'. σελ. 450.

Τέλος δὲ ἄς ῥηθῆ, ὅτι εἰς δύο κενὰ μέρη τῆς στήλης φαίνονται λεπτότατα ἐγκεχαραγμένα μονὰ τινα γράμματα καὶ ἄλλα βαθύτερα μὲν, ἀλλ' ἀπαλειφθέντα ἐπίτηδες ὕστερον, παίγνια ταῦτα βεβαίως τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀναστρεφόμενων παλληκαριῶν.

Στέφανος Α. Κουμανούδης.

Ἄριθ. 414.

(Ὅρα πίν. 54.)

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

α.) τῆς νήσου Ἄμοργου καὶ τῶν τριῶν αὐτῆς πόλεων Αἰγιάλης, Μινώας καὶ Ἀρκεσίνης.

Ἡ Ἄμοργός, νῆσος τῶν νοτιανατολικῶν Σποράδων, κειμένη μεταξὺ Ἀστυπалаίας, Ἀνάφης, Θήρας, Ἴου καὶ Νάξου, ἔχει περίμετρον κατὰ μὲν τὸν Roccacchi (α) καὶ τὸν Dapper (β) 80 μιλίων, κατὰ δὲ τὸν Tournefort (γ) 36, σχῆμα δὲ ταινιωδές. Σειρὰ ὀρέων ὑψηλοτάτων κατευθυνομένων ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς διαιρεῖ τὴν νῆσον κατὰ μῆκος εἰς δύο ἑτεροκλινῆ ἐπίπεδα, βόρειον καὶ νότιον. Τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς νήσου Κ ρ ὕ κ ε λ ο ς καλούμενον εἶναι βράχος ἀπότομος καὶ ἄβατος, συχνάζομενος μόνον ὑπὸ ῥιφοκινδύνων πενήτων, οἵτινες ἀναρριχῶνται ἐπ' αὐτοῦ ὅπως ξυλευθῶσιν ἀπὸ τῶν ἔνθεν κἀκείθεν φουσμένων προαιωνίων δρυῶν. Ἐντεῦθεν δὲ τοῦ Κρυκέλου αἱ κλίσεις ἐλαττοῦνται καὶ ἡ μὲν βόρειος προχωροῦσα πρὸς τὰ δυτικά ἀπολήγει εἰς λοφοειδεῖς

πεδιάδας ἀρωσίμους καὶ καρποφόρους, ἡ δὲ νότιος σχεδὸν ὅλη εἶναι καλλιεργείας ἀνεπίδεκτος. Αἱ κορυφαὶ πάντων τῶν ὀρέων εἶναι ὄξυτενεῖς, ἄδενδροι καὶ ὅλως ἄφυτοι, τινὲς δὲ μάλιστα ὑφούνται ὑπὲρ τὰς λοιπὰς κατάλευκοι ὡς διὰ νὰ ἐπιδείξωσι καὶ μακρὰν τὴν γυμνότητα αὐτῶν καὶ τὸν λίθινον εἶδος ὅλης νήσου πυρῆνα. Ἐνεκὰ δὲ τῆς ὑπερβολικῆς κλίσεως τῶν ὀρέων τὰ ἐν καιρῷ ὄμβρου καταρρέοντα ἀπ' αὐτῶν ὕδατα συμπαρασύρουσι τὴν γῆν εἰς τὰς ὑπαιρείας καὶ σχηματίζοντα μεγάλους καὶ ὀρμητικούς ποταμούς ἐπιφέρουσιν οὐ μικρὰς βλάβας εἰς τὰς χθαμαλὰς τῆς νήσου πεδιάδας (α).

Ἡ νῆσος αὕτη ἐκλήθη τὸ πάλαι ἀλληλοδιαδόχως Πατάγη ἢ Πλατάγη (β), Παγκάλη, Ψυχία, Καρκησία (γ) καὶ τέλος Ἄμοργός. Ὁ Σκύ-

(α) L' Isole più famose del Mondo. σελ. 79.

(β) Description des îles de l' Archipel. σελ. 184.

(γ) Voyage du Levant. Amsterdam, 1718. Τόμ. Α'. σελ. 89.

(α) Ἐμμ. Ἰωαννίδης ἐν τῇ Πανδώρῃ. Τόμ. Γ'. σελ. 157.

(β) Plinius Hist. N. IV. 12, 13.

(γ) Στέφ. Βυζ. ἐν λ. Ἄμοργός καὶ Ἀρκεσίνη.

λαξ (α) ἀναφέρει τὴν Ἀμοργὸν ὡς τρίπολιν, Στέφανος δ' ὁ Βυζάντιος ὀνομάζει τὰς τρεῖς αὐτῆς πόλεις Ἀρκεσίην, Μινῶν καὶ Αἰγιαλὴν ἢ Μελανίαν (β). Αἱ τρεῖς τῆς νήσου πόλεις μνημονεύονται καὶ ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου (γ) αἱ δύο ὅμως ἐξ αὐτῶν παρηλλαγμέναι, διότι ἡ μὲν Μινῶα λέγεται Μινυία, ἡ δὲ Αἰγιαλὴ Βεγιαλὶς. Ὁ Σουΐδας τὴν μὲν Αἰγιαλὴν ὀνομάζει Αἰγιαλὸν, τὴν δὲ Ἀρκεσίην Ἀρκεσίμην. Ἐκ τῶν ἀνακαλυφθεισῶν δ' ἐπιγραφῶν ἐξάγεται ὅτι ὀρθῶς ὀνομάζει αὐτὰς ὁ Στέφανος.

Ἐὰν ἐν ἐλλείψει ἄλλων μαρτυριῶν ἐκ μόνου τοῦ ὀνόματος τῆς Μινῶας ὀρμώμενοι ἠδυνάμεθα νὰ εἰκοτολογήσωμεν, φαίνεται ὅτι εἰς ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν ἐγένετο ἐν Ἀμοργῷ ἀποικία Κρητῶν παρ' ὧν ἐδόθη τὸ ὄνομα Μινῶα εἰς τὴν συνοικισθεῖσαν πόλιν. Ἀργότερον ἐπέκησαν Νάξιοι (δ), κατὰ δὲ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σουΐδα, 490 ἔτη μετὰ τὰ Τρωϊκά, πρὸς ἀποικισμὸν τῆς Ἀμοργοῦ ἐστάλησαν Σάμιοι ὑπὸ ἡγεμόνα Σιμμίαν τὸν γραμματικόν, ὃς τις ἔκτισε τὰς τρεῖς πόλεις Μινῶν, Αἰγιαλὸν καὶ Ἀρκεσίμην (ε). Θεωρεῖται ὅμως ὡς πιθανώτερον ὅτι αἱ τρεῖς αὐταὶ πόλεις ὑπῆρχον πρὸ τῆς ἀποικίας τῶν Σαμίων καὶ ὅτι ὁ Σιμμίας ἐνώκησε μᾶλλον ἢ συνῴκησεν αὐτὰς (ζ). Ἐκ διαφορῶν δ' ἐπιγραφῶν ἀνακαλυφθεισῶν ἐν Ἀμοργῷ μαθηάνομεν ὅτι μετὰ τὴν τῶν Σαμίων, ἀποικία Μιλησίων ἐγκατέστη ἐν τῇ πόλει Αἰγιαλῇ ἄγνωστον ὅμως ἐν τίνι ἐποχῇ (η).

(α) Ἐν περίπλῳ, νῆσ. Κυκλάδες.

(β) Ἐνθ' ἀνωτέρω.

(γ) Βιβλ. Β'. κεφ. β'. § 31.

(δ) Παρεκβολ. εἰς τὴν Διονύσ. περιήγ. σ. 526.

(ε) Σουΐδας ἐν λ. Σιμμίας. Ἀντίγραφα τινὰ τοῦ Σουΐδα ἡμαρτημένως ἔφερον υς' = 406, ἀντὶ υλ' = 490, ὡς σημειοῦται ἐν τῇ τελευταίᾳ τῇ καὶ ἀρίστη τῶν ἐκδόσεων τοῦ Σουΐδα. Ὁ Raoul Rochette καὶ ἄλλοι εἶχον ὑπ' ὄψιν τὰς πρώτας ἐκδόσεις.

(ζ) Raoul Rochette, *Hist. critique de l' établissement des colon. grecques*. Τόμ. Γ'. σελ. 151.

(η) Βλ. Cadalvene, *Recueil de méd. gr.* σ. 225. — *Corp. inscr. graec.* N° 2264. — *Ross, Inscript. gr. ined.* Fasc. II, N° 112—144. — *Rhangabé, Ant. Hell.* N° 750 καὶ 765. — *Πανδώρα*, τόμ. Θ'. σ. 469. τόμ. ΙΑ'. σ. 431 καὶ τόμ. ΙΕ'. σ. 449 καὶ 490. — *Annali dell' Istituto di corrisp. arch.* 1864, σελ. 95—107.

Ἡ Ἀμοργὸς ἰδίως μνημονεύεται ὡς πατρίς τοῦ περιωνύμου ἱαμποποιοῦ Σιμωνίδου (α) πρὸς δὲ καὶ διὰ τὴν καλλιέργειαν ἐξαιρέτου ποιότητος λίνου, χρησιμεύοντος εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν λεπτοῦφῶν ἀμοργίνων καλουμένων χιτῶνων, οἷς ἐχρῶντο αἱ περιφανεῖς γυναῖκες τῶν Ἀθηναίων καὶ Κορινθίων καὶ ὧν ἐπίσης ἀμόργινον ἐλέγετο καὶ τὸ χρῶμα (β).

Ὁ Tournefort ἀναφέρει ὅτι τὰ ῥηθέντα ὑφάσματα ἐβάπτοντο διὰ λειχῆνος κοινοτάτου ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ μεταφερομένου εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ Ἀγγλίαν πρὸς κατασκευὴν ἐρυθρῶν βαμμάτων (γ).

Ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ ἐποχῇ ἐχρησίμευεν ἡ Ἀμοργὸς ὡς τόπος ἐξορίας (δ) ἐπὶ δὲ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ἔκτισεν ἐπὶ ἀποτόμου βράχου τοῦ ὑψηλοτάτου ὄρους τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ τὴν μέχρι τοῦ νῦν ὑπάρχουσαν καὶ ὑπὸ 20 σεβασμίων μοναχῶν διατηρουμένην εὐαγεστάτην μονὴν τῆς Παναγίας, τῆς ἐπιλεγομένης Χωζοδιωτίσσης, ἣτις κέκτηται πολλὰ πλοῦσια μετόχια ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς πέριξ νήσοις καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ σώζεται ἐζωγραφισμένη ἐπὶ στήλης ἢ εἰκῶν τοῦ Ἀλεξίου καὶ τὸ χρυσοβουλλον αὐτοῦ (ε). Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα περιελήφθη ἡ Ἀμοργὸς εἰς τὸ δουκάτον τῶν Σανουδῶν, οἵτινες κατέλιπον ὄχυρόν φρούριον ἐπὶ ὑψηλοῦ βράχου περὶ ὃν κεῖται ἡ νῦν πόλις, ἣτις ἐξ αὐτοῦ καὶ Κ α σ τ ρ ο ν παρά τινων καλεῖται.

Αἱ τρεῖς πόλεις τῆς Ἀμοργοῦ ἔκειντο εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς νήσου ἀντικρυ τῆς Νάξου. Καὶ ἡ

(α) Στράβων 487 καὶ Στέφ. Βυζάντιος ἐν λ. Ἀμοργός.

(β) Στέφ. Βυζ. αὐτόθι. — Πολυδεύκης Ζ', ις'. καὶ Εὐστάθ. εἰς Διονύσ. περιήγ. σ. 526.

(γ) *Voyage du Levant*. Τόμ. Α'. σ. 89. Ὁ ἀναφερόμενος παρὰ τοῦ Τουρνεφορτίου λειχῆν κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἡμετέρου σοφοῦ καθηγητοῦ Κ. Θ. Ὁρφανίδου εἶναι πιθανῶς ἡ *Rocella tinctoria* χρήσιμος καὶ νῦν εἰς τὰ βαφικὰ ἐργαστάσια διὰ τὸ ὠραῖον κόκκινον χρῶμα τὸ δι' αὐτῆς παραγόμενον.

(δ) *Tacit. Ann.* IV, 30.

(ε) Ῥαγκαβῆ, τὰ Ἑλληνικά, τόμος Γ'. σελίς 210 καὶ Ἰωαννίδης ἐν *Πανδώρα*, τόμος Γ'. σελίς 158.

μὲν Αἰγιάλη ἔκειτο πρὸς βορρᾶν ἐν ἣ θέσει νῦν τὰ χωρία Λαγκάδα, Θολάρια, Ποταμός και Στροῦμβος, ἅπερ κοινῶ ὀνόματι καλοῦνται Αἰγιάλη, ἣ δὲ Ἀρκεσίνη πρὸς Μεσημβρίαν ἐν τῇ θέσει τῇ καλουμένη Καστρί και ἡ Μινώα εἰς τὸ κέντρον παρὰ τὸν μυχὸν τοῦ εὐρυχωροτάτου λιμένος Κατάπολα, τρία μίλια ἀπέχοντος τῆς σημερινῆς πόλεως. Καὶ τῶν τριῶν δὲ πόλεων σώζονται πολλὰ ἔρείπια.

Ὁ Goltzius, ὁ Beger και ὁ Pellerin ἐδημοσίευσαν νομίσματα τῆς Ἀμοργοῦ, ἀλλ' οἱ πλείστοι τῶν νομισματολόγων διαφιλονεικοῦσι τὴν αὐθεντικότητα αὐτῶν. Τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ Γολτζίου νομίσματα φέρουσιν εἰς μὲν τὸ ἔμπροσθεν κεφαλὴν Ἀπόλλωνος εἰς δὲ τὸ ὀπίσθεν τρίποδα ἐφ' οὗ σφαῖρα, ἡ σφαῖραν μετὰ διαθήτου· ἐκ τῶν τύπων δὲ τῶν νομισμάτων τούτων κρίνοντες διάφοροι συγγραφεῖς ἐγνωμάτευσαν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Ἀμοργοῦ ἐνησχολοῦντο κατ' ἐξοχὴν περὶ τὴν Γεωγραφίαν και Ἀστρονομίαν. Ἀλλ' ἡ βῆσις ἐφ' ἧς ἐρείδονται εἶναι σφαλῆρα και ἐπομένως οὐδεμίαν ἀξίαν δύναται νὰ ἔχη ἡ γνώμη αὕτη.

Πρῶτος ὁ Cadalvene ἐδημοσίευσεν ἐν νόμισμα τῆς Ἀμοργοῦ ἐν γένει και τέσσαρα τῆς Αἰγιάλης, μετ' αὐτὸν δὲ ἐν ἑτερον τῆς Ἀμοργοῦ ὁ Mionnet, τρία τῆς Αἰγιάλης ὁ Borrell, ἐν τῆς Μινώας τῆς Ἰουλίας Μαμαίας ὁ K. Waddington και τέλος πάντων δύο τῆς Ἀρκεσίνης ὁ ἡμέτερος νομισματολόγος K. Ποστολάκας. Συναθροίζοντες πάντα τὰ ὑπὸ τῶν ῥηθέντων δημοσιευθέντα και προστιθέμενοι διάφορα ἀνέκδοτα ἀποτελοῦμεν τὴν μονογραφίαν τῶν ἄχρι τοῦδε γνωστῶν νομισμάτων τῆς Ἀμοργοῦ και τῶν τριῶν αὐτῆς πόλεων Αἰγιάλης, Μινώας και Ἀρκεσίνης.

ΑΜΟΡΓΟΣ.

1. Μηνίσκος ἐστραμμένος πρὸς τὰ ἄνω ἄνωθεν δ' αὐτοῦ ἀστὴρ ἔχων ὀκτὼ ἀκτῖνας.

Ὅπ. ΑΜΟ. Δύο θύρσοι χιαστὶ τεθειμένοι και ἔχοντες τοὺς στροβίλους πρὸς τὰ ἄνω. Χ. 3 1/2
Cadalvene, Rec. de méd. gr. inéd. σελ. 221.
Πίναξ III, ἀρ. 16.

2. Κεφαλὴ Διδὸς δαφνοστεφῆς πρὸς δεξιὰ.

Ὅπ. Μυῖα (α). Χ. 3
Mionnet, Supp. Τόμ. 4, σελ. 367, ἀρ. 1.

ΑΙΓΙΑΛΗ.

3. Κεφαλὴ Διδὸς δαφνοστεφῆς πρὸς δεξιὰ.

Ὅπ. ΑΙΓΙ. Πάν ἀντωπὸς ἔχων ὦτα, κέρατα και πόδας τράγου, καθήμενος σταυροποδητὶ και παίζων τὸν ἄσκαυλον, ὃν κρατεῖ διὰ τῶν δύο χειρῶν. Ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸς ἀριστερὰ, ἀβέβαιόν τι σύμβολον, ἴσως καλαύρωψ. Ρ. 3. Γραμμ. 2, 170

Ἄλλοτε ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Στεφάνου Garrigi.

4. Κεφαλὴ γυναικεῖα ἐστεμμένη πυργωτῶ στεφάνῳ πρὸς δεξιὰ.

Ὅπ. ΑΙΓΙΑ. Τύπος οἶος ὁ τοῦ ἀνωτέρω νομίσματος Ρ. 1 1/2 Γραμμ. 0,747

Ἐν τῇ προειρημένη συλλογῇ.

5. Κεφαλὴ γυναικεῖα πρὸς δεξιὰ ἐντὸς κύκλου ἐκ σφαιριδίων.

Ὅπ. ΑΙ—ΓΙ. Πάν τραγόπους ιστάμενος πρὸς ἀριστερὰ, ὑψῶν τὴν δεξιὰν ἐνώπιον τοῦ προσώπου του, τῇ δὲ ἀριστερᾷ κρατῶν καλαύροπα. Χ. 2.

Ἐκ τῆς συλλογῆς μου.

6. Πάν τραγόπους ιστάμενος πρὸς ἀριστερὰ, ὑψῶν τὴν δεξιὰν ἐνώπιον τοῦ προσώπου του, τῇ δὲ ἀριστερᾷ κρατῶν καλαύροπα.

Ὅπ. Α—Ι. Σικύα μετὰ κρῖκου εἰς τὸ ἄνω μέρος. Ὑπὸ τὸ στόμιον αὐτῆς Δ. Χ. 3 1/2
Τὰ ὑπ' ἀρ. 3, 4 και 6 νομίσματα ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Borrell (β) ἀλλ' ἄνευ ἀπεικονισμάτων.

7. Πάν ἀντωπὸς ἔχων ὦτα, κέρατα και πόδας τράγου, καθήμενος σταυροποδητὶ και παίζων τὴν σφαιρίγγα, ἣν κρατεῖ διὰ τῶν δύο χειρῶν.

Ὅπ. Σικύα ἄνευ τοῦ κρῖκου Χ. 3 1/2

8. Ἐτερον ὅμοιον ἀλλὰ μικρότερον τὸ μέγεθος. Χ. 3.

(α) Ὁ Mionnet λέγει ὅτι τὸ ἐν τῷ νόμισματι τούτῳ ἀπεικονιζόμενον ἔντομον εἶναι μυῖα· φρονοῦμεν ὅμως ὅτι μᾶλλον εἶναι μέλισσα.

(β) Numismatic Chronicle, 1843 σελ. 173. Νῦ 1, 2 και 3.

9. Κεφαλή Ἀσκληπιοῦ δαφροστεφῆς πρὸς δεξιὰ.
᾽Οπ. Α—Ι. Σικύα **Χ**. 3.
10. Κεφαλή Ἀσκληπιοῦ δαφροστεφῆς πρὸς δεξιὰ.
᾽Οπ. Α—Ι. Σικύα μετὰ τοῦ κρίκου ὑπὸ τὸ στόμιον αὐτῆς Δ **Χ**. 4.
11. Ἡ αὐτὴ κεφαλή.
᾽Οπ. Α—Ι—Γ—Ι. Σικύα μετὰ κρίκου. Ἐν τῷ πεδίῳ ὄφεις ἀνωρθωμένοι καὶ ἐστραμμένοι πρὸς ἀριστερά **Χ**. 3.
Τὰ ἐξ ὑπ' ἀρ. 6, 7, 8, 9, 10 καὶ 11 ἀνωτέρω νομίσματα ἐκ τῆς συλλογῆς μου.
12. Κεφαλή Ἀσκληπιοῦ δαφροστεφῆς πρὸς δεξιὰ.
᾽Οπ. Α—Ι—[Γ]—Ι. Σικύα ἄνευ κρίκου. Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς ἀριστερά, ἄνωθεν τοῦ Α, ὄφεις συνεσπειρωμένοι καὶ ἐστραμμένοι πρὸς δεξιὰ. Πρὸς τὸ ἄνω μέρος τοῦ νομίσματος ὑστερόσημον (contre-marque), ἐν ᾧ βότρυς. . **Χ**. 3 $\frac{1}{4}$.
Cadavene, σελ. 223, ἀρ. 3. Πίναξ III. ἀρ. 19.
13. Κεφαλή Ἀθηνᾶς πρὸς δεξιὰ.
᾽Οπ. Α—Ι—Γ—Ι. Σικύα μετὰ κρίκου. Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς δεξιὰ ὄφεις συνεσπειρωμένοι καὶ ἐστραμμένοι πρὸς δεξιὰ **Χ**. 3.
Cadavene, σελ. 223, ἀρ. 2. πίν. III. ἀρ. 18 καὶ ἐν τῇ συλλογῇ μου.
14. Ἐτερον ὅμοιον ἔχον ἐν τῷ ὀπισθεν ὑστερόσημον ἐν ᾧ γλαυὲ μετὰ τῶν γραμμῶν Α καὶ Ι. **Χ**. 3.
Ἐκ τῆς συλλογῆς μου.
15. Κεφαλή Ἀθηνᾶς πρὸς δεξιὰ.
᾽Οπ. Α—[Ι]—Γ—Ι. Γλαυὲ πρὸς δεξιὰ. **Χ**. 4.
Cadavene, αὐτ. ἀρ. 4. πίν. III. ἀρ. 20 καὶ ἐν τῇ συλλογῇ μου.
16. Ἐτερον ὅμοιον ἔχον ἐν τῷ ὀπισθεν τὸ αὐτὸ ὑστερόσημον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14 νομίσματος. . **Χ**. 3.
17. Κεφαλή γυναικεία ἐστεμμένη πυργωτῶ στεφάνῳ πρὸς δεξιὰ.
᾽Οπ. ΑΙ—ΠΙ. Κεφαλή λέοντος πρὸς ἀριστερά. **Χ**. 1 $\frac{3}{4}$.
Ἀμφότερα τὰ ἀνωτέρω ἐκ τῆς συλλογῆς μου.
Τὸ νόμισμα τοῦτο ἀποδίδεται ὑπὸ τοῦ Sestini (α) εἰς τὰς Αἰγὰς τῆς Κιλικίας. Ἡ κεφαλή ὅμως, ἥτις εἶναι ἀπαράλλακτος ὡς ἡ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 4 νομί-

σματος, ὁ τύπος τοῦ λέοντος ὃς τις εἶναι ἴδιος τῆς Μιλήτου, ἧς ἄποικοι ἦσαν οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγιάλης, καὶ ἡ ἐν Ἀμοργῷ ἀνεύρεσις τοῦ νομίσματος μὲ πείθουσι νὰ ἀποδώσω αὐτὸ ἀδιστακτικῶς εἰς τὴν Αἰγιάλην.

Περὶ δὲ τῆς σικύας, ἡ τις ὡς κύριον σύμβολον παρίσταται ἐν τοῖς πλείστοις τῶν νομισμάτων τῆς Αἰγιάλης, ὁ Cadavene λέγει ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ ἀποφανθῇ τις ὁποῖον εἶναι τὸ ἄγνωστον τοῦτο ὄργανον καὶ εἰς ὁποίας θρησκευτικὰς τελετὰς ἐχρησίμευεν· εἰκάζει ὅμως ὡς ἐκ τοῦ παρακειμένου ὄψεως ὅτι ἔχει ἀναφορὰν τινα πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ αὐτὸ σύμβολον εὐρίσκεται καὶ εἰς τὰ νομίσματα τῆς Ἐπιδαύρου, θεωρεῖ τὴν εἰκασίαν τοῦ ἐπιθεβαιομένην καὶ ὑποθέτει ὅτι ἀνηρτάτο ἐκ τοῦ πρὸς τὰ ἄνω κρίκου ἐν τῷ ναῶ τοῦ Θεοῦ τῆς υγείας εἰς ὃν ἦτο ἀφιερωμένον (α). Ὁ Borrell περιγράφων τὸ ἐν λόγῳ ἀντικείμενον ὡς ἄγνωστον τι σύμβολον παρεμφερὲς ἀγγεῖῳ ἄνευ λαβῶν καὶ ἀνεστραμμένῳ, ἔχοντι δὲ ἀντι βίσεως κρίκον πρὸς ἀνάρτησιν, ἀπέχει τοῦ προσδιορίσαι αὐτό (β). Τέλος δὲ πάντων ὁ Birch (γ) γράφας ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκτεταμένην πραγματείαν φρονεῖ ὅτι ἀνεκάλυψεν εἰς τίνα χρῆσιν ἦτο προσδιωρισμένον. Λέγει ὅτι ἐν τινι μνημείῳ τοῦ ἱατροῦ Ἰάσωνος, δημοσιευθέντι ἐν ταῖς Antiquités du Cabinet de Pourtales Gorgier (fol. Paris, 1843 pl. XXXV), φαίνεται ἀπεικονισμένον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐργαλεῖον πλησίον τοῦ ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ τούτου θεραπευομένου ἀσθενοῦς· συμπεραίνει λοιπὸν ὅτι εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ Βιτρουβίου ὀνομαζόμενος aeneus clypeus καὶ ὑπὸ τοῦ Τιμάρχου παρ' Ἀθηναίων (ΙΑ'. 501 f.) χαλκοῦς ὀμφαλὸς, ὅστις ἐκρέματο διὰ σχοινίου εἰς τὰ λακωνικὰ βαλανεῖα ἵνα δι' αὐτοῦ κανονίζηται ἡ θερμότης τοῦ δώματος.

Ἡ ἀνακάλυψις ὅτι τὸ ἄγνωστον τοῦτο σύμβολον εἶναι σικύα ὀφείλεται εἰς τὸν υἱόν μου Ἰωάννην Λάμπρον, ὅστις κατὰ τὴν ἐν τῷ παρελθόντι ἔτει περιήγησιν ἡμῶν εἰς Ἰταλίαν ἐρευνῶν μετ' ἐπιστημονι-

(α) Recueil, σελ. 226.

(β) Numismatic Chronicle. 1843. σελ. 174.

(γ) Αὐτόθι σελ. 193.

(α) Lettere. Tom. IX, σελ. 52. Πίναξ III. ἀρ. 6.

κοῦ ζήλου τοῦς ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Νεαπόλεως ἀ-
κενώτους τῆς ἀρχαιότητος θησαυροὺς εἶδεν ἐν τῇ
αἰθούσῃ τῶν χαλκίνων ἀντικειμένων ἐξ ἧ ὀκτῶ σκευῆ
ὁμοιότατα πρὸς τὸ ἐν τοῖς νομίσμασι τῆς Αἰγιάλης
σύμβολον. Μαθὼν δὲ ὅτι ταῦτα εἶναι σικύαι εὐρε-
θεῖσαι ἐν Πομπηταῖς, ἄσμενος διεκοίνωσέ μοι τὴν ἀνα-
κάλυψιν. Ὁ Δέλων νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ἐντελοῦς
ὁμοιότητος τοῦ σχήματος τοῦ ἐν τοῖς νομίσμασι
τῆς Αἰγιάλης συμβόλου πρὸς τὸ τῶν ἐν τῷ Μου-
σεῖῳ τῆς Νεαπόλεως χαλκίνων σικυῶν ἅς παραβάλη
τὸ ἐν τῷ συγγράματι τοῦ Ceci ἀπεικόνισμα (α). Ἄ-
ξιοπεριέργον δὲ εἶναι ὅτι καὶ αἱ μέχρι τοῦ νῦν ἐν
χρήσει ὑέλνιοι σικύαι φέρουσι σχεδὸν τὸ αὐτὸ σχή-
μα ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔχουσι πλατύτερον τὸ στόμιον.

Ἡ σικύα λατινιστὶ cucurbita καὶ cucurbitula ἦτο
πρὸ πάντων ὑέλνιος καὶ ὀστέϊνος. Ὁ Νίκανδρος (β)
καὶ ὁ Κέλσος (γ) ἀναφέρουσι χαλκήρη, ὁ δὲ Λουκίαν-
ος (δ) ἀργυρᾶν. Ἡ σικύα ἦτον ἐν μεγίστῃ χρήσει
παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἰατροῖς· διὸ καὶ ὁ Γαληνὸς πολ-
λαχοῦ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ μνημονεῖ διὰ
μακρῶν τῆς σικύας λέγων σὺν τοῖς ἄλλοις τὰ ἑξῆς.
«Σικύα δύναται τὴν ὕλην κενῶσαι, ὀδύνην λύσαι,
φλεγμονὴν μειῶσαι, ἐμπνευμάτωσιν διαφορῆσαι,
ὀρέξεις ἀνακτήσασθαι, ἄτονον στόμαχον τονώδη
ποιήσασθαι, μεταφέρειν ρεύματα καὶ ξηρᾶναι καὶ
αἱμορραγίας ἐπιτρεῖν καὶ ἐμμήνων φθοροποιούς δυ-
νάμεις ἐλκύσαι καὶ ἐμμηνα κουφίσαι.» Ἀφοῦ λοι-
πὸν ἡ σικύα ἐποίει τσαῦτα θαυμάσια εὐκόλον εἶναι
νὰ ἐξηγήσῃ τις διατὶ εὐρίσκεται ὡς σύμβολον ἐν τοῖς
νομίσμασι τῶν πόλεων ἐκείνων ἐν αἷς ἐλατρεύετο ὁ
Ἀσκληπιός. Ἐκ τῶν νομισμάτων ἐπομένως μανθά-
νομεν ὅτι ἐν Αἰγιάλῃ πρέπει νὰ ὑπῆρχεν ἐπίσημός
τις ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ἐν τέλει τῆς πραγματείας ταύτης θέλομεν ἐπι-
συνάψαι τὴν περιγραφὴν διαφόρων ἄλλων νομισμάτων,
ἐν οἷς εὐρίσκεται ἡ σικύα.

(α) Piccoli bronzi del Museo Nazionale di Napoli,
distinto per categorie in dieci tavole, descritte da
Carlo Ceci. Tav. VII. n° 29.

(β) Ἑλληνικά, σ. 921 καὶ παρ' Ἀθηναίων, σ. 366d.

(γ) Celsus, II. 11.

(δ) Πρὸς τὸν ἀπαίδευτον καὶ πολλὰ βιβλία ἀνούμενον.
Κεφ. 29.

ΑΡΚΕΣΙΝΗ.

18. Κεφαλὴ νεανικὴ Βάχχου κισσοστεφοῦς πρὸς ἀ-
ριστερά.

Ἄπ. Α—Ρ—Κ—Ε. Κάνθαρος. Ἐν τῷ πεδίῳ
πρὸς δεξιὰ θύρσος ὀρθῶς τεθειμένος, ἐν τῇ
ῥιζῶδι τοῦ ὁποίου ταινίαι Χ. 4 $\frac{1}{4}$

Ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

19. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς πρὸς ἀριστερά.

Ἄπ. Α—Ρ—Κ—Ε. Ἀμφορεὺς μετὰ τοῦ πό-
ματος Χ. 2 $\frac{3}{4}$

Ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ ἔθνικοῦ Νομισματικοῦ
Μουσεῖου, δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. Ποστολάκα
ἐν τοῖς Annali dell' Instit. di corrisp. archeol.
τοῦ ἔτους 1866, σελ. 337. ἀρ. 24.

20. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς πρὸς δεξιὰ.

Ἄπ. ΑΡΓ. Κριὸς βαδίζων πρὸς δεξιὰ· κάτωθεν
δ' αὐτοῦ ΜΟΣΧ. Χ. 2.

Ἐκ τῆς συλλογῆς μου.

21. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς πρὸς δεξιὰ.

Ἄπ. ΑΡΙ. Κριὸς πρὸς δεξιὰ ἰστάμενος ἐπὶ
γραμμῆς παριστώσης τὸ ἔδαφος. . . . Χ. 3 $\frac{1}{2}$

Ἐκ τῆς συλλογῆς μου.

Ὁμοίον τι νόμισμα τοῦ ὑπ' ἀρ. 20, κακῆς πιθα-
νῶς διατηρήσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου δυσδιακρίτου
ὄντος τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄρχοντος, ἐδημοσιεύθη ὑπὸ
Millingen (Ancient coins, σελ. 37. Pl. III. N° 1) ἀ-
ποδιδόντος αὐτὸ εἰς Ἀργίλον τῆς Θράκης. Ὁ κ.
Ποστολάκας ἐδημοσίευσεν (Annali dell' Inst. di cor-
risp. arch. σελ. 337, ἀρ. 23) ἕτερόν τι ἐκ τοῦ Ἑθνι-
κοῦ Νομισματικοῦ Μουσεῖου, ἐν ᾧ ἀνέγνωσεν ΑΡΚ
ἀντὶ ΑΡΓ. Ἐρευνήσας ὁμῶς ἐπισταμένως μετ' αὐ-
τοῦ τὸ ῥηθὲν νόμισμα, εἶδον ὅτι τὸ τελευταῖον
γράμμα εἶναι Γ καὶ οὐχὶ Κ. Ἡ ἐν Ἀμοργῷ ἀνεύρε-
σις τοιούτων νομισμάτων ὀδηγεῖ ἡμᾶς ἵνα ἀποδώ-
σωμεν αὐτὰ ἄνευ ἐνδοιασμοῦ εἰς τὴν Ἀρκεσίνην· οὐ-
δόλως δ' ἐμποδίζει ἡ γραφὴ ΑΡΓ ἀντὶ ΑΡΚ, διότι
ἡ τροπὴ τοῦ Κ εἰς Γ καὶ τ' ἀνάπαλιν συνεχῶς ἀ-
παντᾶται, ὡς Κνωσσὸς καὶ Γνωσσὸς (α), Γόρτυς καὶ

(α) ὧν Κρήτες μὲν οἱ
Μετὰ Σταφύλου διαβάντες ἐκ Γνώσσου ποτὲ
Πεπάρηθον, ἐγγὺς κειμένην τ' αὐτῆς Ἴον,
Νῆσον συνοικίζουσι. (Σκύμνου Περιήγησις, σ. 579).

Κόρτυς· επιβεβαιούται δὲ καὶ ὑπὸ τῶν νομισμάτων, φερόντων ΚΝΩΣΙΩΝ καὶ ΓΝΩΣΙΩΝ, ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ καὶ ΚΟΡΤΥΝΙΩΝ. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 21 νόμισμα, εἰς τρία κομμάτια ἄτινα παρέβαλα, ὑπάρχει καθαρὰ ἡ ἐπιγραφή ΑΡΙ. Οὐχ ἦττον ὁ αὐτὸς τόπος τῆς ἀνευρέσεως καὶ τὸ ὁμοιόρρυθμον τῆς τέχνης πείθουσιν ὅτι καὶ τὸ νόμισμα τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν ὡς καὶ τὸ προηγούμενον πόλιν· ὅθεν τεκμαιρόμεθα ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἐκαλεῖτο Ἀρκεσίνη, Ἀργεσίνη καὶ Ἀρικεσίνη.

ΜΙΝΩΑ.

22. Κεφαλὴ νεανικὴ Βάκχου κισσοστεφοῦς πρὸς δεξιὰ.

Ὅπ. Μ—Ι—Ν—Ω. Κάνθαρος· ἄνωθεν δ' αὐτοῦ βότρυς. Χ. 2. $\frac{3}{4}$

Ἐκ τῆς συλλογῆς μου.

23. Κεφαλὴ Ἥρας μετ' ἐνωτίων καὶ στεφάνης κοσμημένης δι' ἀνθεμίων πρὸς ἀριστερά.

Ὅπ. ΜΙ. Ἄετὸς πρὸς δεξιὰ στρέφων τὴν κεφαλὴν πρὸς ἀριστερά. Ἐν τῷ πεδίῳ ἔμπροσθεν τοῦ ἀετοῦ κλάδος ἐλαίας. Χ. 2

Ὁ Κύρ. Prokesch-Osten δημοσιεύσας τὸ νόμισμα τοῦτο (Inedita meiner Sammlung autonomer altgriechischer Münzen, σελ. 44. Πίν. III. ἀρ. 94) ἀπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὴν Μίδειαν ἢ Μίδεαν μικρὰν πόλιν τῆς Ἀργολίδος. Ἄλλ' ἐπειδὴ τῆς Μιδέας δὲν εἶναι γνωστὰ ἄλλα νομίσματα, ὅμοιον δ' ἕτερον νόμισμα προέρχεται ἐξ Ἀμοργοῦ, ἐνισχύομαι εἰς τὸ ν' ἀποδώσω αὐτὸ εἰς τὴν Μινῶν.

Ἰουλίᾳ Παῦλα.

24. ΙΟΥΛΙΑ—ΠΑΥΛΑ ΣΕΒ. Προτομὴ μετ' ἐσθῆτος τῆς Ἰουλίας Παύλας πρὸς δεξιὰ.

Ὅπ. ΜΙΝΩ—Η—ΤΩΝ. Ἄρτεμις κυνηγέτις ἐνδεδυμένη χιτῶνα βραχὺν καὶ βαδίζουσα πρὸς δεξιὰ, κρατοῦσα διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς ἐκτεινομένης τόξον, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς ἐξάγουσα βέλος ἐκ τῆς ὀπισθεν τῶν ὤμων φαρέτρας. Παρὰ τῷ ἀριστερῷ αὐτῆς ποδὶ κύων θηρευτικὸς τρέχων πρὸς δεξιὰ. Χ. 6.

Ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ ἔθνικοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου.

25. ΙΟΥΛΑ ΚΟΡΝ ΠΑΥΛΑ ΣΕΒ. Ἡ αὐτὴ προτομή.

Ὅπ. ΜΙΝΟ—Η—ΤΩΝ. Ὁ αὐτὸς τύπος τῆς Ἄρτεμιδος Χ. 5 $\frac{1}{2}$
Sestini, descriz. del Mus. Fontana, pars. II. σελ. 34. Tav. X. n° 13. Ὁ Σεστίνης ἐν τῷ Α'. μέρει (σελ. 75) τῆς περιγραφῆς τῶν νομισμάτων τοῦ Φοντάνα ἀνέγνωσε τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ νομίσματος τοῦτου ΚΟΙΝ . . . ΗΤΩΝ καὶ ἀναπληρώσας αὐτὴν εἰς ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΓΩΝ τὸ ἀπέδωκεν εἰς τὴν Κρήτην· εἶτα ὅμως ἐρευνήσας κάλλιον ἀνέγνωσεν ὀρθῶς ΜΙΝΟΗΓΩΝ καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὴν πρὸ τοῦ ἐπινείου τῶν Μεγάρων κειμένην μικρὰν νῆσον, ἣτις ἐκαλεῖτο ἐπίσης Μινῶν. Πλὴν ἡ τοιαύτη ἀπόδοσις εἶναι βεβιασμένη καὶ πάντῃ ἀπιθανός.

Ἰουλίᾳ Μαμαία.

26. ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΜΕΑ ΣΕΒ. Κεφαλὴ τῆς Μαμαίας. Ὅπ. ΕΠΙ. Τ. ΦΛΑ. ΕΡΓΙΝΟΥ ΜΙΝΟΗΤΩΝ. ΑΡΧ. Ἀπόλλων ἰστίμενος, ἐνδεδυμένος χιτῶνα ποδῆρη εὐρύτατον καὶ κρατῶν λύρα. Χ. 8 $\frac{1}{2}$. Ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ. Waddington, Revue Numismatique, 1853. σελ. 250.

β.) Θεσσαλίας

ΑΤΡΑΞ.

27. Κεφαλὴ Ἀπόλλωνος Ἐπικουρείου πρὸς ἀριστερά. Ὅπ. ΑΤΡΑ. Σικύα μετὰ κρίκου καὶ χειρουργικῆ λαβίς. Τὸ ὄλον ἐντὸς κύκλου ἐκ σφαιριδίων Χ. 3.

Ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ ἔθνικοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου.

γ.) Ἀργολίδος

ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ.

28. Κεφαλὴ Ἀσκληπιοῦ δαφνοστεφῆς πρὸς δεξιὰ.

Ὅπ. Ἡ Ὑγίεια ἰσταμένη πρὸς ἀριστερὰ λαμβάνουσα διὰ τῆς δεξιᾶς φάρμακον ἐκ φιάλης, ἣν κρατεῖ διὰ τῆς ἀριστερᾶς. Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς ἀριστερὰ μὲν Ε', πρὸς δεξιὰ δὲ σικύα μετὰ κρίκου. Χ. 3 $\frac{3}{4}$

Ἐκ τῆς συλλογῆς μου.

29. Κεφαλὴ Ἐπικουρείου Ἀπόλλωνος δαφνοστεφῆς πρὸς δεξιὰ.

Ὅπ. Δύο σικύαι ἐν μέσῳ τῶν ὀπίσθων λαμπτήρ.

Ἐν τῷ πεδίῳ ὑπὸ τὴν πρὸς ἀριστερὰ σικύαν
Ε, ὑπὸ δὲ τὴν πρὸς δεξιὰ Ε. . . Χ. 3 $\frac{3}{4}$.

Ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ ἐθνικοῦ Νομισματικῷ
Μουσείου (α).

30. Ἡ αὐτὴ κεφαλὴ.

Ἔπ. Δύο σικύαι ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων λαμπτήρ.

Ἐν τῷ πεδίῳ κάτωθι τῆς πρὸς ἀριστερὰν σικύας Μ. Χ. 2.

Ἐκ τῆς συλλογῆς μου.

(α) Ὁφείλω τὴν διακοίνωσιν τοῦ νομίσματος τούτου κα-
τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 27 εἰς τὸν Νομισματογνώμονα τοῦ Ἐθνι-
κοῦ Νομισματικῷ Μουσείου Κ. Ποστολάκαν.

ΕΠΙΔΑΥΤΟΣ

Ἐπὶ τῆς Ἀχαικῆς συμμαχίας.

31. Κεφαλὴ Διὸς δαφνοστεφῆς πρὸς δεξιὰ.

Ἔπ. $\frac{P}{IA}$ ἄνωθεν τοῦ μονογράμματος σικύα
μετὰ κρίκου. Τὸ ὄλον ἐντὸς στεφάνου ἐ-
λαίας. Ρ. 3.

32. Ἡ αὐτὴ κεφαλὴ.

Ἔπ. $\frac{P}{IA}$ ἄνωθεν τοῦ μονογράμματος σικύα
μετὰ κρίκου. Τὸ ὄλον ὄλον ἐντὸς στεφάνου ἐ-
λαίας. Ρ. 3 $\frac{3}{4}$.

Ἐκ τῆς συλλογῆς μου.

Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ἀριθ. 415.

(Ὅρα πίν. 52 καὶ 53.)

Ἐπὶ τῶν πινάκων 52 καὶ 53 εἶναι ἀπεικονισμένοι
δύο ἐνεπίγραφοι πλάκες λευκοῦ μαρμάρου σπειροει-
δεῖς τὸ κάτω μέρος, αἵτινες ἦσαν ἐντετειχισμένοι
ἐν τῇ μεσημβρινῇ πλευρᾷ ἄνωθεν τοῦ μαρμαρίνου
κρηπιδώματος τῆς ἐκκλησίας τῆς καλουμένης Πυρ-
γιωτίσσης, ἣν ἄλλοι μὲν λείψανον τοῦ γυμνασίου τοῦ
Πτολεμαίου ἐνόμιζον, ἄλλοι δὲ λείψανον τῆς ποικί-
λης στοᾶς ἐθεώρουν, τελευταῖον δὲ ἡ ἀρχαιολογικὴ
ἐταιρεία ἀπέδειξεν αὐτὴν ἕνα τῶν πύργων μεταγενε-
στέρου ὀχυρωματικῷ περιβόλου τῆς πόλεως. Τέσ-
σαρες ἄλλαι ἰσοῦφεις ὁμοίαι πλάκες ἐντετειχισμένοι
μετ' αὐτῶν ἄνωθεν τῶν σπειροειδῶν λίθων τοῦ κρηπι-
δώματος ἀπετέλουν ταινίαν ὑψηλὴν μέτρ. 1,60, ἣτις
εἶχε διασωθῆ ἐν τῇ μεσημβρινῇ καὶ δυτικῇ πλευρᾷ
τῆς ἐκκλησίας, ἐκάλυπτε δὲ ἔξωθεν παντοίους ἐντὸς
ἐντετειχισμένους σπονδύλους κιόνων, τιμητικὰς στή-
λας καὶ ἄλλους λίθους, καὶ ἦν ἡ ὄψις οὕτως ἐτέρου
κρηπιδώματος, οὗ ἄνωθεν μετὰ μαρμαρίνην στενὴν
ζώνην ὑψοῦντο τείχη 6,50 περίπου ὑψηλὰ, συγκεί-
μενα ἐκ παρίνων συννόμων λίθων. Ἐκ τῶν ἐξ τού-
των πλακῶν δύο μόνον διέσωσαν λείψανα ὁμοίων ἐπι-
γραφῶν. Ἄν δὲ εἶχον ἐπιγραφὰς ὁμοίας καὶ αἱ ἄλ-
λαι πλάκες, εἶναι ἀδύνατον διότι οὐδεμιᾶς ἢ ἔξωθεν
ἐπιφάνεια, καθὼς οὔτε τῶν δύο ἄπασα, εἶναι σώα,
ἐφθάρη δ' ἴσως καὶ ἐκ πυρκαϊᾶς, ἧς ἵχνη εὐρέθησαν
πλησίον.

Τὰ λείψανα τῶν ἐπιγραφῶν τούτων δὲν ἦσαν ἀ-
φανῆ καὶ πολλοὶ τῶν φιλαρχαίων περιηγητῶν καὶ
τῶν ἀρχαιολόγων βεβαίως ἐῤῥίψαν βλέμμα ποτὲ εἰς
αὐτά, ἐπισκεπτόμενοι τὴν ἐκκλησίαν. Ἐπεσκέπτον-
το δὲ τὴν ἐκκλησίαν ταύτην, ὡς εἰπεῖν, πάντες, οἱ
μὲν ἵνα ἴδωσι τὸ γυμνάσιον τοῦ Πτολεμαίου καὶ ἀνα-
γνώσωσι τὴν περιέργον ἐπιγραφὴν

Οὐ τάδε θελξιμελῆς Ἀμφιονίς ΗΡΑ....ΠΕΙΘΟΥΣ,

ἣτις γνωστὴ γενομένη ἐκ τοῦ C I. G. (1042 add.)
ἐλέγετο, ὅτι ἦν ἐντετειχισμένη in muro porticus
gymnasii Ptolemaei, ὑπῆρχε δὲ ἐντετειχισμένη ἐν
τῇ δυτικῇ πλευρᾷ τῆς ἐκκλησίας ἐν τῷ μέσῳ τῆς
στενῆς ζώνης· οἱ δὲ, ἔχοντες ἀνά χεῖρας τοῦ Ἰηκ
τὴν τοπογραφίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἵνα ἴδωσι τὰ τείχη
τῆς ποικίλης στοᾶς, αἵτινα ἐλέγοντο μὲν, ὅτι κεί-
νται πλησίον τῆς Παναγίας Φανερωμένης, ἐσημει-
οῦντο δὲ ἀκριβῶς ἐν τῇ θέσει τῆς Πυργιωτίσσης,
εἶτι δὲ καὶ ἵνα διαστείλωσιν αὐτὰ ἀπὸ τῶν τειχῶν
τοῦ γυμνασίου τοῦ Πτολεμαίου καὶ μὴ, ὡς ὁ Stuart,
ἄπαντα εἰς τὸ γυμνάσιον τοῦ Πτολεμαίου ἀποδίδω-
σιν (ὄρα Ἰηκ Τοπογρ. Ἀθην. ἐκδ. ἀ. γερμ. μεταφρ.
σελ. 190 καὶ 192 καὶ πίν. II). Ἄλλοι δὲ ὀδηγὸν
ἔχοντες τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας τοῦ μακαρίτου Πιτ-
τάκη (Anc. Ath. σελ. 67) ἐπορεύοντο εἰς τὴν Πυρ-
γιωτίσσαν, ἵνα εὕρωσιν ἀκόπως ἐν αὐτῇ οὐ μόνον τὴν

περίεργον ἐκεῖνην ἐπιγραφὴν καὶ τὰ λείψανα τῆς ποικίλης στοᾶς ἀλλὰ καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἑρας, ὃν ὁ μακαρίτης εἶχε πορισθῆ ἐκ τῶν ἐν τῷ-πρώτῳ στίχῳ περιεχομένων γραμμάτων ΗΡΑ τῆς ἐπιγραφῆς ἐκεῖνης, ἐξ ἧς τελευταῖον ὁ Götting ἐξύφανε τετράστιχον ἐπίγραμμα τῆς Πεισιανακτείου στοᾶς, ἣν ἐκ τῶν λειψάνων τῆς Πυργιωτίσεως καὶ πρῶτος ἀρχιτεκτόνησε (δρ. Ges. Abhandl. aus d. Klas. Alterth. U. C. W. Götting München 1863. τόμ. 2. σελ. 144 κ. ἐφ.).

Ὁ Πιττάκης μάλιστα εἴλκυεν ἰδίως τὴν προσοχὴν τῶν ἐχόντων ὁδηγὸν τὸ βιβλίον του εἰς τὰ ἴχνη μακρᾶς ἐπιγραφῆς, ὑπαρχούσης ἐν τῇ βάσει τοῦ τοίχου τῆς ἐκκλησίας, λέγων ἐν σελ. 68

«Sur la base de la muraille existent des traces d'une longue inscription presque effacée. Les lettres sont du temps des Romains et les mots que j'ai lus sont ΙΟΥΛΙΟΣ ΑΥΡΙΑΙΟΣ: je crois que c'était un catalogue de ceux qui furent Prytanes »

Ἡ μακρὰ αὕτη ἐπιγραφὴ εἶναι βεβαίως αὕτη ἢ ἐπὶ τῶν δύο τούτων πλακῶν, αἵτινες ἦσαν ἐντετειχισμένοι ἐν τῇ μεσημβρινῇ πλευρᾷ τῆς ἐκκλησίας, εἰ καὶ τὰ ὀνόματα ΙΟΥΛΙΟΣ ΑΥΡΙΑΙΟΣ ἐν μηδεμίᾳ αὐτῶν νῦν ἀναγιγνώσκονται.

Ἄν δὲ καὶ ὁ Πιττάκης λέγει ὅτι πιστεύει νὰ ἦτον κατάλογος πρυτάνεων ἢ μακρᾶ ἐπιγραφῆ, φαίνεται, ὅτι καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ὁδηγούμενοι ἠὲ χαριστοῦντο νὰ πιστεύωσι καὶ αὐτοὶ μᾶλλον ἢ νὰ ἐγκύψωσιν εἰς τὸ κείμενον αὐτῆς, ἴσως μὲν καὶ διότι οὐδεὶς ὑπόπτευεν, ὅτι ἐπιγραφὴ τόσο καταφανῆς οὔσα ἔμενε τέως ἀνεξέταστος καὶ ἀνέκδοτος, καὶ τοὶ πάνυ μεταγενεστέρα ἐποχῆς φαινομένη, ἢ καὶ διότι ἡ ἀνάγνωσις παρεῖχεν οὐχὶ μικρὰν δυσκολίαν, ἀλλ' ἴσως, ὅπερ πιθανώτερον, διότι ἡ τῆς ποικίλης στοᾶς ἔρευνα, δι' ἧς τινες καὶ ἴχνη τῶν ἐπὶ τῶν τοίχων ἀνηρτημένων ἀσπίδων ἀνεκάλυπτον (δρ. Götting αὐτόθι), δὲν ἐπέτρεπε νὰ στρέψῃ τις εἰς ἄλλο τι τὴν προσοχὴν του. Ὅπως δὴποτε, ἡ ἐπιγραφὴ παρημελήθη, ἥτις βεβαίως ἦν εἰς πολλῶν καλλιτέραν κατάστασιν, ὅτε καὶ ὁ Ῥόδς καὶ ὁ Πιττάκης μετὰ τῶν ἄλλων πρὸ τριακόντα πέντε ἐτῶν ἐκ διαφόρων αἰτιῶν συχνὰ ἐπεσκέπτοντο τὴν Πυργιωτίσαν.

Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τὴν ἐπὶ τῶν δύο τούτων πλα-

κῶν ἔστρεψε τὴν προσοχὴν του τὸ συμβούλιον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας, ὅτε τῷ 1859 ἤρχισε νὰ ἀνασκάπτῃ δαπάνῃ τῆς ἐταιρίας τοὺς περὶ τὴν Πυργιώτισσαν τόπους, οἵτινες διὰ βχυρτίμου πληρωμῆς εἶχον μεταβῆ ἤδη εἰς τὴν κυριότητα τῆς κυβερνήσεως καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐταιρίαν πρὸς ἀνασκαφὴν· ἡ δὲ Πυργιώτισσα ἤδη πρότερον, ἐν ᾧ ὑπ' ἄλλων μέρος τῆς Πεισιανακτείου στοᾶς ἀνεκηρύττετο καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Κίμωνος ἀνεβιβάζετο, ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας διὰ τῆς δαπανηρᾶς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, τῆς γενομένης περὶ τὴν Ὑπαπαντὴν, εἶχεν ἐξελεγχθῆ μέρος οὔσα ὀχυρωματικῆ περὶ τοῦ πόλιος τείχους, ἀνίχοντος εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους, καὶ οὐ μόνον θαυμασμὸν οὐδένα ἐνεποίει ἔτι εἰς τοὺς θεωμένους, ἀλλὰ καὶ νὰ κατεδραστῆ ἀπερασίῃ, ἵνα ἐξαχθῶσιν οἱ ἐνεπίγραφοι λίθοι, οἵτινες ἐφαίνοντο ἐντετειχισμένοι ἐν τε τοῖς κρηπιδώμασιν αὐτῆς καὶ ἐν τῷ γεισίματι.

Ἐκ μικρᾶς ἐρεῦνης ἐπέισθησαν τότε πάντες οἱ τοῦ συμβουλίου, ὅτι ἡ μακρὰ ἐπιγραφὴ εἶναι οὐχὶ κατάλογος πρυτάνεων, ἀλλὰ ἄλλο τι πρωτοφανές, σπουδῆς καὶ ἐρεῦνης ἄξιον, καὶ πάντες μὲν ἐπεθύμουν νὰ μάθωσι τὸ περιεχόμενον, ἀλλὰ πάνυ δυσχερῆς ἦν ἡ ἔρευνα καὶ ἡ ἀντιγραφὴ. Τότε πρῶτον ἐγένετο ἀντίγραφον τῶν λειψάνων καὶ τῶν δύο πλακῶν πρὸς σπουδὴν ἰδίαν ὑπ' ἡμῶν, ἀλλ' ἐτέθη εἰς τὰ ἀκατάληπτα. Τὸ τρίτον δὲ ἢ τὸ τέταρτον μετὰ παρέλευσιν χρόνου πολλοῦ ἐξετασθὲν ἐφάνη καταληπτὸν καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιον οὐ μόνον διὰ τὸ πρωτοφανές τῆς ὑποθέσεως ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς πρωτοφανεῖς τοπογραφικὰς ὀνομασίας καὶ τὴν διαφορὰν τῶν σημείων τῶν ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς, ἅτινα νῦν πρῶτον ἐν ταῖς τῶν Ἀθηνῶν ἐπιγραφαῖς ἐνεφανίζοντο. Ἐπανήλθομεν ἔκτοτε οὐχὶ ἄπαξ καὶ δις εἰς τὴν Πυργιώτισσαν, ἀντιπαρεβίλομεν τὸ ἀντίγραφον πρὸς τὰς πλάκας, ἐπροσθέσαμεν πλείστα, ἅτινα καὶ ἐβλέπομεν ἤδη καὶ ἐνοοῦμεν εὐχερέστερον καὶ ἀναζητοῦντες ἐξ ἀντιπαραβολῆς τῶν παραλλήλων μερῶν εὐρίσκομεν καὶ ἐπεράναμεν οὕτω τὴν τῆς ἀντιγραφῆς ἐργασίαν, ἥτις ἀπητεῖτο διὰ τὴν περαιτέρω ἔρευναν καὶ τὴν ὀρθὴν καὶ πλήρη κατάληψιν τοῦ πρωτοφανοῦς τούτου μνημείου.

Ἄλλ' ἡ δημοσίευσίς αὐτοῦ ἀπῆται ἀπέικασμα ἀκριβές ἐκ τῶν λίθων αὐτῶν, ἵνα καὶ ὅστις ἐπιθυμεῖ, μακρὰν τοῦ μνημείου εὐρίσκόμενος, νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸ

ἀκριβῶς, βαδίσθη εἰς τὰς ἐρεῦνας του ἄνευ δισταγμοῦ. Ἡ δὲ ἀπεικόνισις ἀπῆται ἄλλου ὑπομονῆν μὲν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἀφιλοχρηματίαν δὲ παραδειγματικὴν μετὰ ζήλου ἐνθέρμου πρὸς τὰ ἀρχαῖα. Ὁ διδάσκαλος τῆς καλλιγραφίας κύριος Γκιόβας, ὃν καὶ ἐν τῷ Π' φυλλαδίῳ τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ἐπαινέσωμεν, ἀνέλαβε προθύμως τὴν ἐπίτινον τῆς ἀπεικονίσεως ἐργασίαν καὶ μετὰ καρτερίας ἀληθοῦς παρέσχεν ἡμῖν τὰ ἐπὶ τῶν πινάκων ἀπεικασματα τῶν πλακῶν, ἅτινα μόνον ἔλλειψιν ἔχουσι τὴν βαθυτάτην σκιάν, ἣν εἰσήγαγε, λέγει, εἰς τὰ ἀπεικασματα, ἵνα καταδείξη τὴν μεγίστην δυσχέρειαν τῆς ἀναγνώσεως.

Εἶναι δὲ τῆς μὲν ἐπὶ τοῦ πίνακος 52 ἀπεικονισμένης πλακός, ἣτις εἶναι ἐφθαρμένη ἄνωθεν, τὸ μὲν ὕψος κατὰ τὸ γαλλικὸν μέτρον 1,56, τὸ δὲ πλάτος 1,25, τὸ δὲ πῆχος 0,175. Τῆς δὲ ἐπὶ τοῦ πίνακος 53 ἀπεικονισμένης τὸ μὲν ὕψος εἶναι 1,61, τὸ δὲ πλάτος 1,50, τὸ δὲ πῆχος 0,220. Ἀπεικονίσθησαν δὲ ἐν τοῖς πίναξιν αἱ πλάκες τετράκις μικρότεραι τοῦ φυσικοῦ μεγέθους, ἀλλὰ τῆς ἐν τῷ πίνακι 53 ἀπεικονισμένης μέγα μέρος τῆς κατὰ δεξιὰν πλευρᾶς ἄνωθεν ἕως κάτω, περίπου 0,50, παρελήφθη, διότι οὐδὲν ἔχον τῆς ἐπιγραφῆς διασώζει.

Ἐκάστη τῶν πλακῶν εἶχε τρεῖς σελίδας διηρημέναις εἰς ἐδάφια· ἀλλὰ τῆς ἐν τῷ πίνακι 53 ἀπεικονισμένης ἐσώθησαν ἐκ τῆς κατὰ δεξιὰν τρίτης σελίδος μόνον τὰ ἀρχικὰ γράμματα ἐδαφίων τινῶν. Ἡ δὲ σελὶς αὕτη δὲν ἐξετείνετο ἕως κάτω, ὥστε ἦν ἐνταῦθα τέλος τῆς ἐπιγραφῆς. Τὰ ἐδάφια διεστέλλοντο ἀρχόμενα ἔξωθεν τῶν σελίδων καὶ ἔχοντα τὸ ἀρχικὸν γράμμα μείζον τῶν ἐπομένων. Οὔτε δὲ τὸ πλάτος τῶν σελίδων εἶναι ἴσον, οὔτε ἡ ἀπόστασις

αὐτῶν. Ἡ δὲ προεκβολὴ τῶν ἐδαφίων τῆς μὲν ἐν τῷ πίνακι 52 ἀντιγεγραμμένης πλακός εἶναι 0,030, τῆς δὲ ἐν τῷ πίνακι 53 πολλῶ μείζων. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα καὶ ἡ μορφή τῶν γραμμάτων καὶ ἡ ὀρθογραφία φαίνονται ἐκ τῶν πινάκων.

Αἱ πλάκες εἶχον ἤδη φθοράς τινάς, ὅτε ἐγράφοντο (ὄρ. πίν. 53 I, 34), ἀλλ' ἐκ μεταγενεστέρως χρήσεως ἔλαβον ἐκάστη τρεῖς ὁπὰς ἀντιστοίχους, αἵτινες ἐχρησίμευσαν ἴσως εἰς σύνδεσιν αὐτῶν. Ὅτι δὲ αἱ ὁπαὶ αὗται εἶναι μεταγενέστεραι τῆς γραφῆς μαρτυρεῖ μάλιστα ἡ πλάξ ἢ ἐν τῷ πίν. 52 ἀπεικονισμένη, ἣς ἡ ὀπή ἢ ὑπάρχουσα ἐν σελίδι ΠΙ, 22 ἐξήλειψε καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ποσὸν αὐτοῦ τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κεφαλαίου.

Αἱ πλάκες ἴστανται νῦν ἔμπροσθεν τῆς στοᾶς τῆς αὐτοῦ ἀνακκλυφθείσης ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας, τεθειμέναι ἀρμοδίως πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἀντιπαραβολήν. Διερράγη δὲ ἡ μία ἐξ αὐτῶν, ὅτε κατεβιδάζοντο ἀπὸ τοῦ κρηπιδώματος, καὶ τῶν γραμμάτων τινὰ κατὰ τὸ ῥῆγμα ἐξηφανίσθησαν, ἅτινα συμπληροῦνται ἐκ τοῦ πρότερον γενομένου ἀντιγράφου. Ἐξετάζονται δὲ ἐνταῦθα ὁμοῦ ὡς περιέχουσαι λείψανα, ἀνήκοντα εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν καὶ διασαφίζοντα καὶ συμπληροῦντα ἄλληλα, καὶ τοὶ μὴ συνεχῆ καὶ σὺ γ χ ρ ο ν α ὄντα. Συντομίας δὲ χάριν κατωτέρω ἢ μὲν ἐπὶ τοῦ πίνακος 52 ἀπεικονισμένη πλάξ καλεῖται Α ἢ δὲ ἐπὶ τοῦ πίνακος 53 καλεῖται Β, αἱ δὲ σελίδες διαστέλλονται διὰ τῶν ἀριθμῶν I, II, III.

Μικροῖς δὲ γράμμασι μεταγεγραμμένα τὰ μᾶλλον σῶα ἐπὶ τῶν πλακῶν ὑπάρχοντα μετὰ συμπληρώσεων ὀλίγων καὶ τοῦ ὑπογεγραμμένου ἰῶτα εἶναι τὰ ἐξῆς.

Α Γ

-

 ✕ . . Ο
 ος ✕ΤΟΕ
 ια
 χωρ] Φλυ-
 5 ἤσι πρὸς τῷ Σ ω
 ος Ἄν[κ]υλ- ✕ΥΟΕ
 ἤθε]ν χωρ Φλυῆσι πρὸς
 τῷ ι
 χωρ]Φλυῆσι ✕ . . ΔΡ ΔΣ
 10 πρ]ὸς τῷ Αἰθ[ί]οπι
 . . . Ἀρρία[Ἀ]θήνιον χωρ Μήνι- ✕ΣΤΞΗ ΔΡ ΔΣ
 δο]ς καὶ Ἀπολλωνίου Αἰθαλιδῶ
 κ]αὶ ψειλοῦ Ἀμφιαράου ✕ΨΚΕ Αἰ-
 15 θαλιδῶ ✕ΥΞΒΖ Με . ἄλλης Αὔης
 καὶ Πυργιδίου Γαργηττοῖ ✕ΒΧΠΖΖ
 Πυραμίδος ✕ΑΟΕ Ἴονιδῶ ✕ΩΙΒΖ
 Εἰφιστιαδῶ ✕CΝ Σχαστηρίας Κο-
 λω[ν]οῖ ✕CΛΒΖ Κήπου πρὸς τῷ Ι
 ✕ΡΚΓ] ΔΡ Δ Μ
 20 . . . ρίλαος] Ὀλυμπιοδώρου Σ[τ]ειριεύς ✕ . ΙΕ
 καὶ Ἀπολλ]ωνία Ἀπολλοδώρου
 χωρ Βατῆσι
 . . . ρίλαος Ὀ[λ]υμπιοδώρου Στειριεύς ✕ΑΠΕ
 χωρ Πυργιδίου ἐν Μεσογείῳ
 25 Κλ ✕ΤΚΕ
 μερ [Ι]ωνιδῶ
 Οὔειψαν[ι]α χωρ . . . [✕ . . .
 ου πρὸς τῷ ω
 Διο ✕ΦΓ
 30 χωρ] . . . ἄσου Φλυ-
 ῆσι [✕]ας Λακκια-
 δ]ῶ [✕
 ος Ἴοφ ωρ . . ✕ΓΥΞΒΖ
 λιστ
 35 Φλοῆσι ✕BCN
 ✕ΦΠΖΖ Ἐπι . . .
 ῶ]ν Ἀχ[αρνή]σι ✕ΧΚΕ

Α ΠΙ

-

 ω
- 5 'Αγαθόμ[ορος χωρ * ..
 'Αθμονοῖ
 Ε . . . ος Πα[ν]θάλης . . . [χώρ] . . . του 'Ε- * . ΟΕ
 λευ[σίνι]
 Τίτος Φλαού[ιος] . . . λος χωρ . . . *Φ .
 χης 'Ερχιασι πρὸς τῷ Τρ[ι]κεφ[ά]λω
 Καλλῶ Νε[ά]ρχου χωρ ΣΥκ[ε]λίας πρὸς τῷ * .
 . . ω . ω
- 10 Κλ Δαμόκλεια [χωρ *] . Ε
 πρὸς [τ]ῷ Κηφειῶ ποταμῷ * . . .
 Δω[ρί]ου *ΤΑΖΖ Μέσου [Δ]ωρίου * .
 'Ιούνιος Διο[μ]ίδεὺς 'Ιο[υνί]α Εὐπλοία 'Ιου- [* . . .
 νία Φιλίππη χωρ ἐν 'Ακαδημεία
- 15 Κλ Χάρης Κακόρινος χωρ . . Φλυῆσι >
 πρὸς τῷ Περσίκωνι Κλ Με[νε]χάρηα με-
 ρῶν τεσσάρων *CΠΖΖ Κλ Δεκ . . ν-
 ῶ μέρους ἔκτου *ΕΒΖ
- 20 Δ[ε]ῖος Σώ[λ]ων[ος] χωρ δευτέρου 'Αν[χυ-] *ΥΛΖΖ
 λῆσι
 Κλ Τερτύλλα χωρ Φρουρίων 'Αφιδ[νη-] *ΑΧΟΕ[Φ] . .
 σι *ΥΕ 'Οτρυνῆσι *ΩΙ . . . [*ΥΔ
 'Οτρυνῆσι * ΝΞ Φ . . .
- 25 Δι[όδωρος] Γλαύκου χ[ωρ] 'Αλι- * . .]Ν
 μούντι
 'Ιουλία Πωλ[λ]ίττα χωρ 'Αχαρνῆσι πρὸς τῷ *ΕΒΖ
 'Εμβόλω
- 30 Φλ Θάλεια χωρ μητρώου ἐν 'Ωρωπῷ . * ΤΟΕ
 Φλῶρος Καλάμιδος χωρ Κυναρίων 'Ανά- * . . .
 κασι
- 'Ασκληπιάς Ταυρίσκου χωρ 'Αχαρνῆσι * . ΟΕ
 Ούειβούλλιος Πεμπτείδης Μαραθ χωρ 'Ερ- *ΒΡΜΣ Φ Β[->
 μαφροδείτου Φλυῆσι *ΦΕΒΖ Πέτρας
 Παιανιοῖ *ΨΖΣ ΦΕ- > Πέτρας Παιανιοῖ
- 35 *ΠΖΖ ΓΜ
 Φλ Φιλωτιανὸς χωρ 'Αντιπατριανοῦ καὶ Κο- * . .
 νιοκαύστου Φλυῆσι
- Φλ 'Αλυπος χωρ Περσίκωνος Φλυῆσι *ΓΥΣΦ . .
 Φλ Τύχη χωρ 'Αζηνιάσι * . . .
- 40 'Ιουλία 'Αντιόχη χωρ 'Αναφύστου, πύργου 'Ιπ- * . . . ΦΑΣ
 πονείκου Θουρικού, 'Επι[κ]ούρου Φίλα, Λυσίου
 βησσῶν 'Αμφιτροπῆσι, 'Εσχατίας, Περ-
 γιδίου, Τετραπυργίας 'Ατηνῆσι, Φρεαρρίου,
 Αὐλῶνος Νιγριανοῦ 'Αχραδοῦντος, 'Ιων[ε]δῶ

B I

-

 5 η $\overline{\text{K}}\lambda$ Εὐδούλο[υ] * ΨΝΕ
 ς Πολυ
 υ Κεραμ
 *ΧΕ
 εἰτοι *
 10 ο]υ Παραξέστ[ου χωρ] * . . . Ε

 11 ου Φα[λ]ηροῖ *Τ
 οἱ [*] . ΜΑ Κήπο[υ
 πρὸς] τ[ῶ] τέλμ[ατι
 14 Ἴο[υ]λιανοῦ *
 ος χωρ

 19] * . ΠΗϙ

 20 χωρ Ἀθμο- * . Τ
 νοῖ]
 21 χω[ρ] *ΦΞΕΖ
 Ἀζη[νιασι
 χωρ Ἀ λῆσι *Φ *ΑΤΝ
 πρὸς τῇ Ἰππά-
 25 δι * κης Ἀνκυ-
 λῆσι * Μ
 δης [καί] ράτη χωρ Ἀζηνι- *ΑΦΒΖ
 ασι * Ἀγροκῆπου Προσ-
 οἱ [*] Σικύας *ΤΚΕΖ Μ
 30 α χωρ ιφωντιασ- *ΤΠΒΖ
 τῶ[ν ἐν Ἀκ]αδημεία πρὸς τῇ
 Λ
 ας Ἰσί[ο]υ χωρ Ἴπ- *ΤΟΕ
 ω]ν ἐν Ὀρωπῶ
 35 Φιλαρ ων) χωρ ἐν Ὀρω- *ΒΦΙ ΔΡ ΓS-
 πῶ [*Τ S-)] ΜΕικωνιαστῶν *ΤΞΒΖ
 Ἀ ἡτου *ΤΟΕ Ἵποπροι
 [*]Υ[Ι]Ε Αι. αcu *ΧΚΕ Μεικροῦ
 ὑπο[χ]ρόνου *ΣΚ[Ε] Π γάθ[ο]υ
 Ἐρυθοῖ *CH Μ

10 Κλ χ[ω]ρ Ἀλ [πρὸς ✕
 τ[ῶ] Κ[ηφει]σῶ ποτ[αμῶ]
 Ἀσ [✕] ΠΑΡ
 45 Τ [✕] ΓΦΕ
 πα]τρικοῦ σι
 Κ[α]ρπόδωρος Πρεῖμ[ου]] ✕ ΨΛΖΖ
 21 χω[ρ] Γαργηττοῖ ✕
 πος [Α]λωπεκῆσι ✕
 Ἀρτέμων Ἐ θου [χωρ] ✕ ΨΝΕ
 ἐν Ὠρωπῶ
 25 Ἀπολ[λ]ων[ιδ]ης Θεοδώρου χ[ωρ] ✕ ΩΘΕ
 Ποταμοῖ
 Ἰούν[ι]ος Δ[ι]ομ[ι]θεὺς Ἰο[υ]νία Εὐ[π]λοία ✕ Β
 Ἰο[υ]ν[ι]α Φιλίπ[η] χω[ρ] ἐν Ἀ[κ] α-
 δ]ημεία
 30 Ἰο[υ]νία Εὐ[π]λοία χω[ρ]] κης Λακ- ✕
 κ[ι]αδῶ ✕ ΑΧ
 πρὸς τῷ Εὐκ ω ✕
 . ΟΕ Μ
 35 Ἰού[ν]ι[ος] Ὀνησᾶς και- ✕
 νῶν Αἰξων[ῆσι]
 Φ[λ]α[ου]ίου Μητ[ρ] χ[ωρ] [Ω]ασι ✕ [Μ] ΕΨΝ
 ✕ ΑΩ Εἰρ[ε]σιδῶ ✕] Ἀσκλη-
 πιδῶ Ἀχραδ[οῦ]ντος ✕] ιασιώ ✕
 ΒCΝ Κερῶ[πει]ου ἐν Θριασιώ ✕
 40 Ν Ἐσχατι[ᾶ]ς ἐν Θριασιώ ✕ ΑΡΚΕ
 Ἡρω[ν]ος ἐ ✕ ΑΦΞΒΖ Παν-
 δ]οκ[ε]ίου Ε ιων Ἀλωπε-
 κῆ[σι] και [τοῦ] πρ[ο]σ[όν]τος αὐτοῖς Κε-
 ραμ[ε]ίου ✕ ὕλ[η]ς Λαμπρᾶσι ✕
 45 ΑΦ [Β]ασιλικῶν Ἀχ[αρ]νήσι ✕ ΥΛΖΖ
 Σχαστηρίας ✕ ΑΡΚΕ Βασιλικῶν ἐν
 Μ[ε]σογείω ✕ ΑCΝ Μ
 Τιβέριος Κλ Λυσιάδη[ς] ψειλῶν Ποταμοῖ ✕] ΒΖ
 50 Ὀυεντίδιος Δημήτριος χωρ Γ ✕ ΓΨΝ
 φέων Βαύλων μ[ε]ι[κ]ρῶν και με[γ]ά-
 λων ἐν τ[οῖ]ς Φλ[α]ου[ι]εῖ[ο]ις Δημο-
 φῶντος και [ι] Βασιλικῶν
 σὺν τοῖς [Φλ]αου[ι]εῖ[ο]ις Φανόπτη[ς]
 και Ἀπολλωνία[ς] ἐν Ὠρωπῶ, ὧν ἡ[γ]ό-
 55 ρακε παρὰ τῶν Φ[λ]αούτου Εὐφά-
 ν]ους κλ[η]ρο[νό]μων

Ὀλίγα διεσώθησαν ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐπὶ τῶν δύο πλακῶν καὶ ὀλιγώτερα ἀναγινώσκονται ἀσφαλῶς ἢ συμπληροῦνται ἀνευδοιάτως. Παρέχουσι δὲ καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα πολλὰς ἀφορμὰς εἰς σπουδὴν καὶ ἔρευναν τοῦ μνημείου. Καὶ δυσχερῶς μὲν αὐτὰ ἀναγινώσκονται ἐπὶ τῶν λίθων, ἀλλὰ πολλῶν δυσχερέστερον δύναται νὰ ἐξιχνιασθῇ τὸ εἶδος τοῦ μνημείου, εἰς ὃ ἀνήκουσι, καὶ νὰ ὀρισθῇ ἀκριβῶς ἡ ἐποχὴ αὐτοῦ.

Ἄλλο μνημεῖον ὅμοιον οὔτε ἐν Ἀθήναις οὔτε ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ὅσον ἠξέυρομεν, εὐρέθη μέχρι τοῦδε, τοῦλάχιστον τοιοῦτου, ὥστε ἐξ αὐτοῦ νὰ γείνη ἀμέσως καταφανὴς ὁ σκοπὸς τούτου. Ἄν δὲ τὰ ἐπὶ τῶν δύο πλακῶν διασωθέντα εἶναι μέρη ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μνημείου ἢ δύο μνημείων τοῦ αὐτοῦ εἶδους, οὐδὲν πρὸς τοῦτο διαφέρει· ἀλλ' ἐὰν διὰ τῆς ἐρεύνης ἐξακριβωθῇ, ὅτι δύο μνημείων εἶναι λείψανα, τοῦτο οὐχὶ μικρὸν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εἰκασίαν περὶ τοῦ εἶδους αὐτῶν.

Ἐκ τῶν διασωθέντων ἐδαφίων παρατηροῦμεν, ὅτι ἐν τῷ μνημείῳ κατελέγοντο ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀναμίξ. Τούτων δὲ τὰ ὀνόματα ἠκολούθουν μετὰ μείζονός τινος ἢ ἐλάσσονος ποσότητος χρηματικῆς χωρία, ὧν ὀρίζεται πάντοτε ὁ τόπος ἢ ὁ δῆμος, ἔνθα ἔκειντο. Τῶν δὲ ἐδαφίων τὰ μὲν εἶναι βραχυτέρα, τὰ δὲ μακρότερα, οὐδεμίαν δὲ ἄλλην σχέσιν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα εἰ μὴ ὅτι τοῦ αὐτοῦ μνημείου εἶναι ἐδάφια καὶ κοινὴν ἔχουσι τὴν ἔλλειψιν τῶν ἐνωσίων, αἵτινες συνηπτον τὰ στοιχεῖα αὐτῶν κείμενα δὲ ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τοῦ μνημείου ἀπωλέσθησαν μετ' αὐτῆς καὶ νῦν καὶ τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ μνημείου κατασταίνουσι ἀμφίβολον καὶ δυσεἰκαστον.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἄλλα μὲν ἀναγεγραμμένα εἶναι μετὰ πάντων τῶν προσηγορικῶν τῶν διακρινόντων τὰ πρόσωπα, ἄλλα δὲ συντομώτατα, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ πατρωνυμικοῦ προστιθεμένου. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἴσως μὲν ἄλλην ἔχει ἀφορμὴν, ἀλλ' ἴσως καὶ ταύτην, διότι τῶν μὲν ἡ ἀναγραφὴν σχέσις ἐξ ἄλλου ὁμοίου μνημείου μετεφέρετο, ὅθεν ἦν γνωστὴ, ἤρκει δὲ σύντομος ἐπανάληψις, τῶν δὲ ἡ σχέσις κατὰ πρῶτον ἀνεγράφετο καὶ ἀνάγκη ἦν νὰ διακριθῇ λεπτομερῶς τὸ πρόσωπον.

Μετὰ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν κείται κατὰ γενικὴν πανταχοῦ ἡ λέξις χωρίο γε-

γραμμένη κατ' ἀποκοπὴν χωρ καὶ μόνον ἐν τῷ ἐδαφίῳ Α Π 13 ἔκειτο πλήρης χωρίου, ἐν τρισὶ δὲ ἄλλοις ἐδαφίοις ἀντικαθίσταται δι' ἄλλης ἰδίας ὀνομασίας τοῦ χωρίου, ἐν μὲν τῷ ἐδαφίῳ Α Π 10 διὰ τῆς λέξεως ἐσχατιᾶς, ἐν δὲ τῷ ἐδαφίῳ Α Π 34 διὰ τῆς λέξεως κήπου, ἐν δὲ τῷ ἐδαφίῳ Β Π 48 διὰ τῆς λέξεως ψειλῶν. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἐδαφίῳ πολλὰ χωρία καταλέγωνται, οὐδέποτε ἐπαναλαμβάνεται ἡ λέξις χωρ, τὰ δὲ χωρία χαρακτηρίζονται ἢ ἐκ μόνου τοῦ τόπου, ἔνθα κείνται, ἢ καὶ ἐξ ἄλλης τινὸς ὀνομασίας.

Εἰς τὴν λέξιν χωρ ἐπάγεται πολλάκις ὄνομα κύριον ἀνδρός, ὅπερ ἄπαξ μὲν ἐκ τῶν λειψάνων καταφαίνεται, ὅτι εἶναι ὄνομα τοῦ χωρίου· οὕτω κείται Α Π 38 χωρ Περσίκωνος Φλυῆσι καὶ Α Π 16 χωρ Φλυῆσι πρὸς τῷ Περσίκωνι. Ἀλλὰ πολλαχοῦ δὲν δύναται νὰ εἴπη τις ἀνευδοιάτως ὅτι ἡ γενικὴ δὲν σημαίνει τὸν πρότερον τοῦ χωρίου κύριον, ἀφ' οὗ τὸ χωρίον μετεβιβάσθη εἰς τὸν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐδαφίου κείμενον· οὕτω κείται ἐν τῷ ἐδαφίῳ Α Ι 11 χωρ Μήνιδος καὶ Ἀπολλωνίας Αἰθαλιδῶ, ὅπερ καταλέγεται ἐν τοῖς χωρίοις τῆς Ἀθηναίου. Τὴν μεταβίβασιν δὲ τῶν χωρίων ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἄλλον τὴν δι' ἀγορᾶς μαρτυρεῖ ἡ περὶ τῶν χωρίων τοῦ Οὐεντιδίου ἐν τῷ ἐδαφίῳ Β Π 54 ἐπαγομένη προσθήκη «ὧν ἡγόρακε παρὰ τῶν Φλυαίου Εὐφάνου κληρονόμων».

Τὰ ὀνόματα τῶν τόπων, ἔνθα τὰ χωρία ἔκειντο, τὰ ἐκ τῶν δημοτικῶν παραγόμενα, ἔχοντα πρωτοφανεῖς τύπους ἐπιρρηματικούς οὐ ἀντιοί, καὶ ὡ ἀντι ἐν—ων, συντελοῦσι μὲν εἰς τὸ νὰ δείξωσι τὴν μεταγενεστέραν ἐποχὴν τοῦ μνημείου, ἀλλ' αἱ ἀνωμαλῖαι αὗται ἴσως πρέπει νὰ μαρτυρήσωσιν, ὅτι παρεῖφθησαν εἰς τὸ δημόσιον μνημεῖον οὐχὶ ἐξ ἀμαθείας τοῦ γραμματέως, ὅστις βεβαίως γράφων Κολωνοὶ ἠδύνατο νὰ γράψῃ καὶ Θορικοῖ, ἀλλ' ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας, ἴσως προέρχονται ἐξ ἀντιγραφῆς πιστῆς τῶν ὑπὸ τῶν πολιτῶν εἰς τὴν ἀρχὴν διδομένων περὶ τῶν χωρίων σημειωμάτων, ἐν οἷς αἱ ἀνωμαλῖαι αὗται ὑπῆρχον.

Ἡ χρηματικὴ ποσότης, ἡ ἐκφραζομένη διὰ τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου καὶ ἔχουσα προτεταγμένον τὸ σημεῖον X τοῦ δηναρίου, παρακολουθεῖ πᾶν ἐδαφίον, κείμενη ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ ἐκτὸς τῆς σελίδος. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ ἐδαφίῳ καταλέγωνται πολ-

λά χωρία, ἔχει ἕκαστον ἰδίαν ποσότητα. Τούτων δὲ τῶν μερικῶν ποσοτήτων κεφάλαιον εἶναι ἢ ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ ἐκτὸς τῆς σελίδος κειμένη. Ἐν δυσὶν ἐδαφίοις καταλέγονται τὰ χωρία ἄνευ ἰδίας ποσότητος, ἐν τῷ ἐδαφίῳ Α ΠΙ 40 τὰ τῆς Ἰουλίας Ἀντιόχης καὶ ἐν τῷ ἐδαφίῳ Β Π 49 τὰ τοῦ Οὐεντιδίου. Ἀμρότερα τὰ ἐδάφια ταῦτα κεῖνται εἰς τὸ κάτω ἄκρον τῶν σελίδων καὶ ἴσως μὲν ἢ στενοχωρία τοῦ τόπου ἐπήνεγκε τὴν διαφορὰν ταύτην, ἀλλ' ἴσως καὶ διότι δὲν ἦτον ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ποσότης ἕκαστου χωρίου. Ἐν δὲ τῷ ἐδαφίῳ Α ΠΙ 15 δὲν ὑπάρχει κεφάλαιον, διότι ἐν αὐτῷ τὰ μέρη τοῦ χωρίου εἰς ἴδια πρόσωπα καταλέγονται.

Ἡ ποσότης ἢ ἐπαγομένη εἰς τὸ χωρίον ἔχει πολλὰ κλασματικὸν μέρος. Κεῖται δὲ τοιαύτη ποσότης καὶ ἐνθα ἐν καὶ μόνον χωρίον ἀναγράφεται ὅπερ ὑπεμφαίνει, ὅτι οὐχὶ τὸ κεφάλαιον διενέμετο εἰς τὰ χωρία, ἀλλ' ὅτι ἡ ποσότης αὕτη προέκυπτεν ἐξ ἰδίου τινος ὑπολογισμοῦ περὶ τὰ τοῦ χωρίου, ἴσως δὲ ἐκ καταμετρήσεως καὶ ἐκτιμήσεως κατὰ ποιότητα καὶ ἔκτασιν τοῦ χωρίου. Αὐτὸ δὲ τοῦτο ὑπεμφαίνει καὶ ἡ ἐν τῷ ἐδαφίῳ Α ΠΙ 15 δυσαναλογία τῶν μερῶν τοῦ χωρίου πρὸς τὰς ποσότητας αὐτῶν.

Ἐν τοῖς ἐδαφίοις, ἐν οἷς καταλέγονται πολλὰ χωρία, ὑπάρχει ἐν τέλει μετὰ τὴν τῶν δηναρίων ποσότητα τοῦ ἐσχάτου χωρίου ἐσχάτος πάντων χαρακτήρ τις Μ ἐν μὲν τοῖς λειψάνοις Β ἀπλοῦς οὕτως, ἐν δὲ τοῖς λειψάνοις Α ἔχων κατ' ἀριστερὰν γραμμὴν τινα μεταβαλλομένην εἰς κόσμημα. Κεῖται δὲ ὅτε μὲν οὕτως, ὡς εἰ ἐσήμαινε κλασματικὸν τι μέρος τῆς ποσότητος, ὅτε δ' οὕτως, ὡς εἰ ἐσήμαινε καταλογισμὸν τινα ἴδιον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐδαφίου εἶτε εἰς τὰ χωρία τοῦ ἐδαφίου ἅπαντα ἐν κεφαλαίῳ. Ὁ χαρακτήρ οὗτος ἔκειτο ἴσως καὶ εἰς ἐδάφια, ἐν οἷς ἐν μόνον χωρίον ἀνεφέρετο, ἔλειπε δὲ ἐξ ἐδαφίων ἐχόντων πλείονα χωρία. Ὑπεμφαίνει δὲ πάντως, ὅτι οὐχὶ πάντων τῶν ἐδαφίων τὸ περιεχόμενον εἶχε τὴν αὐτὴν ιδιότητα.

Ἐὰν τελευταῖον ἀντιπαραβάλωμεν τὰ ἐδάφια τῆς μιᾶς πλακῆς πρὸς τὰ τῆς ἄλλης, εὐρίσκομεν, ὅτι τὸ ἐδάφιον Α ΠΙ 13 Ἰούνιος Διομιδεύς, Ἰουνία Εὐπλοία, Ἰουνία Φιλίππη, ἐπανέρχεται τὸ αὐτὸ ἐν τοῖς λειψάνοις Β Π 27 κολοβὸν μὲν ἀλλὰ εὐδιάκριτον κατὰ πάντα τὰ ὀνόματα καὶ τὸ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ χω-

ρίον. Ἡ σύμπτωση αὕτη δύναται μὲν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι προέρχεται ἐκ παροράματος τοῦ γραμματέως, γράψαντος δις τὰ αὐτά, ἀλλὰ δύναται νὰ προέρχηται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι οἱ λίθοι ἀνήκουσιν εἰς δύο διάφορα μνημεῖα τοῦ αὐτοῦ εἶδους, γεγραμμένα κατὰ δύο περιόδους, καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἶχνος προφανές, δι' οὗ δύναται νὰ ἐξιχνιασθῇ τὸ εἶδος τοῦ μνημείου. Τὴν κατὰ περιόδους δὲ ἐπανάληψιν τοῦ μνημείου ὑπεμφαίνουσιν ἴσως καὶ αἱ ἐν τοῖς λειψάνοις ὑπάρχουσαι ἀνωμαλῖαι περὶ τε τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τὰ ἄνευ ἰδίου χαρακτήρος ἐν ἀρχῇ τῶν ἐδαφίων κείμενα, καὶ περὶ τὰ ἐν τοῖς ἐδαφίοις χωρία τὰ ἄνευ ἰδίας ποσότητος καταλεγόμενα.

Ἡ κατὰ περιόδους ἐπανάληψις τοῦ μνημείου, ἢ ἐν τοῖς λειψάνοις ἐμφαινομένη, ἀγχι μὲν ἴσως καὶ εἰς ἄλλο νέον εἶδος μνημείων, ἐνθα πάντα τὰ ἐν τοῖς λειψάνοις παρατηρούμενα ἠδύναντο νὰ συνυπάρχωσιν, ἀλλ' ἀσφαλέστερον, νομίζομεν, ὀδηγεῖ εἰς τὰς ἐπι τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων γινομένης ἀπογραφάς.

Αἱ ἀπογραφαὶ (professiones) αἱ εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν πρὸς τοῦτο ὠρισμένην ὑπὸ τῶν πολιτῶν διδόμεναι ἔπρεπε νὰ περιέχωσιν οὐ μόνον τὰ κτήματα ἕκαστου ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ ποιότητα καὶ ἔκτασιν ἐκτίμησιν αὐτῶν. Ἀνεθεωροῦντο δὲ κατὰ περιόδους καὶ ὤφειλον νὰ περιέχωσι πᾶσαν τῶν κτημάτων μεταβολὴν ἐν τῇ περιόδῳ συμβᾶσαν. Ἐκ τῶν ἀπογραφῶν τούτων συνετάττετο ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, ἥτις εἶχε τὴν περὶ τούτου φροντίδα, τὸ τῆς ἀποτιμήσεως (census) πολυπτυχον (liber censualis) καὶ ἐφυλάττετο ἐν τῷ ἀρχείῳ. Κατ' αὐτὰς δὲ διενέμετο ὁ εἰς τὴν πόλιν ἐπιβαλλόμενος φόρος ὁ ἐν χρήμασι τελούμενος, βεβαίως δὲ καὶ ὁ ἐν εἴδει (annona), ὅστις καὶ ἐπεβάλλετο καὶ συνελέγετο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον (ὄρ. Marquardt. R. Alt. 3. 2. σελ. 178, 181, 183. Walter, Gesch. d. R. R. κεφ. 37 § 321, κεφ. 46 § 405 καὶ 408, ἐκδ. γ').

Τεμάχια ἀπογραφῶν εὐρέθησαν ἐν Θήρᾳ καὶ ἐν Ἀστυπαλαίᾳ ὑπὸ Ῥόσος καὶ ἐδημοσιεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ ἐν I. G. I. (φυλ. 2 ἀρ. 220) καὶ ὑπὸ Kirchhoff ἐν C. I. G. (ἀρ. 8656, 8657). Καταλέγονται δὲ ἐν αὐταῖς κατὰ δεσποτίας χωρία, ἀμπελοι, ἐλαιῶνες, ζῶα, πάροιχοι καὶ δοῦλοι, καταμετρούμενα κατὰ τὰς ὀδηγίας τοῦ Οὐλπιανοῦ (de Censibus dig. L. 15. 4) καὶ

τὴν περιγραφὴν τοῦ Λακταντίου (de mort. pers. cap. 23) πάντα ἀκριβῶς, ἢ κατὰ τὴν περὶ τῆς καταμετρήσεως ταύτης ἔκφρασιν τῶν Ἀθηναίων «ἴχνεσι ψυλλῶν» (ὄρ. Tafel Thessal. σελ. 464).

Τὰ τεμάχια ταῦτα ἐξετάζων καὶ τὴν προσοχὴν τῶν νομικῶν ἐλκύνων εἰς αὐτὰ ὁ Th. Mommsen (ἐν Hermes 1869 σελ. 438) θεωρεῖ συγγενές αὐτοῖς τεμάχιον ἄλλο λατινιστὶ γεγραμμένον, ὅπερ εὐρέθη ἐν Οὐλκοῖς τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Λευκανίας καὶ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ αὐτοῦ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, εἶναι δὲ, λέγει, κατάλογος χωρίων (fundī) ἀναγεγραμμένων κατὰ κώμας (pagus). Τὸ τεμάχιον κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Mommsen εἰ καὶ κολοβὸν φαίνεται νὰ λέγη, ὅτι ὁ κατάλογος ἐγένετο κατὰ διαταγὴν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου διὰ τοὺς Οὐλκούς· μετὰ δὲ τὴν ἐπικεφαλίδαν φαίνεται ὅτι ἔκειτο κεφάλαιόν τι, ἴσως Μ(οδίω), ἐν ἐκάστῃ δὲ κώμῃ ὀρίζεται ἀριθμὸς τις Μ(οδίω) καὶ κατόπιν εἶναι ἀναγεγραμμένα τὰ ὑποτελῆ φόρου χωρία μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μ(οδίω), ὅστις ἐπέκειτο εἰς ἕκαστον.

Συγγενῆ πρὸς τὰ τεμάχια ταῦτα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι καὶ τὰ ἐκ τῆς Πυργιωτίσσης νῦν δημοσιεύμενα λείψανα. Τὰ μνημεῖα, εἰς ἃ ἀνήκουσιν, ἦσαν, φαίνεται, τῶν τῆς ἀποτιμήσεως ἀπογραφῶν περιλήψεις, γενομένη ὑπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς ἐκ τοῦ μακροῦ τῆς ἀποτιμήσεως πολυπτύχου τοῦ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ φυλαττομένου, περιέχουσα ἀπάσας τὰς περὶ τὰ χωρία μεταβολὰς καὶ δεικνύουσα τὸ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς παραδεδεγμένον τίμημα τῶν χωρίων, καθ' ὃ διενέμετο ἕξ ἀναλογίας ὁ φόρος (tributum soli) εἰς τοὺς ἔχοντας τὰ χωρία. Ἴσως δὲ ἐν τῇ περιλήψει ταύτῃ ἦν σεσημειωμένος καὶ ὁ ἐν εἴδει φόρος (annona), ὅστις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπεβάλλετο.

Ἡ ποσότης ἢ ἐπαγομένη εἰς τὸ χωρίον εἶναι, νομίζομεν, τὸ φορολογούμενον τίμημα τοῦ χωρίου μετὰ τῶν παρρητημάτων αὐτοῦ, οἷον ἤθελε προκύψει καὶ ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν καταλεγόμενων ἐν τοῖς ἐκ Θήρας καὶ Ἀστυπалаίας τεμαχίοις. Αἱ δὲ ἐνωσιν αἱ συνάπτουσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἐδαφίου μετὰ τῆς γενικῆς χωρίου ἦσαν ἴσως ἀπαγραφῆσθαι τίμημα, ὡς κεῖται παρ' Ἰσαίῳ (περὶ τοῦ Ἀπολλοδ. κλήρ. § 39 Bek.), ἐὰν τὰ μεταγενέστερα ταῦτα πρὸς τὰ ἀρχαῖα πρέπη νὰ παραβάλωμεν, «Παρνότης ἀ-

πεγράφατο τίμημα μικρόν». Ὡστε τὸ ἐδάφιον Α Π 32 λ. χ. πλήρες θὰ ἦτον ἴσως

Εὐκαρπία Ἑρακλείδου ἀπεγράφατο τίμημα χωρίου Ἀθμονοῖ Χχλ'.

Ἀπογραφὰι τῶν χωρίων ἐγίνοντο ἐν Ἀθήναις καὶ πρὸ τοῦ Κλεισθένους καὶ μετὰ ταῦτα, ἐτι δὲ καὶ ἀπογραφὰι τῶν οὐσιῶν (ὄρ. Böckh Stsh. τόμ. I. σελ. 662 ἐκδ. 6')· ἀλλ' ἐκ τούτων, καὶ ἐὰν ἀνεγράφοντο ἐν στήλαις, οὐδὲν τεμάχιον ἄχρι τοῦδε εὐρέθη. Ἀπογραφὰι δὲ ἦσαν ἀναγκαῖαι ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων καὶ ὅτε αἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν civitas libera et foederata καὶ immunis, οὐ μόνον διὰ τὰς ἀπὸ τιμημάτων καθισταμένας ἀρχὰς ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς δαπάνας τῆς πόλεως (ὄρ. Marquardt. R. Alt. 3. 1. σελ. 255). Εἶτα δὲ, ἀφοῦ αἱ civitates liberae et immunes ἢ foederatae, καίτοι καὶ ἀφοῦ ὁ Καρακάλλας κατέστησε πάντας τοὺς κατοίκους τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους Ῥωμαίους πολίτας διατηρηθεῖσαι, ἤρχισαν ὁμῶς νὰ ἐκλείπωσι περὶ τὰ τέλη τῆς τρίτης ἑκατονηταετηρίδος ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ τελευταῖον διὰ τῶν διατάξεων τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῆς εἰς τὸ κράτος εἰσαγωγῆς (438 μ. χ.) τοῦ Θεοδοσιανοῦ κώδικος ἐξηφανίσθησαν (R. Alt. 3, 1. σελ. 256), αἱ ἀπογραφὰι ἦσαν ἀναγκαῖαι καὶ ἐν Ἀθήναις, καθὼς πανταχοῦ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, ἵνα καὶ ὁ φόρος ὁ τελούμενος τοῖς Ῥωμαίοις διενέμηται δικαίως εἰς τοὺς πολίτας (Marquardt. R. Alt. 3, 2. σελ. 149).

Εἰς τοιαύτας ἐπὶ αὐτοκρατόρων γινομένας ἀπογραφὰς, αἰτινες ἀνεθεωροῦντο κατ' ἀρχὰς μὲν κατὰ πενταετίαν, ἀπὸ δὲ Δομετιανοῦ κατὰ δεκαετίαν καὶ τελευταῖον ἀπὸ τοῦ 312 μ. Χ. κατὰ δεκαπενταετίαν (ὄρ. Marquardt. R. Alt. 3, 2. σελ. 181) εἰκάζομεν ὅτι ἀνήκουσι τὰ λείψανα ταῦτα. Ἐὰν δὲ αἱ ἐπὶ αὐτοκρατόρων γινομένη ἀπογραφὰ ἀνεγράφοντο ἐν λίθοις ἐν Θήρα καὶ Ἀστυπалаία, ἀναμφίβολον εἶναι, ὅτι ἀνεγράφοντο καὶ ἐν Ἀθήναις.

Ἄλλ' εἴτε εἰς ἀπογραφὰς ἀνήκουσι τὰ λείψανα ταῦτα καὶ τὸ κατὰ περιόδους φορολογούμενον τίμημα τῶν χωρίων σημαίνουσιν, ὡς ὑπερφαίνει ἢ μᾶλλον περιοδικὴ ἐπανάληψις τοῦ ἐν αὐτοῖς ἐδαφίου τῶν Ἰουνίων, εἴτε καὶ εἰς ἄλλο εἶδος μνημείου ἀγνωστον ἡμῖν πρέπει νὰ ὑπαχθῶσιν, οἱ ἐν τοῖς λει-

ψάνοις κατὰ δηνάρια γινόμενοι ὑπολογισμοὶ περιέχουσι σημεία τινα, κλασματικά μέρη τῶν ποσοτήτων παριστάνοντα, ἅτινα ἰδίας ἐρεύνης εἶναι ἄξια. Ταῦτα δὲ ἀνάγκη εἶναι νὰ ἐξετασθῶσιν, ἴσως καὶ ἐξ αὐτῶν προκύψῃ ἴσχυος τι καὶ περὶ τοῦ εἶδους τοῦ μνημείου καὶ περὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ.

Σημεῖα ἢ συνδυασμοὶ αὐτῶν ἐπόμενα εἰς τὰ ἀκεραία δηνάρια καὶ παριστάνοντα κλασματικὸν μέρος τοῦ τιμήματος τῶν χωρίων διεσώθησαν ἐν τοῖς λίθοις τινὰ μὲν ἀμφίβολα πολλὰ δὲ ἀναμφισβήτητα. Εἶναι δὲ τὰ ἑξῆς:

ΔΡ AS

ΔΡ ΔS

ΔΡ ΓS-→

ΔΡ ΔS ΙΜ

ϕAS

ϕE-→

ϕB-→ ἢ ϕBS

ϕL ἢ ϕΔ

L

M

ΓM.

ἀμφίβολα

Ὅτι τὰ διὰ τῶν σημείων τούτων παριστάνόμενα ὑπολογίζονται ὡς κλάσματα τοῦ δηναρίου γίνεται καταφανὲς ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῶν πολυμελῶν ἐδαφίων, ἐνθα ὑπάρχουσι, ὅπερ ποιῶσι κατὰ μονάδα μείζον τοῦ ἀθροίσματος τῶν μονάδων τῶν ἐν τοῖς ἐδαφίοις ἢ μὴ συναποτελοῦντα μονάδα παρὰ κείναι καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῶν ἐδαφίων (ὄρ. A II 14, 24. I 11). Καὶ ὅτι μὲν ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἐγένετο χρῆσις τῶν δηναρίων ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς καὶ παρ' Ἀθηναίους εἶναι γνωστὸν ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν. Ὡσαύτως εἶναι γνωστὸν ἐξ ἄλλης ἐπιγραφῆς (C. I. G. 523) καὶ ὅτι ἀντὶ τῶν πρότερον ἐν χρήσει ὄντων ἀριθμητικῶν σημείων εἰσῆχθησαν τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου. Ἐκ τῶν λίθων δὲ τούτων μανθάνομεν νῦν, ὅτι καὶ σημεία ἴδια εἰσῆχθησαν, ἵνα ἐν τοῖς κατὰ δηνάρια γινόμενοις ὑπολογισμοῖς παριστάνωσι τὰ παρεμπιπτόντα κλασματικὰ μέρη. Τῶν σημείων τούτων τινὰ μὲν εἶναι καὶ ἄλλοθεν γνωστὰ, τινὰ δὲ ἐκ μόνων τῶν λίθων τούτων γνωστὰ γίνονται καὶ ἐκ τούτων μόνων νῦν δύνανται νὰ ἐρμηνευθῶσι. Λυπηρὸν δὲ εἶναι, ὅτι ἐν τοῖς λειψάνοις δὲν διεσώθησαν ὁλοσχερῆ πάντα τὰ πολυμελῆ ἐδάφια, ἐν οἷς

ὑπάρχουσι ποσότητες κλασματικαί, ἵνα ἡ ἐρμηνεία ἀποβῇ εὐχερεστέρα καὶ ἀναμφισβήτητος.

Ἐρευρῶν τις τὸν τρόπον, καθ' ὃν τὰ κλασματικά μέρη ὑπολογίζονται, ἀμφιβάλλει κατ' ἀρχάς, ἀν τῶν σημείων τινὰ παριστάνωσι μονάδας λογιστικὰς ὑποδεεστέρας τοῦ δηναρίου ἢ ἄν, ἐπειδὴ περὶ δηναρίων πρόκειται, τὰ σημεία πάντα κλάσματα σημαίνωσιν, εἶναι δὲ λελογισμένα κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δωδεκαδικὸν οὐγγιακὸν σύστημα (ὄρ. Marquardt. R. P. Alt. I. σελ 103), εἰς ὃ οὐχὶ δυσκόλως ἠδύναντο νὰ υποβληθῶσιν αἱ ὑποδιαίρέσεις τῆς Ἀττικῆς δραχμῆς· διότι τὸ ἡμιωβόλιον ἦν ἤδη uncia (1/12), ὃ δὲ χαλκοῦς sicilius (1/48), ὃ ὀβολὸς sextans (1/6), οἱ 2 ὀβολοὶ triens (1/3) κτλ. Ἀλλὰ μετὰ μικρὰν δοκιμὴν καὶ ἐκ τῶν παρεμπιπτόντων ἀλφαβητικῶν γραμμάτων τῶν ἐπαγομένων εἰς τὰ σημεία εὐχερῶς πείθεται, ὅτι ἐν τοῖς λίθοις ἄλλος τις τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν κλασματικῶν μερῶν ἐπικρατεῖ, ἐπικρατεῖ δὲ ὃ ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἑλλήσι μετρολόγοις, καθ' ὃν χαρακτηρίζεται μὲν τὸ εἶδος τῆς ὑποδεεστέρας μονάδος, ἐπάγεται δὲ ὃ ἀριθμὸς καὶ τὰ μέρη τῶν μονάδων διὰ γραμμάτων καὶ σημείων· λ. χ. τοῦ μέλιτος τὸ ὀξύβαφον ἔχει ΓB γ'S <β' ἦτοι οὐγγίας 3 1/2 δραχμάς 2 (ὄρ. Ἑλ. μετρολ. Hult. σελ. 243).

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ὑπολογισμοῦ τινὰ μὲν τῶν σημείων ὀνόματα μονάδων λογιστικῶν ἢ νομισματικῶν ὑποδεεστέρων τοῦ δηναρίου εἶναι, ἄλλα δὲ ἀριθμὸν τῶν μονάδων σημαίνουσι καὶ ἄλλα κλάσματα αὐτῶν. Τὴν μεγίστην δυσχερείαν εἰς τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἐρμηνείας παρεμβάλλει εὐθὺς τὸ πρῶτον σημεῖον ΔΡ, μὴ δυνάμενον νὰ σημάνη ἄλλο ἢ δραχμῆν. Δηνάριον δὲ καὶ Ἀττικὴ δραχμῆ ἐθεωρήθησαν ἐπὶ Αὐγούστου καὶ ἐπὶ Νέρωνος ἴσα. Τῆς δυσχερείας δὲ ταύτης ἕνεκα μάλιστα νομίζει τις, ὅτι ἄλλος τις τρόπος ὑπολογισμοῦ ἐπικρατεῖ ἐν τοῖς λίθοις. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα δηνάριον παρὰ Ῥωμαίοις κατ' ἐποχὰς ἄλλην εἶχε βαρύτητα καὶ ἄξια, ἐκ δὲ τῶν ἐν τοῖς λίθοις ὑπολογισμῶν καταφαίνεται ὅτι καὶ τὸ ὄνομα δραχμῆ παρ' Ἀθηναίους ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων αὐτὸ τοῦτο ἔπαθεν.

Τὸ σημεῖον ΔΡ ἔπεται εἰς τοὺς ἀκεραίους ἀριθμοὺς πρὸ τῶν συνδυασμῶν AS, ΔS, ΓS-, ἐν οὐδεμίᾳ δὲ ἄλλῃ ἐπιγραφῇ ἀπηντήθη, ὅσον ἡμεῖς ἤξεύρομεν, οὔτε ἐν τοῖς μετρολόγοις ὑπάρχει. Κατὰ

δὲ τὸν παρὰ τοῖς μετρολόγοις ἐν χρήσει τρόπον τῆς παραστάσεως τῶν ὁμοειδῶν ἀνωτέρων καὶ ὑποδεστέρων μονάδων εἶναι ὄνομα μονάδος ὑποδεστέρας τῆς διὰ τοῦ X παριστανομένης. Κατὰ δὲ τὴν σύνθεσιν τὸ σημεῖον ἐν ὑπολογισμοῖς νομισμάτων δὲν δύναται νὰ σημαίνει ἄλλο ἢ τὸ ὄνομα δραχμῆν ἢ πάλιν δηνάριον. Ὁ δὲ τῶν μονάδων ἀριθμὸς σημαίνεται ὑπὸ τῶν ἐπομένων AS, ΔS, ΓS κατὰ τὰ παρὰ τοῖς μετρολόγοις, λ. χ. ὁ ξέστης ἔχει Δ' AS ἴτοι λίτρας $1 \frac{1}{2}$. Ἡ δὲ σημασία τοῦ σημείου ΔΡ ἐρμηνεύεται ἀρκούντως καὶ ἐκ τοῦ ἐπομένου σημείου S.

Τὸ σημεῖον S, ὅπερ ὑπάρχει ἐν τοῖς συνδυασμοῖς ΔΡ AS, ΔΡ ΔS, ϜAS καλοῦσιν οἱ Ἕλληνας μετρολόγοι Ῥωμαϊκὸν σίγμα, σημαίνει δέ, λέγουσι, τριώβολον ἢ παρ' ἐνίοις μὲν τριώβολον παρ' αὐτοῖς δὲ τὸ ἡμισυ παντὸς μέτρου καὶ σταθμοῦ (ὄρ. Ἐλ. Μετρολ. ἐκδ. Hull. σελ. 207, 226, 244 καὶ προλεγ. σελ. 173). Κατὰ ταῦτα οἱ συνδυασμοὶ οὗτοι σημαίνουσιν ἢ ΔΡ $1 \frac{1}{2}$, ΔΡ $4 \frac{1}{2}$, Ϝ $1 \frac{1}{2}$ ἢ, ὅπερ πιθανώτερον, δραχμῆν μίαν καὶ τριώβολον, δραχμὰς τέσσαρας καὶ τριώβολον, Ϝ μίαν καὶ τριώβολον. Ἐν ἐπιγραφαῖς ἐξ Αἰγύπτου τὸ σημεῖον σημαίνει ὄνομα λογιστικῆς μονάδος (ὄρ. C. I. G. 4862^b), ὡς ὑπεμφαίνουσι τὰ κατόπιν ἐπόμενα ἀριθμητικὰ γράμματα.

Ἐκ δὲ τῶν μετρολόγων μαθάνομεν (σελ. 171 ἐκδ. Hullsch), ὅτι τὸ σημεῖον S- σημαίνει τετρώβολον. Κατὰ ταῦτα ὁ ἐν τῷ κεφαλαίῳ Β I 35 κείμενος συνδυασμὸς, οὗ τὰ σημεῖα ΓS γραμμῖδια ἔχοντα προσεγγίζουσι μᾶλλον εἰς τὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ συστήματος, ἀντιπαραβαλλόμενος πρὸς τοὺς συνδυασμοὺς ΔΡ AS, ΔΡ ΔS, προδίδεται ὡν ΔΡ ΓS-) καὶ σημαίνων δραχμὰς τρεῖς καὶ τετρώβολον, ἔτι δὲ καὶ ἡμιβόλιον, ὡς ὑπεμφαίνει τὸ τελευταῖον σημεῖον τὸ ὑπάρχον καὶ ἐν τῷ συνδυασμῷ ϜE-).

Ὁ συνδυασμὸς ϜE-) ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ ἔδαφίου Α III 31 κείμενος παρέχει μετὰ τὸ ἀσαφὲς μὲν ἀλλ' οὐχὶ ἀμφίβολον E γραμμῆν μικρὰν ὀριζόντιον αὐτοτελῆ καὶ μετ' αὐτὴν τὸ σημεῖον), ὅπερ οἱ Ἕλληνας μετρολόγοι καλοῦσι πρὸς τὰ ἔσω ἔστραμμένον σίγμα. Ἐν δὲ τῷ κεφαλαίῳ τοῦ ἔδαφίου ἢ μὲν ὀριζόντιος γραμμῆ δὲν φαίνεται, διότι τὸ κεφαλαῖον εἶναι ἐφαρμένον, τὸ δὲ ἐπόμενον σημεῖον ταλαντεύεται κατὰ τὰ ἴχνη μεταξὺ) καὶ S. Ἡ μικρὰ ὀριζόντιος γραμμῆ σημαίνει κατὰ τοὺς Ἕλληνας

μετρολόγους ὁ β ο λ ὄ ν' μετ' αὐτῆς δὲ τὸ σημεῖον S, κατὰ δεξιὰν κειμένης, σημαίνει τετρώβολον, καθὼς ἐν τῷ συνδυασμῷ ΔΡ ΓS- κείται. Ἐὰν δὲ ἦτε αὐτοτελῆς ἢ ἐν τῷ ἔδαφίῳ Α III 31 ὀριζόντιος γραμμῆ καὶ τὸ εἰς τὸ σημεῖον S προσκεκολλημένον γραμμῖδιον ἐν τῷ Β I 35 σημασίαν ἔχωσι, καὶ βεβαίως ἔχουσιν, οὐχὶ μὴ ὀρθῶς ὁ Ἰουστινιανὸς (Nov. 107) ἀπηγόρευσεν ἐν ταῖς διαθήκαις «τοὺς οὐγγιασμοὺς μὴ τοῖς συμβόλοις τῶν ἀριθμῶν σημαίνεσθαι ἀλλὰ δι' ἄλων γραμμάτων δηλοῦσθαι». Τὸ δὲ πρὸς τὰ ἔσω ἔστραμμένον σίγμα) πάνυ σαφὲς ὅν ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ ἔδαφίου τούτου Α III 21 κείται καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ Β I 35 ἐν τῷ συνδυασμῷ ΔΡ ΓS-), σημαίνει δὲ κατὰ τοὺς Ἕλλ. μετρολόγους ἡμιβόλιον, καὶ τὴν σημασίαν ταύτην εἶχε καὶ ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς τοῖς γινόμενοις κατὰ τὸ πρότερον νομισματικὸν σύστημα καὶ ταύτην ἔχει βεβαίως καὶ ἐνταῦθα.

Ἄν δὲ τὰ σημεῖα S, -,) ὡς ὀνομασθαί νομισματικῶν μονάδων πρέπη νὰ θεωρηθῶσιν ἢ, ὅπερ ἀπίθανον, ὡς σημεῖα κλασμάτων τῆς προηγουμένης μονάδος, ἂν λ. χ. S πρέπη νὰ ἐρμηνευθῇ $1/2$ ἢ τριώβολον, πολὺ διαφέρει εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς σημασίας τοῦ σημείου Ϝ, εἰς ὃ ἔπονται.

Τὸ σημεῖον Ϝ κείται, καθὼς τὸ ΔΡ, μετὰ τοὺς ἀκεραίους ἀριθμοὺς καὶ ἐν ἄρθροις καὶ ἐν κεφαλαίοις, ἐν μὲν τῷ λίθῳ Α τρεῖς (III 32, 38, 40) ἐν κεφαλαίοις καὶ δις (III 23, 34) ἐν ἄρθροις, ἐν δὲ τῷ λίθῳ Β δις (I 19 καὶ II 12) ἐν κεφαλαίοις. Ἐκ τῶν συνδυασμῶν ὁ μὲν ϜAS κείται σαφῆς Α III 40. Ἄν δὲ ϜΔ ἢ ϜΖ ἔκειτο ἐν τῷ Β I 19 καὶ II 12 μένει ἀμφίβολον, διότι τὸ μέρος τοῦ λίθου εἶναι ἐφαρμένον. Ὁ δὲ συνδυασμὸς ϜE-) ὁ ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ ἔδαφίου Α III 31 κείμενος ἔχει τὸ E ἀσαφὲς μὲν καὶ ἴσως ἀπεξεσμένον ἔκπαλαι ἀλλ' οὐχὶ ἀμφίβολον. Ἐν δὲ τῷ κεφαλαίῳ τοῦ ἔδαφίου ὁ συνδυασμὸς εἶναι μεταβεβλημένος ἔχων Β σαφὲς ἀντὶ E, ἀλλὰ τὸ ἔδαφιον ἔχει διορθώσεις εἰς τὰς ἑκατοντάδας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ χαρακτοῦ καὶ ἴσως τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀσαφῶς γεγραμμένον ἢ ἐξεσμένον E ἐγγράφη σαφῶς Β, διορθωθὲν ἐν τῷ κεφαλαίῳ. Τὸ σημεῖον κατὰ τὸν τρόπον τῶν μετρολόγων θὰ ἦτο ὄνομα νέας μονάδος λογιστικῆς, εἰς ἣν ἔπονται οἱ ἀριθμοὶ AS, E, καθὼς εἰς τὰ ΔΡ. Σημειώσεως δὲ ἄξιον εἶναι, ὅτι ἐν τῷ λίθῳ Α ἐν μὲν ταῖς σελίσαι I καὶ II κεί-

ται ΔΡ, ἐν δὲ τῇ σελίδι ΙΙΙ κείται πανταχοῦ Ϝ. Ἐν δὲ τῷ λίθῳ Β ἐν τῇ σελίδι Ι κείται ἄνω μὲν Ϝ, κατωτέρω δὲ ΔΡ, ὅπερ ὑπεμφαίνει ἀναμφισβήτητον τὴν διαφορὰν τῆς σημασίας τῶν σημείων. Ἄν δὲ τὸ σημεῖον διαφέρῃ ἀληθῶς τοῦ ΔΡ, καὶ πόσον διαφέρει, ἢ ἂν ἄλλη μορφή τῆς αὐτῆς ἦναι μονάδος, τοῦτο ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν λίθων δὲν δύναται νὰ διακριθῇ. Ὅτι τὸ σημεῖον ἐκ τοῦ Δ καὶ Ρ συντίθεται, προκύπτει, σαφῶς μάλιστα ἐκ τοῦ ἐδαφίου Α ΙΙΙ 38, ἐνθα τὸ Ρ διακρίνεται σαφῶς. Ἐκ δὲ τοῦ ἐδαφίου Α ΙΙΙ 31 προκύπτει, ὅτι ϜΕ ἦτοι 5 μονάδες τοιαῦται δὲν ἀπετέλουν Χ. Ἐὰν δὲ τὸ σημεῖον S ἀντὶ 1/2 ἐξηγηθῇ τριώβολον, καὶ τὸ S— τετρώβολον καὶ τὰ σημεία —) ὀβολός καὶ ἡμιώβολιον, τὰ σημεία ΔΡ καὶ Ϝ δὲν δύναται νὰ διαφέρωσι κατὰ σημασίαν, καὶ τοὶ διαφέροντα κατὰ τὴν πλοκὴν τῶν γραμμῶν, ἐξ ὧν εἶναι συντεθειμένα. Ὅμοιον περιπίου σημεῖον ἀπηντήθη ἐν τῇ τῶν ὠνίων διατιμήσει (ὄρ. ἐκδ. Mommsen σελ. 47), σημαῖνον φόρμαν, ἧτις σημασία ἐνταῦθα δὲν ἀρμόζει.

Τὸ σημεῖον L κείται πολλαχοῦ ἐν τοῖς λίθοις, πανταχοῦ μετὰ τοὺς ἀκεραίους ἀριθμούς. Κείται δὲ καὶ ἐν τοῖς τιμήμασι τῶν χωρίων καὶ ἐν τοῖς κεφαλαίοις τῶν τιμημάτων καὶ πολλαχοῦ ἐν τῷ τιμήματι τῶν μονομελῶν ἐδαφίων. Ἄν ϜL ἢ ϜΔ ἔκειτο ἐν τοῖς ἐδαφίοις Β Ι 19 καὶ ΙΙ 12, ἐσημειώθη ἄνωτέρω, ὅτι εἶναι ἱμφίβολον. Ἐν δὲ τῷ ἐδαφίῳ Α ΙΙ 15 φαίνεται διωρθωμένον ἐκ C εἰς L κείμενον οὕτως (L).

Τὸ σημεῖον ἀπηντήθη ἤδη πολλάκις ὡς διαστολή, ἢ ὁμοιάζει τῷ ἀπαντηθέντι, ἀλλ' ἐν τοῖς λίθοις τούτοις ἔχει βεβαίως ἄλλην σημασίαν, διότι κείται ἐνθα οὐδεμίαν ἀνάγκη διαστολῆς ὑπάρχει, λείπει δὲ ἐνθα ἦτον ἀνάγκη νὰ τεθῇ πρὸς διαστολήν, ἐὰν διαστολὴν ἐσήμαινε. Κατὰ τοὺς Ἑλληνας καὶ Ῥωμαίους μετρολόγους τὸ σημεῖον σημαίνει δραχμὴν βίρους, καὶ ἠδύνατο νὰ σημαίνῃ καὶ ἐνταῦθα τὴν διὰ τοῦ ΔΡ παριστανομένην μονάδα, ἐὰν τὸ ΔΡ ἐρμηνευθῇ δραχμή, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν σῶων ἐδαφίων, ἐν οἷς ὑπάρχει, φαίνεται, ὅτι ἔχει πολλῶν μείζονα δύναμιν.

Ἐν τοῖς ἐκ Θήρας καὶ Ἀστυπαλαίας τεμαχίοις τῶν ἀπογραφῶν, ἐν οἷς καὶ ἄλλα σημεία κλασμάτων ὑπάρχουσι, μένοντα ἐτι ἀνερμήνευτα (πρὸς ἐφημ.

Hermes, 1869 σελ. 438), ὑπάρχει ἐν τοῖς ἐκ Θήρας καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅπερ οὐχὶ μὴ ὀρθῶς ἠρμηνεύθη ὑπὸ Ῥάσ (I. G. I. II σελ. 88) dimidium, προηγείται δὲ τοῦ σημείου ἐν τοῖς τεμαχίοις ἢ μονάς I (=jugerum, ἰούγερον). Καὶ τὸ σχῆμα τοῦ σημείου προέκυψεν ἴσως ἐκ τοῦ ἀρχαιότερου C, ὅπερ ἐσήμαινε τὸ ἡμισυ πάσης μονάδος (ὄρ. προλεγ. Hult. εἰς τοὺς Ἑλ. μετρολ. σελ. 173), ἵνα μὴ συμπίπτῃ μετὰ τοῦ σίγμα, ὅπερ ἐγράφετο κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁμοίως C. Ἐκ δὲ τῆς τοῦ Friedlein πραγματείας τῆς ἐσχάτως (1869) δημοσιευθείσης καὶ ἐπιγραφομένης die Zahlzeichen der Griechen und Römer μαθητόμενον (σελ. 13), ὅτι, ὡς ὁ Nesselmann ἐν τῇ τῶν Ἑλλήνων Ἀλγέβρα παρατηρεῖ, οἱ Ἕλληνες μαθηματικοὶ τὸ 1/2 ἐσήμαινον διὰ τοῦ σημείου L ἢ L'. Ἡ δύναμις καὶ ἡ σημασία, ἣν τὸ σημεῖον ἔχει ἐν τοῖς λίθοις, θὰ ὠρίζετο ἀκριβῶς ἐκ τοῦ ἐδαφίου Α Ι 16, ἐνθα κείται τετράκις ἐν τοῖς ἄρθροις ἀνεῦ ἄλλου κλάσματος, ἐὰν τοῦ τελευταίου τιμήματος ἢ μονάς ἦν σαφής, ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ μονάς δὲν δύναται νὰ διακριθῇ ἐν τῷ λίθῳ ἂν Δ, Γ ἢ Ε ἦναι. Ἐκ δὲ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν σῶων ἐδαφίων Α ΙΙ 14 καὶ 24, ἐνθα τὸ μὲν σημεῖον L ἔπεται εἰς τὰς μονάδας τῶν δηναρίων, τὰ δὲ ἐν αὐτοῖς κλάσματα μετὰ τῶν κεφαλαίων παρέχουσι τὰς ἰσότητας

$$\begin{aligned} L + \Delta P \text{ AS} + \Delta P \text{ AS} \text{ I} \text{ M} &= I + L \\ \Delta P \text{ AS} + L + \Delta P \text{ AS} \text{ I} \text{ M} &= I \end{aligned}$$

καταφαίνεται, ὅτι τὸ σημεῖον L οὐ μόνον σημασίαν ἔχει, ἀλλὰ καὶ ὅτι εἶναι $L = \Delta P \text{ AS} - \Delta P \text{ AS}$. Ταῦτα δὲ ἐὰν κατὰ τοὺς Ἑλλ. μετρολόγους ἀναγνωσθῶσι, παρέχουσι $L = \Delta P \gamma'$ ἦτοι $L = \text{δραχμαῖς τρισίν}$. Ἐκ δὲ τούτου φαίνεται ἢ ὅτι τὸ σημεῖον L δυνάμενον κατὰ τὴν παράδοσιν νὰ σημαίνῃ 1/2 ἄλλην ἔχει ἐν τοῖς λίθοις σημασίαν ἢ ὅτι ΔΡ γ' τὸ ἡμισυ εἶναι τῆς διὰ τοῦ Χ παριστανομένης μονάδος. Τοῦτο δὲ δύναται νὰ δειχθῇ ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ἐν τοῖς κλάσμασι κειμένου χαρακτῆρος I M.

Τὸ σημεῖον M, οὗ τὴν ἰδιάζουσαν χρῆσιν ἐν τοῖς λίθοις τούτοις παρέτηρήσαμεν ἄνωτέρω, σημαίνει κατὰ τοὺς Ἑλληνας μετρολόγους μῶδιον ἢ μέρος (μῶριον, ὄρ. Μετρολογ. ἐκδ. Hult. σελ. 170). Ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ μῶδιου κείται ἐν τῇ τῶν ὠνίων διατιμήσει τοῦ Διοκλητιανοῦ (ὄρ. Ἀρχ. Ἐφημ. ἀρ.

3803 και πρὸ Mommsen d. Ed. Diocl. de pr. r. ven. σελ. 47). Τί σημαίνει τὸ μονόγραμμα \mathcal{M} τὸ ἐπὶ τῶν Κερκυραϊκῶν ἀργυρῶν και χαλκίνων νομισμάτων κείμενον (ὄρ. Κατάλ. νομ. Κερ. κ.τ.λ. ὑπὸ Α. Ποστολάκα ἀρ. 159, 161, 359), θέλουσιν ἐξηγήσει ἡμῖν οἱ νομισματολόγοι, πάντως δὲ δὲν διαφέρει τῶν ἄλλων ποικίλων μονογραμμάτων, ἅτινα ἀπαντῶνται ἐν τοῖς Κερκυραϊκοῖς και ἐν τοῖς Ἀττικοῖς και ἐν ἄλλοις νομισμασι, και δὲν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἐν τοῖς λίθοις. Τὸ σημεῖον ἐν τοῖς προκειμένοις λίθοις κεῖται οὕτως, ὥστε πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀκριβέστερον ἢ θέσις αὐτοῦ, ἵνα δειχθῇ ἡ ἀληθὴς χρῆσις και σημασία ἐν αὐτοῖς.

Τὸ σημεῖον κεῖται πεντάκις ἐν τῷ λίθῳ Α (ἐν I 19, II 9, 20, 28. III 35) και πεντάκις ἐν τῷ λίθῳ Β (I 26, 29, 40. II 33, 47). Και τὰ δέκα δὲ ταῦτα ἐδάφια, ἐν οἷς κεῖται, εἶναι ἐδάφια, ἐν οἷς καταλέγονται πολλὰ χωρία, ἔχοντα ἕκαστον ἴδιον τίμημα. Ἐν και μόνον ἐκ τῶν ἄλλων ἐδαφίων δεικνύει ἀσαφῆ ἴχνη τοῦ \mathcal{M} μετὰ τὸ κλασματικὸν τμήμα τοῦ χωρίου, τὸ ἐν τῷ λίθῳ Α I 9. Κεῖται δὲ τὸ \mathcal{M} μετὰ τὸ τμήμα τοῦ τελευταίου χωρίου, και πολλάκις μὲν πλησίον, ἐνίοτε ὁμως τόσον μακρὰν τοῦ ἀκεραίου ἀριθμοῦ (ὄρ. Β I 40, II 47) ἢ τοῦ ὑπάρχοντος κλάσματος (ὄρ. Α I 19, II 28), ὥστε δύναται νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν λίθον.

Ἐν τῷ λίθῳ Β ἀναγινώσκειται τετράκις, ἔνθα ὁ λίθος εἶναι σῶος, δις πλησίον και δις μακρὰν τοῦ ἀριθμοῦ γυμνὸν οὕτως \mathcal{M} , ὥστε νομίζει τις, ὅτι μόδιοι ἀριθμοῦνται ἐν τῷ λίθῳ, τὸ δὲ σημεῖον τίθεται ἐν τέλει τοῦ ἐδαφίου, και ὅτι τὸ πρὸ τῶν ἀριθμῶν κείμενον σημεῖον \mathcal{X} σημαίνει χιλιάδας, ὡς ἀπηντήθη ἀλλαχοῦ (ὄρ. Epigr. Gr. σελ. 352), ὅτι δὲ ὁ λίθος ὁμοῖος εἶναι τῷ λατινικῷ λίθῳ τῷ ἐκδοθέντι ὑπὸ Th. Mommsen (I. R. N. ἀρ. 216, πρὸ Hermes 1869, σελ. 438). Ἄλλ' ἐξετάζων τις τῶν ἐδαφίων τὰ σῶα κεφάλαια βλέπει, ὅτι οὐχὶ χιλιάδες μοδίων ἀθροίζονται.

Ἐν δὲ τῷ λίθῳ Α κεῖται τὸ σημεῖον ἐν μὲν τοῖς ἐδαφίοις II 28 και III 35 ἔχον σαφῶς κατ' ἀριστερὰν ὡσεὶ κόσμημα γραμμὴν ἀπηρητημένην ἀπὸ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ κειμένου Ο, ἐν δὲ τῷ ἐδαφίῳ Α II 20 ὑπάρχει πρὸ αὐτοῦ γραμμὴ πλαγία, ἢ τις ἐκ τῆς κο-

σηματικῆς ἐκείνης γραμμῆς φαίνεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὸ σημεῖον \mathcal{M} . Κεῖται δὲ ὁ χαρακτήρ ἐνταῦθα ἐν τῷ συνδυασμῷ ΔΡ ΔS I \mathcal{M} , ἐξ οὗ ὀρίζεται ἡ κλασματικὴ θέσις αὐτοῦ, ἐὰν ὡς κλάσμα πρέπει νὰ νοηθῇ.

Κατὰ τοὺς Ἑλληνας μετρολόγους γραμμὴ πλαγία, οἷα ἡ πρὸ τοῦ \mathcal{M} ἐν τῷ λίθῳ Α II 20 ἐν τῷ συνδυασμῷ ΔΡ ΔS I \mathcal{M} κειμένη, σημαίνει ὀβολόν, καθὼς ἡ ὀριζοντία γραμμὴ ἢ ἐν τῷ ἐδαφίῳ Α III 38 ἐν τῷ συνδυασμῷ \mathcal{X} Ε- \mathcal{D} , και ἠδύνατο ἡ γραμμὴ αὕτη νὰ ἐνωθῇ μετὰ τοῦ προηγουμένου S και νὰ ἐρμηνευθῇ τετρώβολον, ἢ δὲ κλίσις αὐτῆς νὰ θεωρηθῇ ὅτι προῆλθεν ἐκ τῆς στενοχωρίας τοῦ τόπου. Τὸ δὲ \mathcal{M} οὔτε κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δωδεκαδικὸν σύστημα ἔχει κλασματικὴν σημασίαν, ἵνα καταφύγωμεν εἰς αὐτὸ πρὸς ἐρμηνείαν τοῦ σημείου, οὔτε κατὰ τοὺς Ἑλ. μετρολόγους ἢ ἄλλην τινα παράδοσιν σημαίνει νομισματικὴν τινα μονάδα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κοσμηματικὴ πλαγία γραμμὴ ἐνοῦται μετὰ τοῦ Ο τοῦ ἐπὶ τοῦ \mathcal{M} κειμένου ἐν τῇ σελ. II 28 και III 35 ἐν τῷ λίθῳ Α, ἠδύνατο ἡ πλαγία γραμμὴ νὰ συνδυασθῇ μετ' αὐτοῦ και ὁ χαρακτήρ I \mathcal{M} νὰ ἀναγνωσθῇ ὀ β ο λ ο ἰ τ ε σ σ α ρ ά ο ν τ α και νὰ θεωρηθῇ ὡς κλίσις τῆς μονάδος ΔΡ, ἢς τὸ 1/2 διὰ τοῦ S παριστανόμενον δὲ ἦτον πολλῶ μείζον 40 τοιούτων ὀβολῶν.

Ἐὰν νῦν συλλεχθῶσι τὰ κλασματικὰ μέρη, τὰ συντελοῦντα τὴν μονάδα, ἐκ τῶν ἐδαφίων Α II 14 και Α II 24, ἅτινα εἶναι σῶα και ἔχουσιν ἕνεκα τῶν ἐν αὐτοῖς κλασμάτων ἐπηξημένον τὸ κεφάλαιον και εὐχερῆ τὴν ἀντιπαραβολὴν χορηγοῦσι, προκύπτει

$$\mathcal{X} = \Delta P \text{ AS} + \Delta P \text{ AS} + I\mathcal{M} = \Delta P \text{ AS} + \mathcal{L} + \Delta P \text{ AS} + \mathcal{I}\mathcal{M}.$$

Ταῦτα δὲ ἐὰν κατὰ τοὺς Ἑλληνας μετρολόγους ἀναγνωσθῶσι, τοῦ μὲν ΔΡ ὡς ὀνόματος μονάδος θεωρουμένου, τοῦ δὲ σημείου \mathcal{L} ὡς ἴσου ΔΡ Γ, καθὼς εὐρέθη ἀνωτέρω, παρέχουσιν ἴσην ποσότητα, τὴν ἐν τῷ κεφαλαίῳ προσθεθειμένην μονάδα. Ἐξ αὐτῶν δὲ προκύπτει

$$\mathcal{X} = \Delta P \mathcal{C} + I\mathcal{M}$$

$$\text{και } \Delta P = \mathcal{X} - I\mathcal{M}$$

ἦτοι ἡ διὰ τοῦ σημείου ΔΡ παριστανόμενη λογιστικὴ εἴτε νομισματικὴ μονὰς εὐρίσκειται οὔσα τὸ ἕκτον περίπου τῆς ἀνωτέρας διὰ τοῦ \mathcal{X} παριστανόμενης, εἴτε τοῦ δηναρίου. Ἐπικυροῦνται ταῦτα βασανίζόμε-

να εἰς ἄλλα ἐδάφια, ἅτινα εἶναι μὲν κολοβά, ἀλλὰ οὐχ ἥττον δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς βάσανον, εἰς τὸ ἐδάφιον Α Π 6, ἐνθα ἐν μὲν τοῖς ἄρθροις κεῖνται ΔΡ ΔS, ΔΡ ΔS Μ, τὸ δὲ κεφάλαιον ἐπηυξημένον εἶναι κατὰ μονάδα καὶ κατὰ τὸ σημεῖον L, καὶ εἰς τὸ ἐδάφιον Α ΠΙ 32, ἐνθα ἡ ἐν τῷ κεφαλαίῳ μονὰς φαίνεται, ὅτι προκύπτει ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις L, L, ΙΜ κειμένων.

Ταῦτα παρατηρῶν τις καὶ ἐκ τοῦ γράμματος Μ ὀρμώμενος, ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι τὸ σημεῖον ΙΜ οὐ μόνον κλάσμα εἶναι καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν ὑπολογίζεται, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου (491—517) φόλλιν παριστάνει, ὅστις εἶχε 40 νομῖα καὶ τούτου ἕνεκα ἔφερε τὸ γράμμα Μ ἐν τῇ μιᾷ πλευρᾷ, καὶ νὰ νομίσῃ ὅτι ἐν τοῖς λίθοις ἐπικρατεῖ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου νομισματικὸν σύστημα καὶ κατὰ νομίσματα (Solidi) ἢ μιλιάρησια καὶ κεράτια (siliquae) γίνονται οἱ ὑπολογισμοὶ (ὄρ. Finlay, Gesch. Gr. u. d. R. γερμ. μετάφρ. σελ. 427 καὶ 438, Marquardt. R. Alt. 3, 3. σελ. 24). Ἄλλ' ἡ ὠρισμένη κλασματικὴ θέσις τοῦ χαρακτῆρος ΙΜ πρὸς τὴν μονάδα ΔΡ καὶ ὁ νῦν γνωστός λόγος τῆς μονάδος ΔΡ πρὸς τὴν μονάδα X καὶ τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ δηναρίου καὶ τῆς μονάδος ΔΡ δεικνύουσι, ὅτι ἄλλο σύστημα νομισματικὸν ἐπικρατεῖ ἐν τοῖς λίθοις. Πρὸς τούτοις ἀπορεῖ τις, ὅτι Μ κεῖται πολλαχοῦ μακρὰν τῶν ἄλλων ἀριθμῶν, ὡς εἰ μὴ ἀνήκε μετ' αὐτῶν εἰς τὸ τίμημα τοῦ χωρίου. Παράδοξον δὲ φαίνεται, ὅτι μόνον εἰς τὸ τίμημα τοῦ τελευταίου χωρίου ἐπιπτε τὸ τοιοῦτον κλάσμα καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο τῶν ἐν τοῖς ἐδαφίοις, ἀλλ' οὔτε ἐν κεφαλαίῳ ἔτυχε νὰ τεθῆ ποτε, καθὼς τὰ λοιπὰ κλάσματα. Ἐτι δὲ καὶ ὁ λόγος τῆς ὑποδεεστέρας μονάδος ΔΡ πρὸς τὴν ἀνωτέραν X εὐρεθῆς κλασματικός, δὲν φαίνεται πιθανός. Ἀλλὰ καὶ τὸ σημεῖον L ἔπρεπε νὰ σημαίνῃ οὐχὶ ἀπλῶς ΔΡ γ' ἀλλ' ἢ δραχμὴν κατὰ τοὺς μετρολόγους ἢ ἡμισυ τῆς προηγούμενης μονάδος X, ἵνα συμφωνῇ πρὸς τὸ ἀρχαιότερον σημεῖον C, ἐξ οὗ βεβαίως προέκυψε, καὶ πρὸς τὴν σημασίαν, ἣν ἔδιδον αὐτῷ οἱ μαθηματικοί. Τελευταῖον καὶ τὰ ἐδάφια Α Ι 11 καὶ Β Ι 30, καίτοι κολοβά ὄντα, ὑπεμφαίνουσιν, ὅτι τὸ ἐν τέλει κείμενον Μ ἢ δὲν συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἄλλων κλασμάτων, ἢ ἄλλος τις λόγος ἐπικρατεῖ ἐν αὐτοῖς δυσείκαστος.

Τούτων ἕνεκα νομίζομεν ὅτι ὁ χαρακτήρ Μ ἢ ΙΜ, ἂν καὶ πολλάκις κεῖται πλησίον τοῦ τιμήματος τοῦ τελευταίου χωρίου, δὲν εἶναι κλάσμα τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ἄλλο τι ὑπεμφαίνει. Ἀφορᾷ βεβαίως οὐχὶ τὸ ἐν τέλει κείμενον χωρίον ἀλλὰ τὰ χωρία πάντα τοῦ ἐδαφίου ἐν κεφαλαίῳ καὶ τούτου ἕνεκα κεῖται πάντοτε ἐν τέλει τοῦ ἐδαφίου. Καὶ ἐὰν σημαίνῃ μῶδιον, βεβαίως δὲν ἀριθμοῦνται μῶδιοι διὰ τῶν ἐν τοῖς λίθοις ἀριθμῶν· διότι ἄτοπον θὰ ἦτον νὰ κῆται ἐν τέλει καὶ οὕτω σποράδην τὸ σημεῖον καὶ νὰ μὴ κατέχη τὴν θέσιν τοῦ X, ὡς ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς μετρολόγοις, λ. γ. μῶδ. ε, καὶ ἐν τῇ τῶν ὠνίων διατιμήσει ἰταλ. ΜΑ (ὄρα Ἀρχ. Ἐφημ. 3803 I 31 καὶ πρὸς τὸ λατ. κείμ. ἐκδ. Mommsen σελ. 14).

Καὶ ἐνδεχόμενον μὲν εἶναι νὰ ὑπεμφαίνῃ τὴν κατὰ μῶδιους καταμέτρησιν τῶν χωρίων, τὸν μωδιισμόν, καθ' ὃν ὁ μῶδιος ἦν τὸ τρίτον τοῦ ῥωμαϊκοῦ ἰουγέρου (ὄρ. Μετρολογ. ἐκδ. Hult. I. σελ. 190 καὶ II πίν. ἐν λ. μῶδιος καὶ modius)· ἐνδεχόμενον εἶναι ἢ πλοκὴ τοῦ Μ μετὰ τῆς κατ' ἀριστερὰν ἐμπλεκομένης μετὰ τοῦ Ο γραμμῆς νὰ σημαίνῃ ἰούγερα 40, ἀναφερόμενα εἰς ἅπαντα τὰ ἐν τῷ ἐδαφίῳ χωρία, ἀλλὰ πιθανώτερον νομίζομεν, ὅτι ἐν τοῖς λίθοις διαστέλλεται φόρος ἐν χρήμασι καὶ φόρος ἐν εἶδει (ἀποπονα)· ὅτι ὁ ἐν χρήμασι φόρος ἐπέκειτο εἰς τὰ χωρία πάντα ἐπιβαλλόμενος εἰς αὐτὰ κατὰ τὸ παρακολουθοῦν χρηματικὸν τίμημα τὸ ἐκπεφρασμένον εἰς δηνάρια, ὁ δὲ ἐν εἶδει φόρος ἐπέκειτο οὐχὶ εἰς τὰ χωρία πάντα, ἀλλ' εἰς τὰ μεγάλην ἔκτασιν καὶ ἀξίαν ἔχοντα ἢ εἰς τοὺς πλείστα χωρία ἔχοντας. Φόρον ἐν εἶδει οὕτως ἐπιβαλλόμενον σημαίνει ἴσως τὸ Μ, ἢ δὲ πρὸ αὐτοῦ κειμένη γραμμὴ, ἢ εἰς κόσμημα μεταβαλλομένη ἐν Α Π 28 καὶ ΠΙ 35, διαστέλλει ἴσως τὸ εἶδος τοῦ μωδίου, ἴσως δέ, καθὼς ἐν τῇ τῶν ὠνίων διατιμήσει κεῖται ἰταλ. Μ, σημαίνει ἰταλικὸν μῶδιον, ὅστις εἶχεν ὀκτώ χοίνικας, ἦν δὲ τὸ 1/6 τοῦ Ἀττικοῦ μεδίμου.

Ἐὰν δὲ εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἀποχωρισθῇ τὸ Μ ἢ ΙΜ ἀπὸ τῶν κλασμάτων, εἰς ἃ βεβαίως δὲν ἀνήκει, ἢ μὲν νέα ὑποδεεστέρα λογιστικὴ μονὰς ΔΡ ἀποβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἕκτον τῆς ἀνωτέρας, ὡς εἶναι ἀνάγκη, καὶ X=ΔΡ Ϛ', τὸ δὲ σημεῖον L εὐρεθὲν ἴσον ΔΡγ' ἀποβαίνει τὸ ἡμισυ τῆς λογιστικῆς

μονάδος χ , ως απαιτεί τὸ σημεῖον καὶ ἡ περι αὐτοῦ παρὰ τῶν μαθηματικῶν παράδοσις.

Ὁ λόγος τῆς διὰ τοῦ δ παριστανομένης μονάδος πρὸς τὴν ΔP ἠδύνατο νὰ ἐξιχνιασθῇ, ἐὰν οἱ λίθοι ἦσαν σῶοι καὶ πλείονας εἶχον κλασματικὰς ποσότητας. Ἐὰν διαφέρῃ τῆς ΔP κατὰ σημασίαν καὶ οὐχὶ κατὰ μορφήν καὶ χρῆσιν, ἦν μικροτέρα αὐτῆς, ὡς ὑπεμφαίνουσι τὰ $\delta \in$ τὰ ἐν τῷ ἔδαφιῳ A III 31 καὶ ὁ λόγος τῆς ΔP πρὸς τὸ χ . Ἄλλ' ἐκ τῶν ἐπομένων αὐτῇ σημείων τοῦ τριωβόλου S καὶ ὀβολοῦ — καὶ ἡμιώβολου \supset φαίνεται, ὅτι μόνον κατὰ μορφήν διαφέρει.

Ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς ἄρα τῶν λίθων ἐπικρατοῦσι μετὰ τοῦ δηναρίου, ὅπερ παρίσταται διὰ τοῦ χ , αἱ πρότερον ἐν χρήσει λογιστικαὶ μονάδες κατ' ὄνομα, ἡ δραχμὴ παριστανομένη διὰ τοῦ ΔP ἢ δ , ὁ ὀβολὸς παριστανόμενος διὰ τοῦ σημείου — ἀντὶ τῆς πρότερον καθέτου γραμμῆς καὶ τὸ ἡμιώβολου παριστανόμενον διὰ τοῦ καὶ πρότερον ἐν χρήσει σημείου \supset . Πρὸς τούτοις διὰ τοῦ σημείου \angle παρίσταται τὸ ἡμισυ τοῦ δηναρίου ἢ καὶ τὸ ἡμισυ ἐν γένει, διὰ τοῦ σημείου S τὸ ἡμισυ τῆς δραχμῆς εἴτε τὸ τριώβολου, διὰ τοῦ σημείου S— τὸ τετρώβολου. Διὰ δὲ τοῦ χαρακτῆρος Γ ἢ \mathcal{M} παριστάνεται ἕτεροειδῆς μονὰς δυσερμηνευτος. Τὸ δὲ διώβολου καὶ πεντώβολου παρίστατο ἴσως διὰ τῶν σημείων = καὶ S=. Ὁ δὲ ὀβολὸς καὶ τὸ ἡμιώβολου, ἅτινα ὑπεμφαίνονται ἐν τοῖς λίθοις, ἦσαν ἴσως τῆς διὰ τοῦ ΔP παριστανομένης μονάδος οὐχὶ τὸ $1/6$ καὶ $1/12$, ὡς ὁ ὀβολὸς καὶ τὸ ἡμιώβολου τῆς Ἀττικῆς δραχμῆς, ἀλλὰ τὸ $1/8$ καὶ $1/16$ καὶ ἦσαν ἐπομένως τὸ $1/48$ (ὁ χαλκοῦς) καὶ τὸ $1/96$ (ἡμίχαλκον;) τῆς διὰ τοῦ χ παριστανομένης μονάδος, ἣτις κατέλαβεν ἤδη τὴν θέσιν τῆς ἀρχαιοτέρας Ἀττικῆς δραχμῆς.

Παρατηροῦμεν δέ, ὅτι τῆς διὰ τοῦ ΔP παριστανομένης ὑποδεστέρας λογιστικῆς μονάδος ὁ λόγος πρὸς τὴν ἀνωτέραν χ εἶναι αὐτὸς ὁ τοῦ ὀβολοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν δραχμὴν. Καὶ δὲν εἶναι μὲν ἀπίθανον νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι, ἀφοῦ ἡ δραχμὴ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ δηναρίου καὶ δηνᾶριον μετωνομάσθη, τὸ ἕκτον αὐτῆς, ὁ ὀβολός, ἐχαρακτηρίσθη ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς διὰ τοῦ ΔP καὶ ἐν τῷ νομισματικῷ συστήματι ἐγένετο μετάθεσις τῶν ὀνομάτων, τοῦ μὲν τῆς δραχμῆς εἰς τὸν ὀβολόν, τοῦ δὲ τοῦ

ὀβολοῦ εἰς τὸν χαλκοῦν· ἀλλὰ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ΔP ὑποδεικνύει οὐχὶ ἀπλῶς τὸν ὀβολόν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀνομασία τῆς νέας μονάδος καὶ ὁ λόγος αὐτῆς πρὸς τὸ δηνᾶριον σχέσιν ἔχουσι πρὸς τι αὐτοκρατορικὸν νομισματικὸν σύστημα, ὅπερ ἠδύνατο ἴσως νὰ ἐξιχνιασθῇ ἐκ τῆς ἐποχῆς τῶν λίθων ἢ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτῶν.

Τὰ λείψανα ἐκ πρώτης ὄψεως μαρτυροῦσιν, ὅτι εἶναι ἐξ ἐποχῆς αὐτοκρατορικῆς οὐχὶ πᾶνυ ἀρχαίας· ἀλλὰ πᾶνυ λυσιτελεῖς εἶναι, ἐξ ἐρεῦνης λεπτομερεστέρας αὐτῶν νὰ ὀρισθῇ ἀκριδέστερον, ὅθεν εἶναι δυνατόν, ἡ ἐποχὴ εἰς ἣν τὸ μνημεῖον ἀνήκει.

Οἱ λίθοι βεβαίως εἶχον τὰς ἐπιγραφάς, ὅτε ἐνετεχνίσθησαν εἰς τὸν τοῖχον τοῦ ὀχυρωματικοῦ πύργου. Διότι πᾶνυ ἄτοπον εἶναι νὰ ὑποθεθῇ, ὅτι οἱ λίθοι ἐγράφησαν ὄντες ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ ὀχυρώματος ἔξωθεν ἐντετεχνισμένοι. Ἐλήφθησαν δὲ ἴσως ἐκ στοᾶς τινος, ἐν ἣ ἀνεγράφοντο αἱ τῶν ἀπογραφῶν περιλήψεις. Ἐὰν δὲ ὁ ὀχυρωματικὸς τοῖχος, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ πύργος, ἦν τῷ ὄντι ἐκ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Οὐαλεριανοῦ (253—260), ὡς κοινῶς νομίζεται, αἱ ἐπιγραφαὶ θὰ ἦσαν πάντως ἀρχαιότεραι τοῦ Οὐαλεριανοῦ. Ἄλλ' ὁ ὀχυρωματικὸς οὗτος τοῖχος εἶναι ἀναμφισβητήτως πολλῶ νεώτερος καὶ ὀρθότερον ἢ μὲν ἀρχαιολογικῆ ἐταιρία ἀνακαλύψασα αὐτὸν ὠνόμασε Βυζαντινόν, ἄλλοι δ' ἔπειτα εἶπον αὐτὸν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τις δὲ καὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Φράγκων (ὄρ. Curt. Stud. I. σελ. 78, II σελ. 28). Καὶ βεβαίως ἐν τοιαύτῃ φωλεᾷ, οἷαν κατέστησε τὰς Ἀθῆνας ὁ τοῖχος οὗτος, καταστρέψας καὶ καταβροχθίσας τὰ πλείιστα τῶν μνημείων αὐτῶν, οὔτε ὁ Ἰουλιανὸς ἐσπούδαζεν (354 μ. Χ. Ζῶσ. 3, 2), οὔτε ὁ Συνέσιος (ἐπισ. 136) εἶδε τὴν ποικίλην στοᾶν, γεγυμνωμένην τῶν ἔργων τοῦ Πολυγνώτου ὑπὸ τοῦ ἀνθυπάτου, δύο ἔτη ὕστερον (398 μ. Χ.) μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ Ἀλαρίχου (396 μ. Χ. ὄρ. Zinkeisen. Gesch. Gr. σελ. 637. Finlay. Gesch. Gr. u. d. R. σελ. 261 γερ. μεταφρ.). Ἡ ἐποχὴ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ὀχυρωματικοῦ τοῖχου καλύπτεται ἔτι ὑπὸ σκότους. Ὡστε ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ θέσεως τῶν λίθων οὐδὲν βέβαιον δύναται νὰ προκύψῃ περὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῶν.

Οὔτε ἐκ τῆς γραφῆς τῶν λίθων εἶναι δυνατόν νὰ ὀρισθῇ ἀκριδέστερον ἡ ἐποχὴ αὐτῶν. Ἐκ τῶν πολλῶν Ἀθηναϊκῶν λίθων τῶν ἐχόντων ὁμοίαν γραφήν

οί ἀρχαιότεροι ἐξ ὠρισμένης ἐποχῆς εἶναι τὸ ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ βίθρον τοῦ Ἀδριανοῦ (Ἀρχ. ἔφημ. Π. Β. ἀρ. 184) καὶ τὸ ἐν τῷ Θησείῳ ψήφισμα περὶ ἀναβάσεως τοῦ Καρακίλλα εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον ὑπὸ τοῦ πατρὸς του (198 μ. Χ. C. I. G. 353). Ἀλλὰ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀδριανοῦ ἄλλοι λίθοι διάφορον ἔχουσι γραφήν. Ὁμοίως γραφῆς εἶναι καὶ τὰ ἐν Θήρᾳ καὶ Ἀστυπалаίᾳ εὑρεθέντα τεμάχια τῶν ἀπογραφῶν, αἵτινες νομίζονται τῆς πέμπτης ἢ ἕκτης ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος αὐτὰ ἐν τῷ Ξηταυρῷ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν (C. I. G. 8656, 8657). Οἱ δὲ ἐν τοῖς λίθοις ἀνώμαλοι ἐπιρρηματικοὶ τύποι οὐ ἀντιοί, ὡς ἀντιένων μαρτυροῦσι μὲν, ὅτι τὸ μνημεῖον εἶναι μεταγενεστέρᾳ ἐποχῆς, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ὀρίσωσιν αὐτὴν ἀκριβέστερον.

Τὰ δὲ ἐν αὐτοῖς συχνὰ ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν Φλαούτος καὶ Φλαούτις καὶ τὸ τοπικὸν Φλαουσία ἄγουσι μὲν εἰς τὸν αὐτοκράτορα Οὔεσπειανόν (70—96), ὅστις πρῶτος τῶν Φλαούτων ἐγένετο αὐτοκράτωρ, καὶ τὴν Φλαούτιαν Δομιτίλλαν τὴν σύζυγον αὐτοῦ καὶ μητέρα τοῦ Τίτου καὶ Δομιτιανοῦ (Sueton. Vesp. 3), ἣν ἴσως ἐθεοποίησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς εἶκασεν ὁ Keil ἐκ τινος τῶν ἐν τοῖς ἐδῶ λίθοις τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐπιγραφῶν (ἔρ. Philolog. τόμ. 23. σελ. 603 καὶ πρὸς Herzberg Gesch. Gr. τόμ. 2 σελ. 146), εἰ καὶ ἡ ἐπιγραφή ἐσφαλμένως εἶχεν, ὡς ἐδημοσιεύθη «Ἱερείας Δησοῦς καὶ . . . Φλαουσίας» διότι τὸ ἐδώλιον λέγει ἐκ διαφόρου γραφῆς

Φλαούτις Δ

Ἱερείας Λησοῦς καὶ Ἀρ

Ἀλλὰ ταῦτα μαρτυροῦσιν, ὅτι οἱ λίθοι δὲν εἶναι ἀρχαιότεροι τῆς ἐποχῆς τοῦ Οὔεσπειανοῦ, εἰ καὶ δὲν φαίνεται πιθανόν, ὅτι ἔχουσιν ἀφορμὴν τὸ εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κοινὸν ὄνομα Φλαούτις.

Ἡ προσηγορία τοῦ πρὸς τῇ Ἀχαρνικῇ πύλῃ κήπου, ὅστις προσηγορεύετο Κειονίος, προήλθεν ἴσως ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος Λουκίου Οὐήρου (161—172), ἣτις ὠνομάζετο Κεϊωνία (C. I. G. 5883 add. σελ. 1262), ἢ ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ γένους αὐτῶν, τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ ἀνυψωθέντος εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον δι' υἱοθετήσεως (ἔρ. Scr. Hist Aug ἔκδ. Peter σελ. 68),

καὶ ὑποδεικνύει, ὅτι τὸ μνημεῖον δὲν εἶναι ἀρχαιότερον τοῦ αὐτοκράτορος Οὐήρου.

Ὁ δὲ ἐν τῷ λίθῳ Β Π 48 Τιβέριος Κλαύδιος Λυσιάρχης παρέχει τὸ μόνον ἄλλοθεν ἡμῖν γνωστὸν ὄνομα. Ἐπειδὴ δὲ δὲν χαρακτηρίζεται ἀκριβέστερον, ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ ὁ εἰς τῶν τεσσάρων τῶν γνωστῶν ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν, ἢ ὁ δαδοῦχος ὁ υἱὸς τοῦ Λεωνίδου (C. I. G. 423) ἢ ὁ υἱὸς τοῦ Πάτρωνος καὶ τῆς ἱεροφάντιδος τῆς νεωτέρας Θεοῦ (C. I. G. 435) ἢ ὁ υἱὸς τοῦ Δημοστράτου καὶ σύζυγος τῆς Κοκκίας Ἀρήτης (Ἀρχ. ἔφημ. 521) ἢ καὶ ὁ ἀρχὼν ὁ υἱὸς τοῦ Σώσπιδος τοῦ δαδοῦχου ὁ ἀπαντηθεὶς ἐπὶ τοῦ βίθρου τοῦ ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ εὑρεθέντος καὶ τεθεὶς κατ' εἰκασίαν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Κομμόδου ἢ Σεουήρου (180—211) καὶ ἴσως μὴ διάφορος τοῦ ἀρχόντος Κλ. Λυσιάρχου, τοῦ ἐν ἄλλῳ λίθῳ ἀπαντηθέντος (ἔρ. πάντας τοὺς Λυσιάρχους τούτους νῦν ἐν Neubauer Com Epigr. σελ. 143). Κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἠδύνατο τὸ μνημεῖον νὰ καταχθῆ μετὰ τοῦ ἀρχόντος Λυσιάρχου ἐξ εἰκασίας εἰς τοὺς χρόνους τῶν Ἀντωνίνων. Ἀλλὰ σημειώσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι καὶ τῶν πέντε λίθων ἐκείνων ἀνόμοια τὴν γραφήν εἶναι τὰ λειψανα ταῦτα καὶ ὑπεμφάνουσιν, ὅτι ὁ ἐν αὐτοῖς Λυσιάρχης οὗτος εἶναι ἀπόγονός τις ἐκείνων.

Ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ τῶν ὀνομάτων εὑρίσκομεν ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἴχνος, δυνάμενον νὰ ὀρίσῃ ἀκριβέστερον τὴν ἐποχὴν τοῦ μνημείου. Τὸ μόνον ἴχνος ἐν τοῖς λειψάνοις, ἐξ οὗ δύναται νὰ ὀρισθῇ ἡ ἐποχὴ αὐτοῦ ἀκριβέστερον, εἶναι αἱ λογιστικαὶ μονάδες, αἱ ἐν αὐτοῖς ἐπικρατοῦσαι, ἀντιπαραβαλλόμεναι πρὸς τὰς νεωτέρας τὰς εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος εἰσαχθείσας ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων, εἰς ὧν τὰς διατάξεις ἀπάσας ὑπέκυψαν τελευταῖον καὶ αἱ Ἀθηναῖαι.

Τὸ σημεῖον X τοῦ δηναρίου ἠδύνατο μὲν κατ' ἐποχὰς νὰ μεταβάλλῃ δύναιμι, καθὼς τὸ δηνάριον ἀξίαν, ἀλλ' ὑποθέτομεν, ὅτι δὲν μετέβαλε καὶ τὴν σημασίαν δηνάριον, ἣν εἶχεν, ἀφ' οὗ χρόνου εἰσήχθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων παρὰ τοῖς Ἑλλησιν δὲν ἐλαβεν οὔτε τὴν σημασίαν μιλιάρησιον, οὔτε τὴν σημασίαν νόμισμα (solidus), ἀν καὶ ἠδύνατο νὰ σημαίνῃ καὶ τὸ μιλιάρησιον, ὅπερ ἴσον ἦν τῇ Ἀττικῇ δραχμῇ (ἔρ. Th. Mommsen Gesch. d. R. M. W. σελ. 790).

Τὰ δὲ δηνάρια, δι' ὧν γίνονται οἱ ὑπολογισμοὶ ἐν

τοῖς λειψάνοις, ἔχοντα οὐχὶ ἀπλᾶ κλάσματα, λ. χ. $1/2$ $1/4$ κ.τ.λ., ὡς οἱ φόλλεις ἐν τῇ λογαρικῇ τῶν Βυζαντινῶν (ὄρ. αὐτὴν νῦν ἐν Zachariae Nov. Const. σελ. 385 κ. ἐφ.), ἀλλ' ὑποδεστέρας μονάδας λογιστικὰς ἢ νομισματικὰς, δὲν δύνανται νὰ ἦναι τὰ λεγόμενα χάλκινα δηνάρια, τὰ ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Κωνσταντίνου ἐν χρήσει ὄντα, τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου (491—518) διὰ τοῦ νομίου παρασταθέντα, ἐξ ὧν ἐπ' αὐτῶν μὲν 5760 ἕως 6000 ὑπελογίζοντο εἰς τὸ χρυσοῦν νόμισμα (solidus) τοῦ Κωνσταντίνου, ἐπὶ δὲ Ἰουστινιανοῦ 7200 ἕως 8750. Διότι ταῦτα ἦσαν τὸ ἐλάχιστον χάλκινον κέρμα καὶ ἡ ἐλάχιστη λογιστικὴ μονάς, οὐδεμίαν ἔχοντα ὑποδιαίρεσιν μονάδος λογιστικῆς (ὄρ. Th. Mommsen G. d. R. M. W. σελ. 790. 806. 847. Marquardt R. Alt. 3, 2 σελ. 24. F. Hultsch Metrol. σελ. 253. Finlay Gesch. Gr. u. d. Röm. σελ. 438 γερμ. μεταφρ.).

Εἶναι ἄρα τὸ ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς τῶν λειψάνων δηνάριον ἢ τὸ Νερώνειον, τὸ ἰσότιμον τῇ Ἀττικῇ δραχμῇ, ἢ τὸ δηνάριον τὸ ἐν τῇ τοῦ Διοκλητιανοῦ διατιμῆσει τῶν ὠνίων, οὗ ἡ ἀξία ἀκριβῶς μὲν ἀγνοεῖται, πάντως δ' ἦν πολλῶ μικροτέρα τοῦ ἀργυροῦ Νερωνείου δηναρίου. Ἀλλ' οἷον δῆποτε εἶναι τὸ δηνάριον τοῦτο τῶν λίθων, ἀφοῦ ἐπὶ τῶν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου διαδόχων Κωνσταντίνου τοῦ Β' καὶ Ἰουλιανοῦ εἰσῆχθησαν ἀπὸ τοῦ 360 μ. Χ. τὰ κερᾶτια (siliquae, ὄρ. Finlay. αὐτόθι σελ. 438, Hult. Metrol. σελ. 248, Marquardt. R. Alt. 3, 2 σελ. 23) καὶ τὴν ε' καὶ ς' ἑκατονταετηρίδα ἐγένοντο συνήθη εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ κράτους μετὰ τοῦ (χρυσοῦ) νομίσματος (ὄρ. Th. Mommsen G. d. R. M. W. σελ. 791), οὐ μόνον εἶναι ἀπίθανον, ὅτι ἐν Ἀθήναις ἐξηκολούθουν καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Θεοδοσιανοῦ κώδικος (438 μ. Χ.) νὰ ὑπολογίζωσι κατὰ δηνάρια εἴτε Νερώνεια εἴτε Διοκλητιάνεια, ἀλλὰ καὶ μαρτυρία ὑπάρχει περὶ ὑπολογισμοῦ ἐν Ἀθήναις γενομένου διὰ νομισμάτων (solidi), ἣν παρέχει ἡμῖν ὁ Δαμάσκιος, τὴν ἐπὶ Πρόκλου πρόσδοτον τῆς περιουσίας τῶν διαδόχων τοῦ Πλάτωνος διὰ νομισμάτων ὑπολογίζων (β. Ἰσιδώρου παρὰ Φωτίω βιβλ. σελ. 346 Bek, πρὸ Finlay. αὐτόθι σελ. 270). Ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι τὸ μνημεῖον πρέπει νὰ τεθῆ, εἰ μὴ πρὸ τοῦ 360, ἀλλὰ πάντως πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πρόκλου

(485 μ. Χ.) καὶ ἴσως πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Θεοδοσιανοῦ κώδικος (438 μ. Χ.)

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐν τοῖς λειψάνοις μονάς ἢ ὑποδεστέρα τοῦ διὰ τοῦ Χ παριστανομένου δηναρίου εἶναι οὐ μόνον τὸ ἔκτον αὐτοῦ καὶ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει τοῦ ὀβολοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν δραχμὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ χαρακτῆρος ΔΡ, δι' οὗ παρίσταται ἡ μονάς αὕτη, ὑπεμφαίνεται ὅτι ὠνομάζετο δραχμῇ, φαίνεται, ὅτι οἱ λίθοι ἀνήκουσιν εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἦν ἐν χρήσει τὸ Νερώνειον δηνάριον τὸ ἰσότιμον τῇ Ἀττικῇ δραχμῇ καὶ μετ' αὐτοῦ νέα τις δραχμὴ ἰσότιμος τῷ Ἀττικῷ ὀβολῷ.

Νέαν τοιαύτην δραχμὴν, οἷα ἐμφανίζεται ἡ ἐν τοῖς λειψάνοις μετὰ τῶν ὀβολῶν καὶ τριωβόλων τῆς, τὸ $1/6$ οὔσα τοῦ δηναρίου καὶ ἰσότιμος τῷ ὀβολῷ, ἠδύναντο νὰ εἰσαγάγωσιν οἱ Ἀθηναῖοι. Εὐχερὲς ἦν, ἀφοῦ δι' αὐτοκρατορικῆς διαταγῆς ἡ Ἀττικὴ δραχμὴ μετωνομάσθη δηνάριον, νὰ μετονομάσωσι τὸν μὲν ὀβολὸν δραχμὴν, τὸν δὲ τέως ὀνομαζόμενον χαλκοῦν νὰ μετονομάσωσιν ὀβολόν. Ἀλλὰ περὶ τοιαύτης μετονομασίας τῶν νομισμάτων κατὰ τοὺς πρώτους αὐτοκρατορικοὺς χρόνους οὐδεμία μαρτυρία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὑπάρχει. Λέγει μὲν ὁ Χάρων παρὰ Λουκιανῷ (Χάρ. 11) τῷ Ἑρμῇ, ὅτι γνωρίζει τὸν χαλκὸν ἐκ τοῦ ὀβολοῦ, ὃν λαμβάνει παρ' ἑκάστου τῶν καταπλεόντων εἰς τὸν Αἶδην, καὶ δύνανται ταῦτα νὰ σημαίνωσιν, ὅτι χάλκινόν τι νόμισμα ὠνομάζετο ἐπὶ Λουκιανοῦ ὀβολός (ὄρ. Beulé les Mon. d' Ath. σελ. 73. 101. 400)· ἀλλὰ παρὰ Πλουτάρχῳ (Φάβ. Μάξ. κεφ. 4) τὸ τριτημόριον τοῦ ῥωμαϊκοῦ δηναρίου ἐρμηνεύεται σαφῶς δὺ ο ὀ β ο λ ο ἰ, οἷτινες εἶναι ἀργυροῖ, οὐχὶ χάλκινοι. Ἡ ἀφορμὴ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς νέας ταύτης δραχμῆς πρέπει νὰ ζητηθῆ ἴσως εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος φαίνονται ἐν χρήσει δύο δηνάρια διαφόρου ἀξίας.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι τὸ τοῦ Νέρωνος ἀργυροῦν δηνάριον, τὸ θεωρηθὲν καὶ αὐτὸ ἰσότιμον τῇ Ἀττικῇ δραχμῇ, ὅπερ εἶχεν ἐξαχρειωθῆ ὑπὸ τῶν μετὰ ταῦτα αὐτοκρατόρων, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἀνενεώθη καὶ διετηρήθη μέχρι Κωνσταντίνου, εἰ καὶ τὸ ἀληθὲς ὄνομα ὑπὸ τινῶν ἀμφιβάλλεται. (ὄρ. Marquardt. R. Alt. 1, 2, σελ. 21 καὶ 23, Hultsch Metrol. σελ. 248 καὶ πρὸ. Finlay Gr. u. d. Röm. σελ. 438). Ἄλλ' ἐν ταύτῳ εἴτε ἐξ ἐδίκτου αὐ-

τοκρατορικοῦ εἴτε ἐκ τῆς συναλλαγῆς διὰ τὴν ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις ἐξαχρείωσιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ νομίσματος εἰσῆχθη παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὡς λογιστικὴ μονὰς ἄλλο δηνάριον πολλῶ κατωτέρας ἀξίας, ὅπερ ἐμφανίζεται κατὰ πρῶτον (301 μ. Χ) ἐν τῇ τῶν ὠνίων διατιμῆσει τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ὡς λογιστικὴ μονὰς ἀπάσης τῆς οἰκουμένης (ὄρ. Hultsch Metrol. σελ. 252. Mommsen das Ed. Diocl. de pr. r. ven. καὶ Nachtrag), ὡς μαρτυροῦσιν αἱ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης εὐρεθεῖσαι στήλαι τῆς διατιμῆσεως ταύτης.

Ὅτι τὸ νέον τοῦτο δηνάριον τὸ ἐν τῇ διατιμῆσει τοῦ Διοκλητιανοῦ δὲν εἶναι τὸ ἀργυροῦν, οὐδεὶς ἀμφιβάλλει. Ἀλλὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, μὴ δυναμένην νὰ ὀρισθῇ ἀσφαλῶς, διότι οὐδαμῶ παραδέδοται ὁ λόγος πρὸς τὸ ἀργυροῦν δηνάριον ἢ πρὸς τὸν χρυσοῦν, ἄλλοι μὲν πάνυ εὐτελῆ ὑποθέτουσι καὶ μόλις εἰς 2 1/2 centimes (3 λεπτὰ ἡμέτερα) ἀναβιάζουσι, πρῶτος δὲ ὁ Θεόδωρος Mommsen ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς τῶν ὠνίων διατιμῆσεως (σελ. 55) διημφισβήτησε τὴν εὐτέλειαν ταύτην καὶ ἀνεβίβασε τὴν ἀξίαν τοῦ δηνάρου τούτου εἰς τὸ 1/6 περίπου τοῦ ἀργυροῦ.

Καὶ κατὰ τινὰς μὲν κέρμα ἦν τὸ ἐν τῇ διατιμῆσει δηνάριον τοῦτο καὶ δι' ἀστερίσκου διακρίνεται ἐν τοῖς χαλκίνοις κερματίοις τοῦ Διοκλητιανοῦ (ὄρ. Finlay. Gr. u. d. R. σελ. 422 γερμ. μεταφρ.), κατὰ δὲ τὸν Mommsen οὔτε τὸ πρότερον ἀργυροῦν δηνάριον ἦν, οὔτε τὸ μετὰ ταῦτα χάλκινον, ἀλλ' οὔτε κέρμα, ἦν δὲ κατ' αὐτὸν ἰδανικὴ λογιστικὴ μονὰς (ὄρ. Mom. Gesch. des R. M. W. σελ. 806).

Ἄλλ' ὅπως δὴποτε ἔχουσι ταῦτα, παρὰ τοῖς Ἑλλήσι καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἦν ἤδη ἐν χρῆσει ὡς λογιστικὴ μονὰς τὸ ἀργυροῦν δηνάριον τὸ ἰσότιμον τῇ Ἀττικῇ δραχμῇ, εἰσαχθὲν ἴσως ἀπὸ Αὐγούστου καὶ σημειούμενον διὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ σημείου X, καὶ ἀνανεωθὲν ἤδη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ. Νῦν δὲ ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτῶν καὶ τὸ νέον δηνάριον, ὅπερ λογιστικὴ μονὰς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο καὶ διὰ τῆς πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐγερεθείσης διατιμῆσεως παγκοσμία κατέστη.

Καὶ ἴσως ἢ ἐν τοῖς λειψάνοις διὰ τῶν γραμμάτων ΔΡ παριστανομένη μονὰς ἢ τὸ 1/6 οὔσα τῆς διὰ τοῦ X παριστανομένης εἶναι ἢ ἀντικαθίστησι τὸ νέον τοῦτο Ῥωμαϊκὸν δηνάριον τὸ ἐν τῇ διατιμῆσει τῶν ὠνίων κατὰ πρῶτον ἐμφανιζόμενον, τὰ δὲ λείψανα ταῦτα μαρτυροῦσιν, ὅτι τὸ δηνάριον τοῦτο εἶναι τὸ 1/6 τοῦ ἀργυροῦ δηνάρου εἴτε τῆς Ἀττικῆς δραχμῆς καὶ ἰσότιμον τῷ Ἀττικῷ ὀβολῷ, ἐπικυροῦσι δὲ τὴν τοῦ Θεοδώρου Mommsen εἰκασίαν, ἣν πρὸ πολλοῦ ἐξέ-

φρασε περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐν τῇ διατιμῆσει δηνάρου.

Κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ταύτην τῆς ἐν τοῖς λειψάνοις μονάδος ΔΡ τὸ μνημεῖον φαίνεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ τεθῇ πρὸ τῆς τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐποχῆς (284—305) ἢ τῆς τῶν ὠνίων διατιμῆσεως, ἀνήκει δὲ οὕτως εἰς τοὺς χρόνους τοὺς μεταξὺ Διοκλητιανοῦ καὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. Καὶ οὐδόλως ἀπίθανον εἶναι, ὅτι τὸ μνημεῖον μετὰ τῆς νέας ταύτης δραχμῆς καὶ τῶν ὀβολῶν τῆς ἀνήκει εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουλιανοῦ.

Περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὀλίγα ὑπάρχουσι μαρτυρίαι, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὰς ἢ μὲν αὐτονομία τῶν Ἀθηνῶν εἶχεν ἤδη ἐκλείψει πρὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, ἢ δὲ ἀτέλεια, περὶ ἧς λαλεῖ ὁ Ἀριστείδης, (Παναθ. σελ. 319 Cant. 298 Dind. πρὸ. Ahrens de Athen. statu pol. σελ. 22), καθίσταται πάνυ ἀμφίβολος ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ.

Ἐπιγραφή λατινιστὶ γεγραμμένη εὐρεθεῖσα πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Ἀθήναις μεταξὺ τῆς καλουμένης στοᾶς τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τῆς πύλης τῆς ἀγορᾶς καὶ ἴσως ἐκ τοῦ ὄχρωματικοῦ τείχους ἐξαχθείσα κειμένη δ' ἔτι καὶ νῦν, ἴσως ἀνέκδοτος, ἐν τῷ ὑπογείῳ, ἐνθα εὐρέθη, μαρτυρεῖ, ὅτι ἐπὶ Διοκλητιανοῦ Γρατιανός τις ἤγειρεν ἐν Ἀθήναις ἀνδριάντα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ, ἦν δὲ corrector Achajae.

Τοὺς correctores δὲ, οἵτινες πρότερον ἐστέλλοντο ἐκτάκτως εἰς τὰς ἐλευθέρους πόλεις, ἵνα ἀναθεωρήσωσι τὰ πολιτεύματα καὶ μάλιστα τὰ οἰκονομικὰ αὐτῶν πράγματα, εἶχε καταστήσει ἀρχὴν συνήθη ὁ Διοκλητιανὸς ἐν Ἰταλίᾳ, ἧτις ἀπὸ τοῦ 89 π. χ. τοῦ φόρου ἀπαλλαγείσα, ἐφορολογήθη νῦν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ μετὰ τῆς Ῥώμης αὐτῆς (ὄρ. Lactant. de m. p. Cap. 26), καθὼς ἀπασαι αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους (ὄρ. Marquardt R. Alt 3, 2 σελ. 175).

Ἐὰν δὲ ὁ Ἰουλιανὸς ἐν τῷ ἐγκωμίῳ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντίον (Λόγ. I σελ. 8. Spanh.) λέγῃ, ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἔχαιρε καλούμενος στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων καὶ πυρῶν μεδίμνους πολλακίς μυρίους ἔπεμπεν αὐτοῖς καθ' ἕκαστον ἔτος δωρεάν· ἀλλ' ἐν τῷ ἐγκωμίῳ πρὸς τὴν βασίλισσαν Εὐσεβίαν (Λόγ. III σελ. 114 Spanh.) λέγων «Ἀθήνησι μὲν ὅτε τοῖς πατρίοις ἔθεσιν ἐχρῶντο καὶ ἔζων τοῖς οἰκειοῖς πειθόμενοι νόμοις», ὑπεμφαίνει, ὅτι αἱ Ἀθηναὶ ἤδη πρὸ πολλοῦ εἶχον ἀπολέσει τὴν αὐτονομίαν αὐτῶν, δὲν ἦσαν civitas libera et foederata.

Ὁ δὲ Εὐνάπιος ὁ ἀκμάσας ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου λέγει μὲν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Κώνστας θαυμάσας τὴν δεινότητα τοῦ διδασκάλου τῶν Ἀθηνῶν Προαιρείου ἐδωρήσατο κατ' αἴτησιν αὐτοῦ ἀγήσους

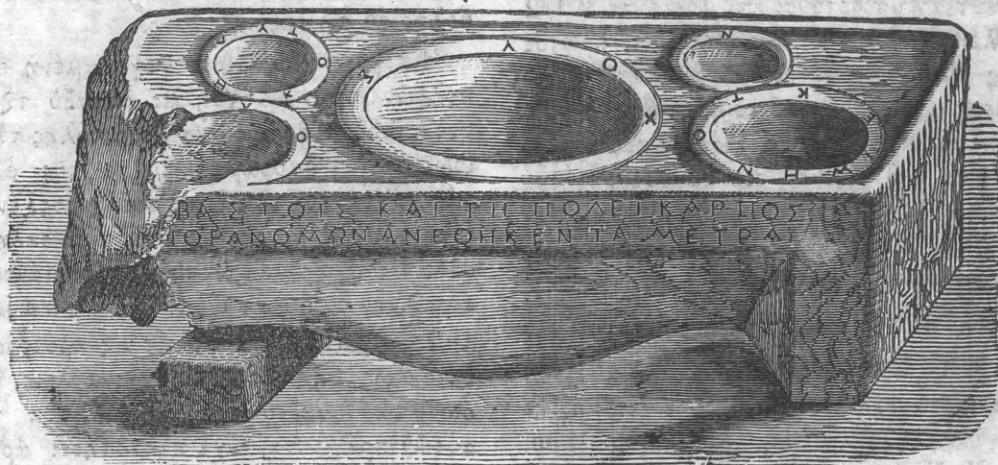
οὐκ ὀλίγας οὔτε μικρὰς εἰς ἀπαγωγὴν φόρου κατὰ σιτηρέσιον ταῖς Ἀθήναις» (B. Προαιρ. σελ. 90. Bois. σελ. 492. Did.), ἀλλ' ὁ αὐτός, ὁμιλῶν κατωτέρω περὶ τοῦ Προαιρείου, οὗ μαθητὴς ἦν, ὅτι ἀπείργετο τῆς διδασκαλικῆς ἑδρας ὑπὸ Ἰουλιανοῦ ὡς χριστιανὸς καὶ ἠὺχαριστὴ ἀκούσας παρὰ τοῦ Ἱεροφάντου, ὃν ἠρώτησεν ἐπιδειξίως, ὅτι τὰ τῆς φιλανθρωπίας ἔργα τοῦ Ἰουλιανοῦ πρὸς τοὺς Ἕλληνας δὲν εἶναι μόνιμα, ἐπάγει πρὸς διασάφησιν «ἐ μ ἐ τ ρ ε ι γὰ ρ ὁ βασιλεὺς τὴν γῆν τοῖς Ἕλλησιν εἰς τὸν φόρον, ὅπως μὴ βαρύνονται» (σελ. 91. Bois. σελ. 493. Did.),

Ἦνας ἐννοεῖ Ἕλληνας ἐνταῦθα ὁ Εὐνάπιος, δὲν φαίνεται ὅλως ἀναμφισβήτητον. Δύναται μὲν τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐννοεῖ πάντας τοὺς ἀπ' ἀρχῆς φορολογουμέ-

νους Ἕλληνας πλὴν τῶν Ἀθηναίων, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Προαιρέσιος, ἀφ' οὗ ὁ Εὐνάπιος λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ παρεμβάλῃ τὴν διασάφησιν ταύτην, ἔζη ἐν Ἀθήναις καὶ ὡς χριστιανὸς ἀπείργετο τῆς διδασκαλικῆς ἑδρας, ὑποψία ἐγείρεται, μὴ ὁ Εὐνάπιος ἐννοεῖ τοὺς ἐν Ἀθήναις χριστιανούς καὶ διαστέλλει αὐτῶν τοὺς τὴν θρησκείαν Ἕλληνας. Καὶ τοιαύτη διάκρισις ἀληθῶς ἤρμοζεν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ σύμφωνος φαίνεται πρὸς τὰς λοιπὰς αὐτοῦ διατάξεις. Καὶ ἴσως τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Εὐναπίου ἐμέτρει γὰρ ὁ βασιλεὺς τὴν γῆν τοῖς Ἕλλησιν εἰς τὸν φόρον, ὅπως μὴ βαρύνοντο» πρέπει νὰ ὀρίσῃ καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἐποχὴν καὶ τὴν ἀφορμὴν τῶν λίθων, ὧν τὰ λείψανα παραδίδομεν νῦν εἰς τὴν περαιτέρω ἔρευναν τῶν σοφῶν.

Π. Εὐστρατιάδης.

Ἄριθ. 416.

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω ξυλογράφηματος ἀπεικονίζεται εἰς μικρὸν μέγεθος σῶμα λευκοῦ μαρμάρου, εὑρεθὲν πέρυσιν (1869) ἐν Γυθείῳ καὶ μετακομισθὲν ἐκεῖθεν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον. Τὸ φυσικὸν αὐτοῦ μέγεθος εἶναι μήκους 0,960, ὕψους 0,280, πλάτους 0,165 τοῦ γαλλικοῦ μέτρου.

Τὸ κάτω μέρος αὐτοῦ εἶναι κατὰ τὰ μέσα ἐπὶ μήκος 0,67 κυρτὸν καὶ κοιλιῶδες, τὰ δὲ ἑκατέρωθεν ἄκρα ἐξέχοντα χρησιμεύουσιν ὡς πόδες, ἐφ' ὧν τὸ σῶμα στηρίζεται. Αἱ τῶν πλαγίων πλευρῶν γωνίαι εἶναι ἀπέξεσμένοι κυρταί. Τούτων δὲ ἡ μία, ἡ κατὰ ἀριστερὰν ἔμπροσθεν, εἶναι τεθραυσμένη ἄνωθεν ἕως κάτω μετὰ οὐχὶ μικροῦ μέρους τῶν πλευρῶν αὐτῆς. Ἐκ δὲ τῶν πλαγίων πλευρῶν ἡ μὲν ὀπισθεν καὶ ἡ κατὰ δεξιὰν καὶ τὸ διασωθὲν μέρος τῆς κατ' ἀριστερὰν οὐδὲν ἔχουσι σημεῖον, ἡ δὲ ἔμπροσθεν ἐν τῇ ταινίᾳ, ἣτις μένει ἄνωθεν τοῦ κυρτώματος εἶναι δὲ περὶ 0,08 τὸ πλάτος, ἔχει τὴν ἐν τῇ εἰκόνι δεικνυομένην δίστιχον ἐπιγραφὴν.

Σε]δοστοῖς καὶ τῇ πόλει Κάρπος
ἀγ]ορανομῶν ἀνέθηκεν τὰ μέτρα.

Ἐν δὲ τῇ ἄνω πλευρᾷ, ἧς ὁ γύρος ἐξέχει ὀλίγον πρὸς τὰ ἄνω, ὑπάρχουσι πέντε κοιλώματα διάφορα τὸ μέγεθος, ἐσκαμμένα ἐν τῷ λίθῳ. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλευρᾶς ὑπάρχει τὸ μέγιστον πάντων κοιλωμα, ἑκατέρωθεν δ' αὐτοῦ ὑπάρχουσιν ἀνά δύο ἄλλα, τὸ μὲν μικρὸν, τὸ δὲ μέγα. Ἐκ τῶν μεγάλων τούτων τὸ ἐν, τὸ κείμενον κατὰ τὴν τεθραυσμένην γωνίαν, τεθραυσμένον ὃν κατὰ το ἡμισυ ἄνωθεν ἕως κάτω, κολοβώνει ὄχι ὀλίγον τὴν ἀξίαν τοῦ λίθου.

Τὰ στόμια τῶν κοιλωμάτων εἶναι ἀκριβεῖς κύκλοι, ἐξέχουσι δὲ ὀλίγον τῆς ἐπιφανείας τῆς πλευρᾶς τὰ χεῖλη αὐτῶν καὶ ταινίαν περὶ αὐτὰ ἀποτελοῦσι. Γέγραπται δὲ, ὡς δεικνύει τὸ ξυλογράφημα, ἐπὶ μὲν τῶν χειλέων τοῦ μεγίστου κοιλώματος Χ ο ὕ ς, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων τοῦ κατ' ἀριστερὰν μικροῦ Κ ο τ ὕ λ η, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων τοῦ κατὰ δεξιὰν μείζονος Ἡ μ ἰ ε κ τ ο ν. Ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ τεθραυσμένου κοιλώματος ἐσώθησαν τὰ γράμματα Ο καὶ Λ ἢ Δ, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων τοῦ ἑτέρου τῶν μικρῶν κοιλωμάτων ἐσώθη μόνον τὸ γράμμα Ν. Διαφέρει δὲ τῶν ἄλλων τὸ στόμιον τοῦ κοιλώμα-

τος τούτου, τῶν χειλέων αὐτοῦ μὴ ἀποτελούντων ταινίαν ἀλλὰ μᾶλλον εἰς ὀξὺ ἀποληγόντων.

Ἡ διάμετρος τοῦ στομίου τοῦ μὲν χοῶς εἶναι 0,270, τοῦ δὲ ἡμιέκτου 0,190, τῆς δὲ κοτύλης 0,110. Τοῦ τεθραυσμένου κοιλώματος ἡ διάμετρος ἦν περίπου 0,210, ἡ δὲ τοῦ ἔχοντος τὸ γράμμα Ν εἶναι ἴση τῇ τῆς κοτύλης.

Τὰ κοιλώματα τοῦ χοῶς, τοῦ ἡμιέκτου καὶ τῆς κοτύλης, ἔχουσιν ἐν τῷ πυθμένι ὀπήν, δι' ἧς ἐκρέουσι κάτωθεν τὰ ὑγρά. Ὄπήν ἔχει ἐν τῷ πυθμένι καὶ τὸ φέρον τὸ γράμμα Ν μικρὸν κοιλωμα, ἀλλ' εἶναι κεκλεισμένη μολύβδω ἀνέκαθεν. Τοῦ δὲ τεθραυσμένου κοιλώματος ὁ πυθμὴν εἶναι ἐλλιπής. Ἡ ἐν τῷ πυθμένι τοῦ χοῶς ὀπή ἔχει διάμετρον περίπου 0,02. Αἱ ἄλλαι εἶναι ἀνώμαλοι.

Τὸ κοιλωμα τοῦ χοῶς καὶ τὸ τεθραυσμένον βζίνουσι πρὸς τὰ κάτω σφαιροειδῶς μᾶλλον, τὰ δὲ ἄλλα κώνων ἔχουσι μορφήν, ὡς ἡ κορυφή κείται εἰς τὴν ἐν τῷ πυθμένι ὀπήν. Τοῦ χοῶς ὁ πυθμὴν ἔχει μικρὰν φθοράν, ἣτις ἴσως ὑπεμφαίνει, ὅτι κατὰ τὴν ὀπήν ὑπῆρχε μηχανή τις, κλείουσα καὶ ἀνοίγουσα τὴν ὀπήν.

Καὶ ἡ ἐπιγραφὴ, ἡ ἐν τῇ ἔμπροσθεν πλευρᾷ τοῦ λίθου γεγραμμένη, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μέτρων, τὰ γεγραμμένα περίξ τοῦ στομίου τῶν κοιλωμάτων, ὀδηγοῦσιν εἰς τὴν εἰκασίαν καὶ πείθουσιν, ὅτι τὰ κοιλώματα εἶναι αὐτὰ τὰ μέτρα, ὧν τὰ ὀνόματα εἶναι γεγραμμένα περίξ τοῦ στομίου αὐτῶν. Καὶ ἔχομεν οὕτως ἐκ τῶν κόλπων τοῦ Γυθείου λίθου, παρέχοντα ἡμῖν μέτρα ἀρχαῖα μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν.

Ὅτι δὲ τὰ ἐν τῷ λίθῳ κοιλώματα εἶναι αὐτὰ τὰ μέτρα, μαρτυρεῖ καὶ ἄλλη τις περίστασις, ἡ ἐξῆς. Ἐν τῇ συλλογῇ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας ὑπάρχει ἐξ ἀγορᾶς σκεῦος πῆλινον κυλινδρῶδες, τεθραυσμένον μὲν, ἀλλὰ συμπληρούμενον ἄνευ δυσχερείας καὶ ἀμφισβήτησεως· διότι εὐτυχῶς ἐσιώθησαν λείψανα τῶν χειλέων του, μαρτυροῦντα τὸ ὕψος τοῦ κυλίνδρου. Τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔνδον μετρούμενον εἶναι 0,110, ἡ δὲ διάμετρος ἔνδον τῶν χειλέων καὶ αὐτὴ μετρούμενη εἶναι 0,105 τοῦ γαλλικοῦ μέτρου. Τὸ σκεῦος εἶχεν ἔξωθεν περὶ τὰ μέσα τοῦ ὕψους διὰ χρώματος μέλανος τὴν ἐπιγραφὴν *δημόσιον*, ἧς ἐσιώθησαν λείψανα ἀναμφισβήτητα. Σῶζει δὲ ἔτι κατὰ τὸ αὐτὸ ὕψος καὶ δύο σφραγίδας, ὧν ἡ μὲν παριστάνει κεφαλὴν Ἀθηνᾶς μετὰ τοῦ κράνους, ὀρώσης πρὸς τὰ δεξιὰ, ἡ δὲ ἔχει τὴνδισώματον γλαῦκα μετὰ θαλλοῦ ἐλαίας καὶ τῶν γραμμάτων Α Θ. Σῶζει δὲ τὸ σκεῦος ἔτι καὶ ὀπήν μικρὰν περὶ τὰ 2/3 τοῦ ὕψους καὶ δοκιμὴν πρὸς κατασκευὴν ἄλλης ὀπῆς κατωτέρω πρὸς τὴν βάσιν. Ἐξ ἀπάντων τούτων καταφαίνεται, ὅτι τὸ σκεῦος ἦν μέτρον Ἀττικὸν ἔχον ὑποδιαίρέσεις, οὐδὲν δὲ ὄνομα μέτρου φέρει. Τὸ σκεῦος

τοῦτο, ὅπερ συνεπληρώθη ἐκ γύψου, παραβλήθην νῦν πρὸς τὰ Γυθεατικὰ ταῦτα μέτρα διὰ λεπτοτάτης ἀμμου πληρωθὲν ἕως ἄνω, εὐρέθη ἀκριβῶς ἴσον τῷ κοιλώματι, ὅπερ ἐπιγράφεται κοτύλη. Περὶ τὰ χεῖλη τοῦ σκεύους ὑπῆρχε μέλαινα ταινία, ἣτις ἐνδοθεν ἐχρησίμευεν ἴσως ὡς ὄριον τοῦ μέτρου.

Τὸ σκεῦος τοῦτο περιεγράφη καὶ κατεμετρήθη ὑπὸ τοῦ Α. Dumont, ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς ἐν Ἀθῆναις γαλλικῆς σχολῆς, ὡς οἶόν τε ἀκριβέστατα καὶ κατὰ τὴν χωρητικότητα, ὑπολογισθεῖσαν εἰς γαλλικὰς λίτρας καὶ ἀντιπαραβληθεῖσαν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας μετρολογικοὺς πίνακας, ἐκλήθη χοῖνιξ (ὄρ. *Comptes rendus de l'Académie des inscriptions et belles lettres* 1867 σελ. 255 καὶ πρὸς *revue archéolog.* 1869 σελ. 203). Ἀλλὰ ταῦτα δύνανται νὰ μεταβάλωσι τὸ ὄνομα, οὐχὶ τὸ πρᾶγμα.

Ἡ ἰσότης αὕτη τοῦ ἐν Ἀθῆναις εὐρεθέντος μετρικοῦ σκεύους καὶ τῆς ἐν τῷ Γυθεατικῷ λίθῳ ἐπιγραφομένης κοτύλης μαρτυρεῖ ἀναντιρρήτως, ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα τοῦ Κάρπου δὲν εἶναι φαντασιώδη ἀπεικάσματα μέτρων ἐν λίθῳ ἀναθηματικῷ, ἀλλὰ μέτρα ἀληθῆ, χρησιμεύοντα ἐν Γυθείῳ ἴσως, ὡς τὰ παρ' Ἀθηναίους καλούμενα σύμβολα (C. I. G. 123).

Ὁ Κάρπος, ὅστις ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ λίθου λέγεται ὅτι ἀγορονομῶν ἀνέθηκε τὰ μέτρα ταῦτα, εἶναι ἴσως ὁ Κάρπος τοῦ Κάρπου, ὁ εἰς τῶν πρέσβεων, δι' ὧν ἡ πόλις τῶν Γυθεατῶν ἠγειρεν ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηναίων τὸν ἀνδριάντα τοῦ Ἡρώδου κατὰ τὴν ἐτι σωζομένην ἐν ἀκροπόλει ἐπὶ τοῦ βάρου ἐπιγραφὴν (ὄρ. Ἀρχ. Ἐφημ. 3363 καὶ πρὸς *Hertzberg Gesch. Gr.* τόμ. 2 σελ. 388), οἱ δὲ σεβαστοί, οἳς γίνεται ἡ ἀνάθεσις, εἶναι ὁ Μάρκος Αὐρήλιος (161—182) καὶ ὁ Λούκιος Οὐῆρος (161—172), ἐφ' ὧν ἔζη ἔτι ὁ Ἡρώδης. Κατὰ τὴν εἰκασίαν ταύτην ὁ λίθος πίπτει μεταξύ 161 καὶ 172 μ. Χ.

Πρῶτος δὲ ὁ ἐκ Γυθείου οὗτος λίθος παρέχει ἡμῖν μέτρα ἀρχαῖα ἀσφαλῆ μετ' ὀνόματα μέτρων κοινὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, εἰ καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ χορηγεῖ ἀναμφισβήτητα στοιχεῖα ἀντιπαραβολῆς τῶν ἀρχαίων μέτρων πρὸς τὰ νεώτερα. Διότι ἡ *ημιχωνη* καὶ ἡ *ημικοιπη* καὶ αὐτὸ τὸ εἶτε ἐν Ἀθῆναις εἶτε κατ' ἄλλας πληροφορίας ἐν Κυθήροις εὐρεθὲν καὶ νῦν ἐν τῷ Βρετανικῷ μουσεῖῳ ὑπάρχον ἡμικοτύλιον, ἅτινα μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας ἐξήτασε καὶ κατεμέτρησεν ὁ de Witte, εἶναι ἡ ἀγνωστα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μετρολογίᾳ ἡ μὴ ἀσφαλῆ καὶ οὐδὲν στοιχεῖον ἀντιπαραβολῆς παρέχουσιν (ὄρ. *de Witte* ἐν *C. R. de l'Acad. des inscr. etc.* 1866 σελ. 385).

Τὴν καταμέτρησιν τῶν κοιλωμάτων τοῦ Γυθεατικοῦ λίθου ἐξετέλεσεν ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν *I. Παππαδάκης*, ἐμοῦ συμβο-

ηθούντος. Ἴνα δὲ ἡ χωρητικότης αὐτῶν καταμετρηθῆ ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατα, ἐκλείσθησαν δεόντως αἱ ἐν τῷ πυθμένι ὄπαι καὶ διὰ γαλλικοῦ ἀκριβοῦς ὑελίνου ἡμιλίτρου ἐπληρώθησαν πεντάκις τὰ κοιλώματα ὕδατος φρεατίου, ἐπληρώθησαν δὲ ἕως ἄνω, διότι οὐδὲν ἄλλο σημεῖον ἀνεκαλύφθη ἐν αὐτοῖς, ὑπεμφαίνον ἄλλο ὄριον τῶν μέτρων.

Ἐκ τῶν καταμετρήσεων δὲ τούτων, αἵτινες διέφερον ἀλλήλων κατὰ χιλιοστά τινα καὶ ἐνίοτε καὶ ἑκατοστά, εὐρέθη κατὰ μέσον ὄρον

ἡ μὲν Κοτύλη χωροῦσα	ἡμίλ. 4	χιλ. λίτρ. 438	ἡ λίτρ. 0,	χιλ. λίτρ. 938
τὸ δὲ Ἡμίεκτον	ἡμίλ. 7	χιλ. λίτρ. 399	ἡ λίτρ. 3	χιλ. λίτρ. 899
ὁ δὲ Χοῦς	ἡμίλ. 30	χιλ. λίτρ. 262	ἡ λίτρ. 15	χιλ. λίτρ. 262.

Κατεμετρήθη δὲ ὁ Χοῦς, ἀφοῦ κλεισθεῖσης τῆς ἐν τῷ πυθμένι ὀπῆς ἐπληρώθη ὕδατος τὸ περὶ τὴν ὀπὴν ἐφθαρμένον μέρος. Τοῦ δὲ κοιλώματος τοῦ ἔχοντος τὸ γράμμα \mathcal{N} ἡ χωρητικότης εὐρέθη ἴση τῇ τῆς κοτύλης. Ἦν ἄρα καὶ τοῦτο τὸ κοιλώμα κοτύλη, τὸ δὲ \mathcal{N} εἶναι ἴσως λειψανον τοῦ ἐτέρου παρὰ Ῥωμαίοις εὐχρήστου ὀνόματος τῆς κοτύλης, ὅπερ ἦν ἡμίνα (Hemina).

Ἀντιπαραβληθέντα δὲ διὰ τῶν ἀριθμῶν τούτων τῆς γαλλικῆς λίτρας τὰ μέτρα πρὸς ἀλλήλα εὐρέθησαν ἔχοντα τοιοῦτόν τινα λόγον. Ὁ μὲν Χοῦς εὐρέθη περιέχων ἡμίεκτα μὲν $4 \frac{120}{1000}$, κοτύλας δὲ $16 \frac{271}{1000}$, τὸ δὲ ἡμίεκτον περιέχον κοτύλας $4 \frac{157}{1000}$, ἡ συντομώτερον ὁ μὲν χοῦς εὐρέθη τετραπλοῦς τοῦ ἡμιέκτου, τὸ δὲ ἡμίεκτον τετραπλοῦν τῆς κοτύλης. Τὸ δὲ τεθραυσμένον κοιλώμα τὸ σῶζον τὰ γράμματα Ο καὶ Λ ἢ Δ φαίνεται ἡμισυ μὲν τοῦ χοῦς, διπλάσιον δὲ τοῦ ἡμιέκτου. Ἦν ἄρα ἕκτεὺς εἶτε μόδιος τὸ κοιλώμα τοῦτο, ὡς ὑπεμφαίνουσι καὶ τὰ ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτοῦ λείψανα τῆς ἐπιγραφῆς.

Πόσον δὲ τῶν Γυθεατικῶν μέτρων ἦ τε ἀντιπαραβολὴ πρὸς τὴν γαλλικὴν λίτραν καὶ ὁ λόγος αὐτῶν πρὸς ἀλλήλα διαφωνοῦσι καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μετρολόγων διδασκόμενα περὶ τοῦ λόγου τῶν ὁμωνύμων Ἀττικῶν καὶ ἴσων Ῥωμαϊκῶν μέτρων καὶ πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν νεωτέρων μετρολόγων γενομένας ἔκτιμήσεις τῶν ἀρχαίων μέτρων, ἀντιπαραβαλλομένων πρὸς τὴν γαλλικὴν λίτραν, γίνεται καταφανὲς ἔκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν, ἐὰν ἀντιπαραβληθῶσι πρὸς τὰ διαγράμματα τῶν ἀρχαίων μέτρων καὶ τοὺς πίνακας τῆς ἀναγωγῆς αὐτῶν εἰς λίτρας γαλλικὰς (ὄρ. Bouillet, Diction. des antiquités, τόμ. 2, tabl. des mesures etc. N. 7. 8. 18. 19, Böckh M. U. σελ. 200, Hultsch Metrologie σελ. 78 καὶ ἐφ. καὶ πίν. Marquardt R. Alt. 3, 2 σελ. 38).

Ἡ Ἀττικὴ κοτύλη, ἣτις ἦν ἴση τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἡ-

μίνη (Hemina), ἐθεωρήθη καὶ ἀποδεικνύεται καὶ ἡ τῶν ὑγρῶν καὶ ξηρῶν σωμάτων ἴση. Ἡ ἰσότης αὕτη τῆς τῶν ὑγρῶν καὶ ξηρῶν κοτύλης ὑπεμφαίνεται ἴσως καὶ διὰ τῶν ἐν τῷ λίθῳ δύο ἴσων μικρῶν κοιλωμάτων, ὧν τὸ ἐν ἔχει κεκλεισμένην τὴν ἐν τῷ πυθμένι ὀπὴν. Διδάσκουσι δὲ οἱ νεώτεροι μετρολόγοι, ὅτι ἡ Ἀττικὴ κοτύλη εἶτε Ῥωμαϊκὴ Hemina περιεῖχε 0,274 ἢ 0,269 χιλιοστά τῆς γαλλικῆς λίτρας, ἡ συντομώτερον 27 ἑκατοστά τῆς γαλλ. λίτρας (27 centilitres). Κατὰ τὴν ἐκτίμησιν ταύτην ἡ Ἀττικὴ κοτύλη εἶναι τὸ τέταρτον περίπου τῆς ἐν τῷ Γυθεατικῷ λίθῳ ἐπιγραφομένης Κοτύλης.

Κοτύλας δὲ Ἀττικὰς ὁ μὲν Χοῦς ὁ Ἀττικὸς εἶτε ὁ Ῥωμαϊκὸς Congius κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων μετρολόγων ἐχώρει 12, τὸ δὲ ἡμίεκτον εἶτε ὁ Ῥωμαϊκὸς Semodius ἐχώρει 16, ἦτοι ὁ Χοῦς ἦν μικρότερος τοῦ ἡμιέκτου. Ὁ δὲ Γυθεατικὸς λίθος δεικνύει τὸ ἐναντίον, δεικνύει τὸν Χοῦν μείζονα τοῦ ἡμιέκτου καὶ δὴ τετραπλοῦν αὐτοῦ.

Μόνον δὲ τοῦ κοιλώματος, ὅπερ ἐν τῷ Γυθεατικῷ λίθῳ ἐπιγράφεται Ἡμίεκτον, ἡ χωρητικότης, εὐρέθησιν $\frac{λίτρ. 3}{χιλ. λίτρ. 899}$, προσεγγίζει εἰς τὴν χωρητικότητα, ἣν οἱ νεώτεροι μετρολόγοι ἀποδίδουσιν εἰς τὸ Ἀττικὸν ἡμίεκτον εἶτε τὸν Ῥωμαϊκὸν Semodium, $\frac{λίτρ. 4}{χιλ. λίτρ. 387}$ ἢ $\frac{λίτρ. 4}{χιλ. λίτρ. 315}$ ὑπολογιζομένην.

Ὅτι ὁ Ἀττικὸς χοῦς διέφερε τοῦ Σπαρτιατικοῦ καὶ ἡ κοτύλη διέφερε κατὰ πόλεις, μαρτυροῦσιν οἱ ἀρχαῖοι. Ἐκ τοῦ Πλουτάρχου (Λυκῦργ. 12) καὶ τοῦ Ἀθηναίου (4, 141^ο) προκύπτει, ὅτι 8 χοῦς Σπαρτιατικοὶ ἦσαν 11 ἢ 12 Ἀττικοί. Ἡ δὲ κοτύλη κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γαληνοῦ (ὄρ. νῦν τὸ χωρίον ἐν Ἑλλ. μετρολ. ἐκδ. Hult. σελ. 216) δὲν εἶχεν εἰς ἀπάσας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τὸ αὐτὸ μέγεθος. Ἄλλ' ἂν τὴν διαφορὰν ταύτην μόνην ὀρίζουσι τὰ ἐν Γυθειῷ εὐρεθέντα ταῦτα μέτρα καὶ ἡ μὲν Γυθεατικὴ κοτύλη ἴση ἦν τῇ Ἀττικῇ χοίνικι, ὡς ὠνομάσθη τὸ Ἀττικὸν μετρικὸν σκευός, ὅπερ νῦν ἴσον τῇ Γυθεατικῇ κοτύλῃ εὐρέθη, χοῦς δὲ ἐκαλεῖτο παρὰ Γυθεαταῖς μέτρον, περιέχον 16 τοιαύτας κοτύλας ἢ 2 ἕκτεῖς εἶτε 2 Ῥωμαϊκοὺς μοδίους καὶ ἦν οὕτω τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ Ἀττικοῦ μεδίμου (ὁ τρίτευς) καὶ ἴσως ὁ ζητούμενος modius castrensis ὁ καὶ ἐν τῇ τοῦ Διοκλητιανοῦ διατιμῆσει τῶν ὠνίων ἀπαντῶμενος (ὄρ. ἐκδ. Mommsen σελ. 58), ἢ ἂν τὰ μέτρα ταῦτα ὑπεμφαίνωσι καὶ τι πολλῶ σπουδαιότερον, ταῦτα ἀφίνομεν εἰς τοὺς νεωτέρους τῶν μετρολόγων, ἵνα ἐξετάσωσιν ἀκριβέστερον, καὶ εἰς τὸν χρόνον, ἵνα διὰ νεωτέρων ἀνακαλύψεων ὀρίσῃ δεόντως.

Π. Εὐστρατιάδης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Περὶ ἐκδοσθέντων ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν.

Τινὲς τῶν κατὰ καιροὺς ἐρχομένων εἰς τὰς Ἀθήνας χάριν ἀρχαιολογίας Γερμανῶν καὶ Γάλλων μᾶς ἠρώτων πολλὰκις, πόσαι καὶ ποῖαι ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ σποραδικῶς ἐξεδόθησαν εἰς διάφορα τῆς Ἑλλάδος περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας, μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1863, μετὰ τὴν παῦσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀθηνῶν Ἐφημερίδος καὶ τοῦ Φιλίστορος. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἐδίδομεν ἐκάστοτε ἀπαντήσεις, ὅπως ἠύκολονόμεθα ἐξ ὑπογίου. Τώρα δὲ, αἰσίως ἀρξάμενης πάλιν τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, γράφομεν τὸ παρὸν ἄρθρον καὶ καταλέγομεν ἐν τάξει τινὶ ὅσας τοιαύτας πληροφορίας δυνάμεθα νὰ δώσωμεν, ἐλπίζοντες ὅτι δὲν κάμνομεν ἔργον ἀχάριστον εἰς τοὺς ξένους ἐκείνους.

Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχουσι καὶ ὁμογενεῖς, ὄχι ἰδίως ἀρχαιολόγοι, οἵτινες δὲν ἐρωτῶσι μὲν τὸ εἰδικὸν τῶν ξένων ἐρώτημα, ἐπιθυμοῦσι δὲ ὅμως, καθὼς βεβαίως ἠξέυρομεν, νὰ γνωρίζωσι τὰ ἑλληνικὰ ἐπιγραφαὶ περιέχοντα βιβλία, ἵνα ἀνατρέχοντες εἰς αὐτὰ βλέπωσιν, ἀν ἐμπεριέχονται ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκεῖναι, ὅσας αὐτοὶ εἶδαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀντέγραψαν ἢ ἐπὶ σκοπῶ ἐκδόσεως ἢ καὶ ἀπλῶς ἐκ περιεργείας καὶ χάριν ἀσκήσεως, διὰ τούτους τοὺς ὄχι ἰδίως ἀρχαιολόγους εἶπαμεν νὰ προτάξωμεν ἐνταῦθα τὰς γνωστοτάτας συλλογὰς Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν, καὶ ἔπειτα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἄλλην ἀναγραφὴν.

Πρώτην θέσιν κατέχει δικαίως ἡ ἐξῆς περιεκτικωτάτη συλλογὴ· *Corpus inscriptionum graecarum*, κατὰ κέλευσιν καὶ δαπάνη τῆς Πρωσικῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ Αὐγ. Βοικχίου καὶ ἄλλων ἐκδοθ. ἐν Βερολίῳ 1824—56, τόμ. 4 εἰς φύλ. Περιέχει ἐπιγραφαὶς 9926, ἐν αἷς καὶ Χριστιανικὰς καὶ τὰς ἐπὶ δακτυλιολίθων καὶ ἀγγείων καὶ ἄλλων σκευῶν, σημειώσεις δὲ σοφὰς, Λατινιστὶ συντεταγμένας. Ἰστέον δέ, ὅτι δὲν περιέχονται ἐν ταύτῃ τῇ συλλογῇ πᾶσαι αἱ μέχρι τοῦ ἔτους 1856 γνωσθεῖσαι Ἑλ. ἐπιγραφαί, διότι, γενομένης ἐν αὐτῇ παραδεκτῆς τῆς κατὰ γεωγραφικὰ τμήματα δημοσιεύσεως τῶν ἐπι-

γραφῶν, ἐκλείειν ἢ ἐκάστης χώρας συλλογὴ ἐν τῷ ἔτει τῆς ἐκάστου τόμου ἢ μᾶλλον τμηματικῶν φυλλαδίου ἐκδόσεως, καὶ αἱ μετὰ ταῦτα ἀναφαινόμεναι ἐπιγραφαὶ ἔμεναν ἔξω. Ἰδίως δὲ τῶν Ἀττικῶν ἐπιγραφῶν τὸ τμήμα, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς ἄλλης κυρίως Ἑλλάδος, εἶναι ἐλλιπέστατον, διότι ὁ τόμος ὁ περιέχων αὐτὰς εἶναι ὁ πρῶτος καὶ παλαιότατος τῆς ὅλης συλλογῆς, τὸ δὲ πολὺ μέγιστον πλῆθος ἐπιγραφῶν εὐρέθη ἐν τοῖς νεωτάτοις χρόνοις κατὰ τὸ βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰς παρακειμένας χώρας, ἀφοῦ, ἐπελευθέρουσης τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς τάξεως, ἐπεδόθησαν οἱ ἄνθρωποι εἰς ἔργα εἰρηνικά, ἀνακινουῦντα πολλαχῶς τὴν γῆν τὴν κρύπτουσαν φιλοστόργως τὰ ἐπιγραφικὰ μνημεῖα, ἐπληθύνθησαν δὲ καὶ οἱ περιηγούμενοι καὶ ἀντιγράφοντες αὐτά. Ταύτας λοιπὸν τὰς νεωτέρως ἐπιγραφὰς εὐρίσκει τις ἄλλας ἐν ἄλλαις τῶν ἐξῆς συλλογῶν.

Ἐφημερίς Ἀρχαιολογική, ἐκδομένη κατὰ βασιλ. διαταγὴν ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, (ἡ ὀρθότερον εἰπεῖν ὑπὸ μόνου σχεδὸν τοῦ Κυριακοῦ Σ. Πιττάκη), Ἀθήνησιν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1837—43, καὶ πάλιν, μετὰ διακοπὴν 9 ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1852—60, φυλλάδια ἐν ὄλῳ 55 εἰς 4^ο, περιέχοντα περὶ τὰς 4 χιλιάδας ἐπιγραφῶν καὶ τινα ἔργα τέχνης ἀπεικονισμένα.

Antiquités Helléniques, ὑπὸ Ἀλ. Ραγκαβῆ, 2 τόμοι εἰς 4^ο ἐν Ἀθήναις, 1842—55. Αὕτη ἡ συλλογὴ περιέχει ὀλίγα μὲν τέχνης ἔργα, τὸ δὲ πλεῖστον ἐπιγραφαὶς (2490) μετὰ σημειώσεων εἰς γλῶσσαν Γαλλικὴν. Ἀποδίδει δὲ ἐκτὸς ἄλλων καὶ τὸ πλεῖστον μέρος ἐκείνων τῶν ἐν τῇ ἄνω σημειωμένη ἐφημερίδι ἐπιγραφῶν, ὅσαι φθάνουσι μέχρι τέλους τῆς Μακεδονοκρατίας.

L. Ross, *Inscriptiones graecae ineditae*, εἰς 3 τεύχη εἰς 8^ο, τυπωθέντα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1834—45 ἐν Ναυπλίῳ, Ἀθήναις καὶ Βερολίῳ.

Ἐπιγραφαὶ ἀνεκδοτοί, ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου, φυλλάδια 4 εἰς 4^ο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1851—53.

Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαί, κατὰ τὸ πλεῖ-

στον ανέκδοτοι, εκδιδόμενοι δαπάνη τῆς ἀρχαιολογ. Ἑταιρίας. Φυλλάδιον Α, ἐν Ἀθήναις, 1860, εἰς 4^ο.

Φιλίστωρ, σύγγραμμα περιοδικὸν κτλ. Ἐν Ἀθήναις, 1860—62, τόμοι 4 εἰς 8^ο. Αἱ ἐν τούτῳ τῷ περιοδικῷ παμπληθεῖς ἐπιγραφαὶ (Ἀττικαὶ μάλιστα) εἶναι πᾶσαι μικροῖς γράμμασι τυπωμέναι, ὄχι κεφαλαίοις.

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, εκδιδόμενη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογ. Ἑταιρίας, δαπάνη τῆς Βασιλ. κυβερνήσεως. Περίοδος Β'. ἔτος α^ο τεύχ 1—12, ἐν Ἀθήναις, 1863, εἰς 4^ο. Περιέχει ἐν ὅλῳ ἀριθμῶς 403, τὸ πλεῖστον ἐπιγραφάς, καὶ τινα ἔργα τέχνης.

Lebas, voyage archéologique en Grèce eten Asie mineure, εἰς πολλὰ φυλλάδια εἰς 4^ο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1847 καὶ ἐξῆς, ἐν Παρισίοις. Τὸ ὅλον εἰσέτι ἀτελές. Παρασκευάζεται δὲ, ὡς ἀκούομεν, νέα ἔκδοσις τοῦ πλείστας ἐπιγραφάς περιέχοντος βιβλίου τούτου.

Vischer, epigraphische und archaeologische Beitrage aus Griechenland. Basel, 1855 εἰς 4^ο. Περιέχει 76 ἐπιγραφάς.

Inscriptions recueillies à Delphes ... par Wescher et Foucart. Paris, 1863, εἰς 8^ο. Περιέχονται 480 ἐπιγραφαὶ μικροῖς γράμμασι, πρώτην φοράν ἐκδοθεῖσαι.

Recueil d'inscriptions inédites de Boeotie, par Decharme. Paris, 1868. Περιέχει 53 ἐπιγραφάς.

Inscriptions inédites de l'île de Rhodes, par Foucart. Paris, 1867, εἰς 8^ο. Περιέχει 71 ἐπιγραφάς, καὶ τὸ ὅλον εἶναι φυλλάδιον ἐξηγμένον ἐκ τοῦ ἐξῆς περιοδικοῦ.

Revue archéologique de Paris, ὅπερ ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν εκδιδόμενον περιέχει ἄλλα τε καὶ σποράδην Ἑλληνικὰς ἐπιγραφάς. — Τοιοῦτο περιοδικόν, περιέχον Ἑλλήν. ἐπιγραφάς οὐκ ὀλίγας, εἶναι καὶ τὸ τοῦ ἐν Ῥώμῃ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, Ἰταλιστὶ εκδιδόμενον ἀπὸ ἐτῶν, ὡς καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ τοῦ Βερολίνου ἐφημερίς, καὶ τὸ Rheinisches Museum, καὶ ὁ Hermes, περιοδικὰ εκδιδόμενα Γερμανιστί, καὶ τὸ ἐσχάτως ἐν Ἀθήναις ἀρξάμενον νὰ δημοσιεῖται Bulletin de l'école française d'Athènes.

Μεταβαίνοντες τώρα πάλιν εἰς τὰ ἡμέτερα, ὑπομνήσκωμεν ἀπλῶς, ὅτι πολλαὶ ἐπιγραφαὶ ἐξεδίδοντο ἀπὸ ἐτῶν εἰς ἄλλας τε ἐφημερίδας καὶ οὐχ ἥκιστα εἰς τὰς πρώην Αἰγιναίαν, Ἴονιον Ἀνθολογίαν, Ἀθηναῖν, Συνέκδημον καὶ Φιλόπατριν. Λεπτομερῶς δὲ ἐδῶ ἀναγράφωμεν μόνον τὰς ἀπὸ τοῦ 1863 οὕτω σποράδην παρ' ἡμῖν ἐκδοθείσας ἐπιγραφάς.

Ἐν τῇ Πανδώρα Ἀθηνῶν

φυλ.	τῆς 15	Ἰανουαρ.	1863	ἐτυπώθησαν 3	ψηφίσματα Ἀκαρνανικά.
»	» 1	Νοεμβρίου	1863	» 2	ἀναθημ. ἐπιγραφαὶ ἐκ Λαρίσσης.
»	» 15	»	1863	» 1	ἐπιτυμβ. Χριστιανικὴ ἐκ Προύσης.
»	» 1	Ἰουνίου	1864	» 1	ληκύθιον ἐγγράμματον.
»	» 15	Ἰανουαρ.	1865	» 2	ἐπιγραφαὶ ἢ μὲν Ἀθηναίων, ἢ δὲ Κηφισίας.
»	» 1	Ἰουνίου	»	» 1	ἐπιγραφή ἐκ Σκύρου.
»	» 1	Σεπτεμβρ.	»	» 1	διόρθωσις τῆς ἐκ Προύσης ἐπιγραφῆς.
»	» 1	Ὀκτωβρίου	»	» 2	ἐπιγραφαὶ ἐκ Προύσης.
»	» 1	Νοεμβρίου	»	» 16	ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ καὶ Λατινικαὶ Βιθυνίας.
»	» 15	Δεκεμβρίου	»	» 2	ἀναθηματικαὶ, ὧν ἡ μία δίγλωσσος.
»	» 15	Φεβρουαρ.	1866	» 1	ψηφίσμα Ἀττικὸν περὶ πολιτογραφίας.
»	» 15	Μαρτίου	»	» 5	ἐπιγραφαὶ Σύρου καὶ Φιλιππουπόλεως.
»	» 1 & 15	Δεκεμβρ.	»	» 15	ἐπιγραφαὶ ἐκ Κῶ.
»	» 15	Αὐγούστ.	1867	» 2	ἀποδείξεις χρηματικαὶ ἐπὶ κεράμου.
»	» 1	Νοεμβρίου	»	» 1	ἐπιγραφή Φιλιππουπόλεως δίγλωσσος.
»	» 1	Μαρτίου	1868	» 7	ἐπιγραφαὶ Θράκης τιμητικαί.
»	» 1	»	»	» 1	Λακωνικὴ ἐπιτύμβιος.
»	» 1	Μαΐου	»	» 22	ἐπιγραφαὶ ἐκ Κῶ, ὧν τινες προεκδεδομένα.

»	»	1	Ἰουνίου	1868	έτυπώθησαν	13	Ἑλληνικαὶ καὶ 5 Λατινικαὶ ἐκ Κωνσταντίας (Τόμεως) ὧν μία προεκδομένη.
»	»	15	Ἰουνίου	»	»	4	Ἑλληνικὴ ἐπιγραφή Φιλιππουπόλεως.
»	»	1	Ἰανουαρ.	1869	»	5	Λακωνικαὶ ἐπιγραφαί.
»	»	15	»	»	»	8	Καππαδοκίας ἐπιγραφαί.

Ἐν τῇ Χρυσολλίδι Ἀθηνῶν

φυλ.	τῆς	15	Δεκεμβρ.	1865	έτυπώθησαν	4	ταμιακὴ ἀναγραφὴ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν.
»	»	15	Ἰανουαρ.	1866	»	1	δόγμα Ἀμφικτυονικὸν ἐκ τοῦ Διονυσ. θεάτρου.
»	»	30	»	»	»	5	διάφοροι ἐπιγραφαί » » »
»	»	15	Ἀπριλίου	»	»	1	ψήφισμα Σαμιακόν.
»	»	15	Μαΐου	»	»	2	ψηφίσματα Σαμιακά.
»	»	30	»	»	»	8	διάφοροι ἐπιγραφαί Σάμου καὶ Σμύρνης.
»	»	15	Αὐγούστ.	»	»	1	ἐφηβικὴ στήλη Ἀττικὴ.
»	»	30	»	»	»	1	» » »
»	»	15	Σεπτεμβρ.	»	»	1	» ἀναγραφὴ »
»	»	15	Δεκεμβρ.	»	»	1	Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφὴ Ἀττικὴ.

Ἐν τῷ «Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ Κωνσταντινουπόλεως» τεύχει τῆς 15 Ἰουλίου 1865, 7 ἐπιγρ. ἐπιτύμβ. καὶ τιμητικαὶ Νικομηδείας, καὶ 41 ἐπιγρ. τῶν χερσαίων τειχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐν τοῖς τεύχ. 13—15 τοῦ 1867 ἐν σελ. 37—39, ἐπιγραφαί 45 διάφοροι Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, ὧν αἱ 12 εἶχαν προεκδοθῆ ἐν τῇ Ἐφημερίδι Φιλομαθῶν τοῦ 1864, φύλλῳ τῆς 4 Δεκεμβρίου. — Ἐτι ἐν σελ. 72—73, ἐπιγραφαί 4, ὧν αἱ 2 ἐκ Βυζαντίου, αἱ δὲ 2 ἐξ Ἀμοργοῦ. — Ἐτι ἐν σελ. 83, ἐπιγραφαί 6 ἐκ Κίου καὶ Σωζοπόλεως.

Ἐν τῇ Ἐφημερίδι Φιλομαθῶν

φυλ.	τῆς	4	Σεπτεμβρ.	1864	έτυπώθησαν	1	δόγμα βουλῆς Δερριόπου ἐκ Μακεδονίας.
»	»	29	»	»	»	1	ψήφ. ἐκ Λαμίας.
»	»	2	Ὀκτωβρ.	»	»	1	ψήφισμα Ἀττικὸν καὶ 2 ἀναθηματ. ἐπιγραφαί.
»	»	11	Σεπτεμβρ.	»	»	2	ἐπιγραφαί ἐκ Γυθείου.
»	»	21	Ὀκτωβρ.	»	»	1	ἐπιγραφή ἐξ Ὀρχομενοῦ.
»	»	4	Δεκεμβρ.	»	»	12	ἐπιγραφαί ἐκ Θεσσαλίας.
»	»	21	»	»	»	1	ἀναθηματ. Λατινικὴ ἐκ Κρήτης.
»	»	31	»	»	»	8	ἐπιγραφαί ἐκ Δελφῶν.
»	»	14	Ἰανουαρ.	1865	»	3	ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί.
»	»	20	Αὐγούστ.	»	»	1	ψήφισμα Γυθεατῶν.
»	»	3	Σεπτεμβρ.	»	»	2	Ἀττικαὶ ἐπιγραφαί.
»	»	10	Ὀκτωβρ.	»	»	6	ἄροι Ἀττικοί.
»	»	9	Φεβρ.	1866	»	7	διάφοροι ἐπιγραφαί.
»	»	10	Μαρτίου	»	»	1	ψήφισμα Ἀττικόν.
»	»	24	»	»	»	1	ψήφισμα ἐξ Ἀμοργοῦ.
»	»	20	Αὐγούστ.	»	»	3	ἐπιγραφαί ἐξ Αἰδηψοῦ.
»	»	22	Δεκεμβρ.	»	»	1	ψήφισμα ἐκ Λαμίας.
»	»	10	Σεπτεμβρ.	1867	»	3	ἐπιγραφαί Ἀμαρουσίου.

Ἐν τῇ Ἀθηνῶν φύλ. τῆς 21 Ὀκτωβρ. 1863 1 ἔμμετρος ἐπιγραφή ἐκ Σικελίας.

Ἐν τῇ «Δεκάτῃ Ὀκτωβρίου» τῆς Ζακύνθου, φύλλῳ τῆς 20 Ἰουλίου 1863, 2 ψηφίσματα Ἐρυθραίων περὶ τινος τυραννοκτόνου.

Αυτόθι φύλ. τῆς 9 Αὐγ. 1863, ἐπιγραφαὶ τῶν ἐδωλίων τοῦ Ἀθήνησι Διονυσιακοῦ Θεάτρου. Μετετυπώθησαν δ' αἱ αὐταὶ πολὺ πληρέστερον καὶ ἐν τῷ Ἐθνοφύλακι Ἀθηνῶν, φύλ. τῆς 26 Ἰουνίου 1864.

Ἐν τῇ Παλιγγενεσίᾳ Ἀθηνῶν

φύλ.	τῆς 1	Αὐγούστ. 1864	ἐτυπώθησαν 7	ἐπιτύμβιαι ἐπιγραφαὶ Ἀθηνῶν.
»	» 22	Σεπτεμβρ. »	» 4	ἐπιτύμβ. » »
»	» 27	Ἰουλίου 1865	» 1	» »
»	» 5	Αὐγούστ. »	» 1	ἔμμετρον ἐπίγραμμα Κόδρου.
»	» 24	» »	» 1	ἐφηδικὴ ἐπιγραφή Ἀθηνῶν.
»	» 31	» »	» 1	ψήφισμα περὶ λαμπαδηφόρων.
»	» 9	Σεπτεμβρ. »	» 7	ἐπιτύμβιαι ἐπιγραφαί.
»	» 15	» »	» 2	ἔμμετροι »
»	» 21	» »	» 1	χριστιανικὴ ἐπιτύμβιος ἐπιγραφή.
»	» 23	» »	» 2	ἐπιτύμβιαι ἐπιγραφαί.
»	» 2	Ὀκτωβρίου »	» 1	ἐφηδικὴ ἐπιγραφή.
»	» 15	Νοεμβρίου »	» 2	ἐπιτύμβιαι ἐπιγραφαί.
»	» 22	» »	» 1	ἔμμετρος ἀναθηματικὴ.
»	» 10	Ἰανουαρ. 1866	» 3	ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί, ὧν ἡ μία Λατινιστί.
»	» 8	Αὐγούστου »	» 4	ἔμμετροι ἐπὶ Ἑρμῶν ἐπιγραφαί.
»	» 10	Σεπτεμβρ. »	» 1	ἐπιγραφή περὶ μισθώσεως, ἐκ Πειραιῶς.
»	» 16	Ἰανουαρ. 1867	» 1	ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή Ἀθηνῶν.
»	» 19	» »	» 9	διάφοροι ἐπιγραφαί »
»	» 10	Φεβρουαρ. »	» 1	ψήφισμα περὶ προξενίας.
»	» 14	» »	» 1	ψήφισμα περὶ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου,
»	» 12	Ἰανουαρ. 1868	» 1	ἐπιγραφή περὶ ὠνίων, ἐκ Πειραιῶς.
»	» 23	» »	» 1	ὄρος ἐκ Πειραιῶς.
»	» 25	» »	» 1	χριστιανικὴ ἀναθηματικὴ.
»	» 23	Σεπτεμβρ. »	» 3	ἐπιγρ. περὶ λατρείας Μηνὸς τυράννου, ἐκ Λαυρίου.
»	» 20	Φεβρουαρ. 1869	» 1	ὄρος ἐργαστηρίου, ἐκ Λαυρίου.
»	» 8	Νοεμβρ. »	» 2	ἐπιγραφ. Ἀττικαί, ὄρος καὶ ἀναθηματικὴ.
»	» 20	» »	» 1	ἀγορανομικὴ ἐκ Γυθείου.
»	» 7	Μαρτίου 1870	» 1	ἐπιτύμβιος τῶν ἐν Κορίνθῳ ἱππέων.
»	» 23	» »	» 1	ὄρος τῆς ὁδοῦ τῆς Ἐλευσινᾶ δε.

Ἐν τῇ Αὐγῇ Ἀθηνῶν, φύλ. τῆς 10 Μαΐου 1868 1 ἐπιγραφή ἀναθηματικὴ Συναουβιστῶν ἐκ Σμύρνης, ληφθεῖσα ἐκ τῆς Ἀμαλθείας, ἐφημερίδος Σμυρναϊκῆς, φύλ. τῆς 3 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

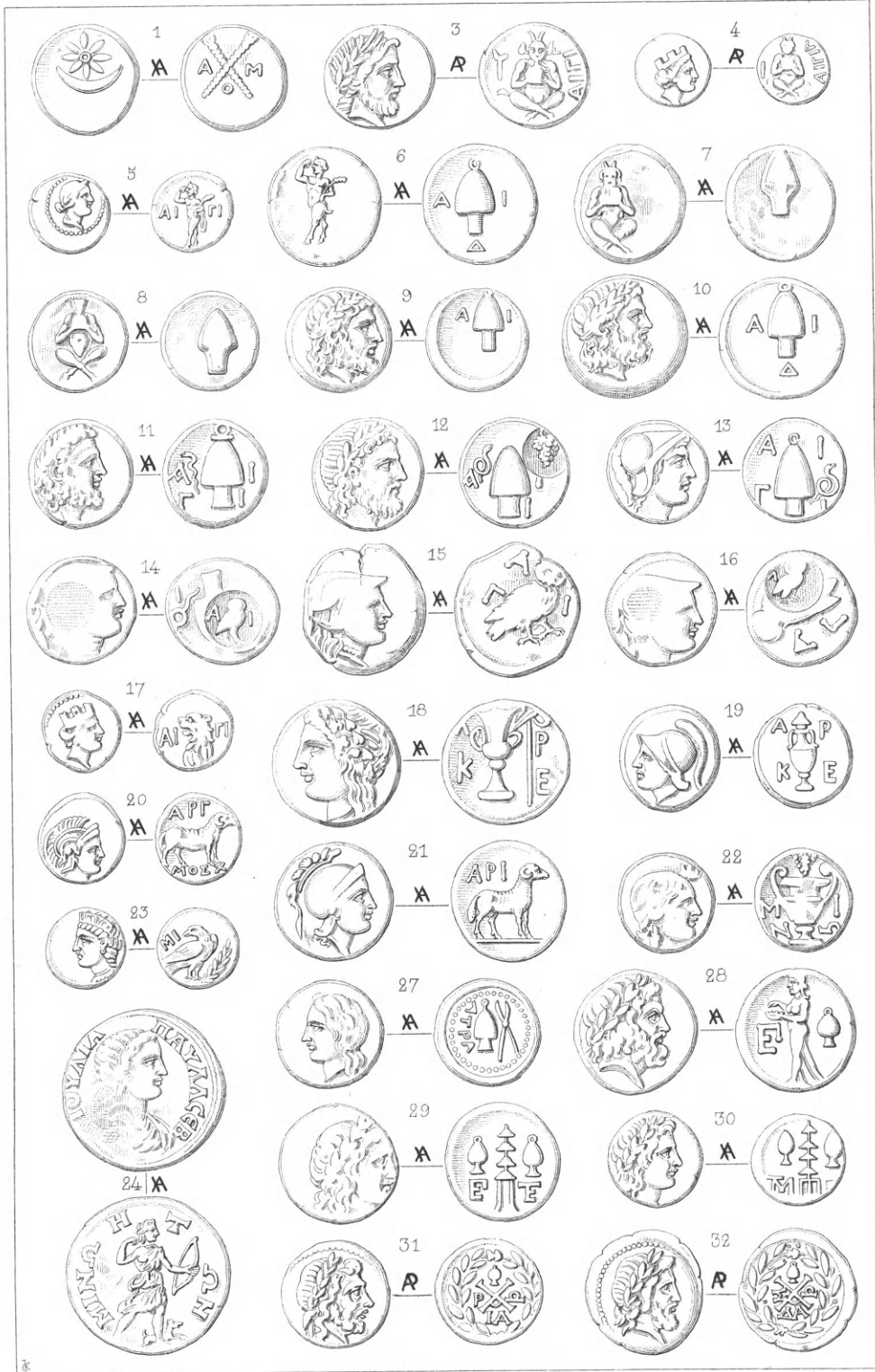
Ἐν τῇ Φωνῇ τοῦ Λαοῦ, ἐφημ. τῆς Λαμίας, φύλ. τῆς 1869 ἐτυπώθη 1 ψήφισμα περὶ προξενίας.

Ἐν τῷ Courrier d'Athènes » » 28 Φεβρουαρ. 1870 ἐτυπώθ. 9 ἐπιγραφαὶ ἐπιτύμβιαι ἐκ Θήρας.

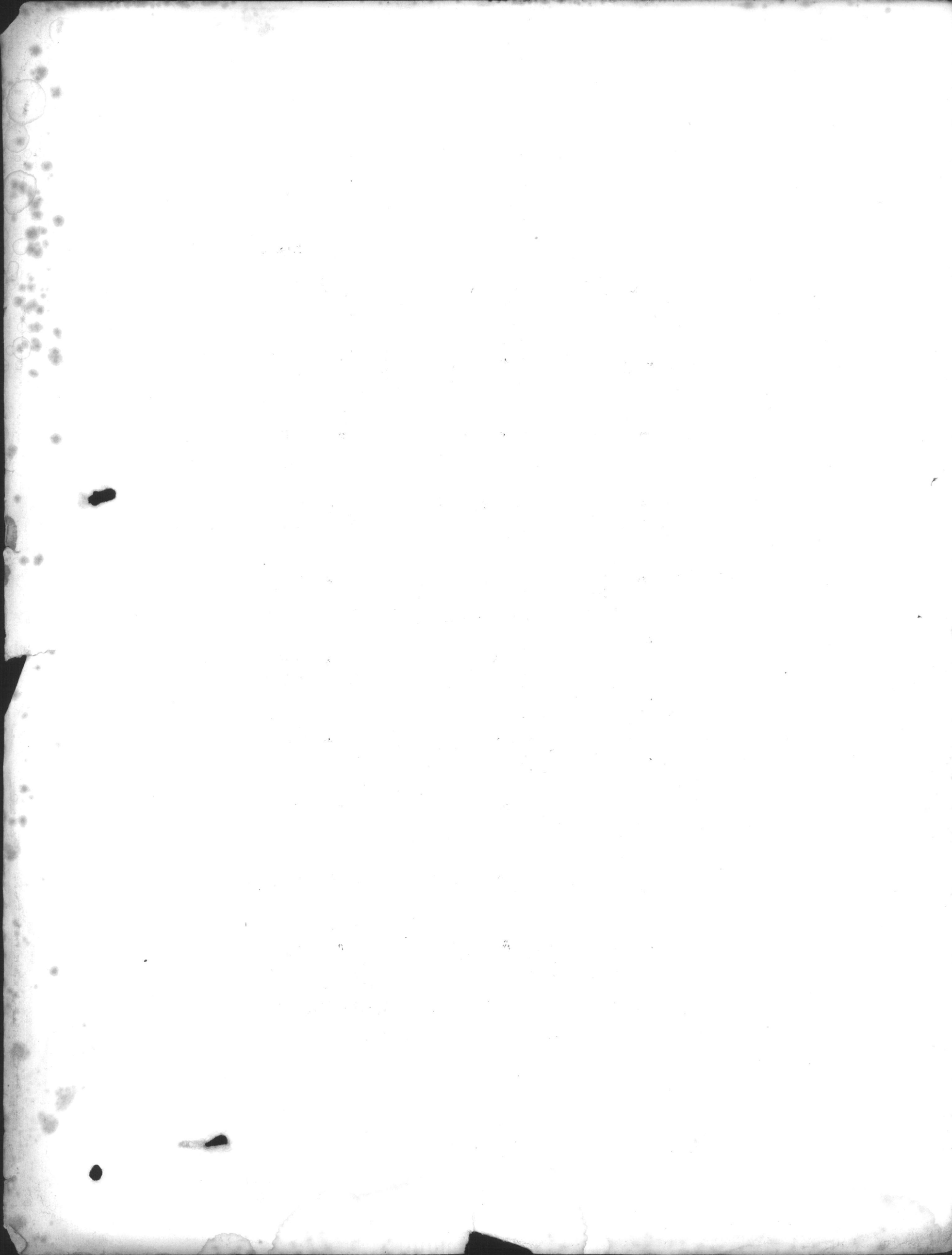
Ταῦτα ἀναγράψαντες δὲν νομίζομεν ὅτι τέλειόν τι ἐδώκαμεν, ἀλλὰ μόνον ὅτι ἐπικουρήσαμεν ὀπωσοῦν εἰς τὰς ἀρχαιολογικὰς χρείας, ἅμα δὲ καὶ ἐδείξαμεν, ὅτι οἱ παρ' ἡμῖν ὅλως δὲν ἠμέλησαν τὴν ἔκδοσιν ἐπιγραφῶν καθ' ὃν χρόνον δὲν ὑπῆρχεν ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίς Ἀθηνῶν.

Στέφανος Α. Κουμανούδης.

(Ἐξεδόθη 10 Ἀπριλλου 1870.)

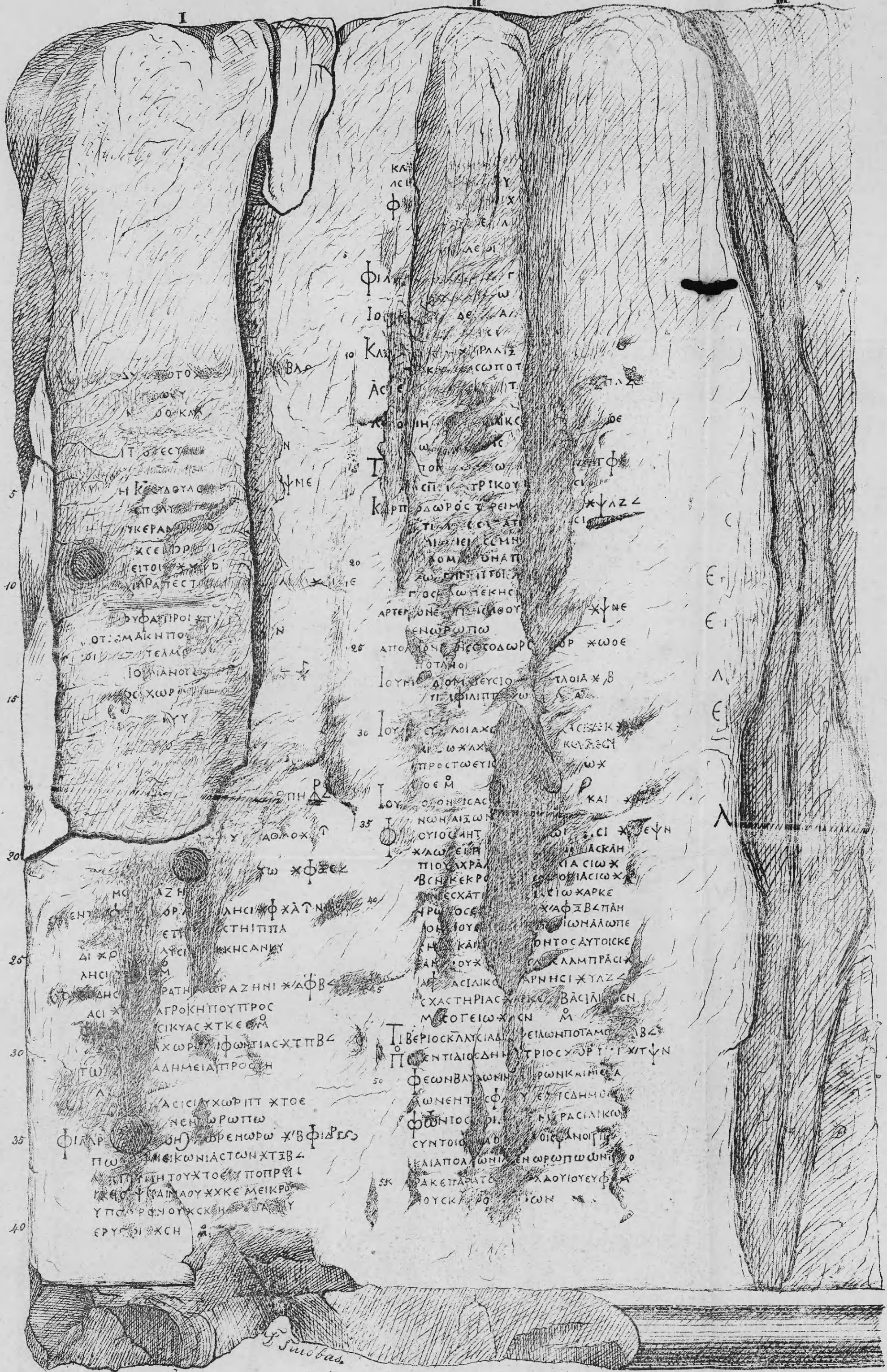
Αρχ. Έγρ. Περ. Β. Τ. 14.

II

III

I

5
10
15
20
25
30
35
40

ΚΑΙ
 ΛΟΙΠΟΝ
 ΦΙΛΑΡΧΟΥ
 5
 ΦΙΛΑΡΧΟΥ
 ΙΟΥΔΑΙΩΝ
 10
 ΚΛΑΥΔΙΟΥ
 ΑΣΚΛΕΠΙΟΥ
 15
 ΤΡΑΙΑΝΟΥ
 ΚΑΙ
 20
 ΑΡΤΕΜΙΔΟΥ
 25
 ΙΟΥΛΙΟΥ
 30
 ΙΟΥΛΙΟΥ
 35
 ΤΙΒΕΡΙΟΥ
 40

Ε
Ε
Λ
Ε
Λ

Συμβας

